

Regler for internasjonale konkurranser RIK

www.nkk.no

Gyldig fra 15.04.2016 - 31.12.2018

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

INNHOLDSFORTEGNELSE:

1. FELLESBESTEMMELSER.....	3
1.1. ARRANGEMENT.....	3
Generelt.....	3
Søknader.....	3
Prøvedokumenter.....	3
Ledelse av prøven.....	3
Overtegning.....	4
Avlysning av prøven.....	4
Godkjenning av prøveresultatene.....	4
1.2. DELTAKELSE.....	4
Hunder.....	4
Helsestatus.....	5
Førere.....	5
Påmelding.....	5
Påmeldingsavgift.....	5
Avvisning.....	5
Utestengelse av hund.....	5
Doping - Kunstig stimulering.....	6
Deltakerbegrensning.....	6
Ansvar.....	6
1.4. DOMMERE.....	6
Oppnevning av dommere.....	6
Dommerplikter.....	6
Opprettholdelse av dommerautorisasjon.....	6
Regodkjenning.....	6
1.5. DISIPLINÆRFORHOLD OG KLAGER.....	6
Disiplinærforhold.....	6
Klager.....	7
1.6. DISPENSASJON.....	7
2. KOMMENTARER TIL NKKS FELLESBESTEMMELSER.....	9
4. GENERELLE BESTEMMELSER.....	12
BESTEMMELSER FOR FIGURANTER.....	22
"DSB"-BEDØMMELSE.....	25
CERT og CACIT.....	28
5. MESTERSKAP.....	29
6. SPOR OG LYDIGHETSPRØVER – SL 1, 2 og 3.....	30
7. FERDSELSPRØVE – FP (BH).....	30
8. UTHOLDENHETSPRØVE – UHP (AD).....	34
9. IPO FORPRØVE – IPO-V.....	35
10. IPO GENERELT.....	40
11. IPO 1.....	49
12. IPO 2.....	59
13. IPO 3.....	70
14. SPORHUNDPRØVE SPH 1 OG 2.....	81
15. RIK BRUKSHUNDPRØVER RSP 1, 2, 3 OG RRP 1, 2, 3.....	87
16. SKISSER OG TEGNINGER.....	101
17. REGLER FOR DOMMERUTDANNING (RIK).....	104
18. REGLER FOR FIGURANTUTDANNING (RIK).....	108

FORMÅL: Prøver og konkurranser skal tjene to formål.

Gjennom avleggelse av en prøve skal på den ene side de enkelte hunder bli framstilt som egnet for deres respektive anvendelsesformål, på den annen side skal prøvene sørge for å bibeholde og fortrinnsvis øke sunnheten og arbeidsdyktigheten hva angår brukshundegenskapene, fra generasjon til generasjon for brukshundavl. De tjener videre til fremme og bevaring av sunnhet og fitness.

Avleggelse av en prøve gjelder også som bevis på avlsdugelighet.

1. FELLESBESTEMMELSER.

(Gjelder for samtlige prøve kategorier unntatt jakt prøver).

1.1. ARRANGEMENT.

Generelt.

Prøven kan arrangeres av Norsk Kennel Klub (NKK), medlems klubber eller sammenslutninger av disse.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Søknader.

Søknad om å avholde prøve skal registreres elektronisk i NKKs systemer for godkjenning. Avdelinger/grupper overholder klubbens retningslinjer for søknad om å avholde prøve til sitt forbund/raseklubb som så koordinerer disse og legger søknadene inn elektronisk til NKK innen fristens utløp.

Søknaden må inneholde tid og sted for prøven, samt påmeldingsadresse, påmeldingsfrist og kontaktperson.

Terminlisten og skriv om søknadsrutiner finnes på www.nkk.no

Prøvedokumenter.

Senest 14 dager før prøven avholdes skal oppgave over dommere sendes til NKK slik at NKK kan få oppnevnt sin representant ved prøven. Uten denne opplysning kan NKK ikke få oppnevnt sin representant, og prøven vil ikke kunne anerkjennes.

Dersom det skal benyttes utenlandske dommere, må oppgave over disse sendes til NKK 4 uker før prøven for klarering.

Ved bruk av utenlandsk dommer må det oppnevnes norsk NKK representant.

Se pkt 2, og ny administrativ rutine.

Senest 4 uker etter prøven sender arrangøren til NKK:

For prøver arrangert i DogWeb-Arra:

- Rapport fra NKKs representant

- Rapport fra prøvens leder
- Oppgjørsskjema

For prøver med resultatregistrering:

- Rapport fra NKKs representant
- Rapport fra prøvens leder
- Oppgjørsskjema
- Resultatliste i 1 eksemplar
- 1 eksemplar av kritikkskjemaene i original

Et eksemplar av kritikkene og et eksemplar av resultatlistene sendes direkte til de respektive raseklubber.

På bakgrunn av mottatt deltakerinformasjon fra arrangørklubben vil NKK fakturere arrangøren for aktivitetsavgift.

Arrangøren skal ikke sende påmeldingsskjemaer til NKK. Skjemaene skal oppbevares av klubben i minst 1 år etter prøven er avholdt. Dersom skjemaene benyttes som regnskapsbilag, må de oppbevares av klubben slik at kravene i regnskapsloven oppfylles.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Ledelse av prøven.

Arrangøren oppnevner prøvens leder som er prøvens høyeste tekniske myndighet. NKK oppnevner sin representant som er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av reglene. Prøvens leder og NKKs representant kan ikke være samme person. NKKs representant skal være tilstede alle prøvedager ved ordinære/samlede prøver. NKKs representants myndighet og plikter fremkommer av egen instruks. Eventuelle problemer eller tvilsspørsmål, behandles og avgjøres av den myndighet spørsmålet sorteres under. Prøvens leder og NKKs representant kan når som helst gripe inn hvor de måtte anse dette nødvendig innenfor eget myndighetsområde. På dommerens

subjektive skjønn og arbeid kan de imidlertid ikke influere.

Dommer, dommerelev eller dommeraspirant kan ikke bedømme:

- hund i eget eie/oppdrett,
- hund vedkommende har eid/vært medeier i, eller solgt i løpet av de siste 6 måneder,
- hund som eies av nærmeste familie (ektefelle, foreldre, søsken eller barn).

Prøvens funksjonærer skal motta sine instruksjoner fra prøvens leder, og utføre oppgaven på en forsvarlig måte, slik at prøven kan gå etter det fastsatte program. Hundefører skal under prøven følge prøveleder og dommers anvisninger. Ønsker vedkommende å avbryte prøven skal dette meddeles dommer.

Overtegning.

Se "kommentarer" pkt.2.

Avlysning av prøven.

Prøvens leder i samråd med NKKs representant kan avlyse, utsette eller avbryte prøven dersom forholdene er slik at det er uforsvarlig å gjennomføre prøven.

Reaksjoner mot arrangør ved avlysning/uregelmessigheter:

- Ved avlysning av terminfestet arrangement gis arrangør en advarsel. Man påpeker det ansvar og de forpliktelser som ligger i å søke om offisielle arrangementer og at det forventes at tilsvarende ikke skjer flere ganger. I så tilfelle må arrangør da regne med å bli fratatt retten til å arrangere offisielle arrangementer for en periode.
- Reaksjonene skjer administrativt dersom ikke saken oppfattes å være av graverende art. I så tilfelle legges den først fram for Fagkomité/Kompetansegruppe til vurdering.
- Ved annen gangs avlysning av samme arrangør, legges saken fram for Hovedstyret. Normal reaksjon vil være fratakelse av retten til å arrangere samme type arrangement i et år.
- Ved tredje gangs avlysning av samme arrangør, legges saken fram for Hovedstyret. Normal reaksjon vil være fratakelse av rett til å arrangere terminfestede arrangementer i minst 2 år.

Avlysning av stevner pga. ingen eller så få påmeldte at fellesøvelser ikke kan gjennomføres i henhold til reglene, tas til etterretning, men arrangør må i slike tilfelle uoppfordret sende Norsk Kennel Klub en detaljert redegjørelse om forholdet og vedlegge tilstrekkelig dokumentasjon på de faktiske forhold. Inviterte dommere og evt. påmeldte deltakere må varsles om det inntrufne og arrangør må sørge for at alle formelle forhold ordnes opp på forsvarlig måte.

Arrangøren må nøye vurdere om det er grunnlag for å søke om tilsvarende arrangement neste år, for å unngå en ny avlysning da.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Godkjenning av prøveresultatene.

NKK avgjør om prøven kan anerkjennes. Resultatene er registreringsberettiget når prøven er anerkjent.

1.2. DELTAKELSE.

Hunder.

Rett til å delta har hunder som er registrert i NKK eller register anerkjent av NKK.

Utenlandsk hund som oppholder seg i Norge, og som eies/deleies av person bosatt i Norge, skal omregistreres til NKKs register før påmelding. Ved all omregistrering beholdes og benyttes det opprinnelige reg.nr., men det utstedes ett NKK eierbevis som også dokumenterer og bekrefter at omregistrering er foretatt.

Ovennevnte må være utført før hunden kan delta på terminfestet arrangement.

Alle hunder må være ID-merket for å delta på terminfestede arrangementer (utstillinger, prøver, mentaltester osv) i Norge. ID-merkingen må være utført før påmelding til arrangementet.

I henhold til Mattilsynets forskrift nr 614 kan ikke øre-/halekuperte hunder delta på utstillinger eller prøver, uansett i hvilket land kuperingen har blitt foretatt.

Naturlig stumphale: Det vises til NKUs til enhver tid gjeldende liste over raser med naturlig stumphale.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Helsestatus.

Hunder må være vaksinert mot valpesyke og attest kunne fremvises.

- Hund under ett års alder: Hunden må være minimum 10 uker ved siste vaksinasjon.
- Hund over ett års alder: Hunden skal være vaksinert ved minst 10 måneders alder og deretter skal siste vaksinasjon være utført for maksimum 3 år siden.
- Ved førstegangsvaksinasjon må det ha gått minimum 2 uker fra vaksinasjonsdato.
- Kontroll på at gjeldene innførsel- og vaksinasjonsbestemmelser er fulgt kan forekomme.

Det anbefales at deltagende hunder også er vaksinert mot parvovirusinfeksjon og parainfluenza (kennelhoste).

Ved revaksinering gjelder ingen slik karenstid.

Hund kan ikke delta dersom:

- den er syk
- den har utøy
- den er blind og/eller døv
- - drektig tisper kan ikke delta 30 dager før fødsel, beregnet fra 63 dager etter første paring
- eller har valper under 75 dager.

Hunder som stilles på prøve, skal være i god mental og fysisk helse og ikke vise tegn på sykdom. En hund kan kun delta på prøve dersom den på prøvedagen ikke utgjør noen smittefare. Ved tvil skal det framlegges veterinærattest som bekrefter dette. Dersom en hund har pådratt seg en skade som kan bekreftes av en veterinærattest, skal attesten medbringes på prøven.

Hunder (av tidligere kuperingsraser) som av veterinærmedisinske årsaker har amputert hale, kan delta dersom det framlegges veterinærattest med begrunnelse for inngrepet. Attesten må inneholde hundens reg.nr., stambokførte navn og ID-nummer. Deltakelsestillatelse for slik hund utstedes etter søknad til NKK.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Førere.

Rett til å delta har enhver som av NKK eller NKKs medlemsklubber ikke er fratatt denne rett.

Påmelding.

All påmelding er bindende, og skal skje på eget skjema eller som webpåmelding innen påmeldingsfristens utløp. Skjemaet må være undertegnet av hundens registrerte eier(e), eller den som overfor arrangør kan sannsynliggjøre sin rett eller tillatelse til å starte med hunden. Påmelding som ikke er skrevet på korrekt skjema, mangler opplysninger eller kommer for sent, aksepteres ikke. Dersom en deltaker uteblir fra prøven, skal avgiften uoppfordret sendes arrangørklubben.

Eier av påmeldt hund skal være medlem i en av NKKs medlemsklubber eller samarbeidende utenlandsk organisasjon for å oppnå medlemsrabatt.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Påmeldingsavgift.

Prøvedeltaker som ikke er medlem av medlems klubb eller utenlandsk kennelklubb samarbeidende med NKK, skal betale dobbel påmeldingsavgift.

Tilbakebetaling av påmeldingsavgift.

Påmeldingsavgiften betales bare tilbake hvis:

- Påmeldingen ikke godtas
- Utover tilbakebetaling av påmeldingsavgiften har arrangør ikke ansvar for tap eller skade.

Avvisning.

Påviselig syke hunder, aggressive hunder eller hunder det er gitt feilaktige opplysninger om i påmeldingen skal avvises. Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder som avvises under prøven. Arrangøren kan bestemme at løpske tisper får delta på prøven. Den løpske tispens leder får da ikke adgang til prøveplassen før prøvens leder har gitt sin tillatelse til dette.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Utstengelse av hund.

Hund som i noe tilfelle under prøven opptrer ulempeelig, f. eks. jager vilt/bufe, biter funksjonærer eller uprovosert angriper annen hund, utstenges fra prøven og gis

midlertidig utestengelse fra prøver inntil saken er ferdig behandlet.

Ved slik utestengelse skal NKKs representant konsekvent omtale episoden i sin rapport, som sendes til NKK første virkedag etter prøven. NKK kan etter vurdering av det inntrufne forhold nekte hund/fører deltakelse på prøver for kortere eller lengre tid.

Doping - Kunstig stimulering.

Se NKKs til enhver tid gjeldende dopingregler.

Deltakerbegrensning.

Se "kommentarer" pkt.2.

1.3 PRØVEDELTAVERS PIKTER OG ANSVAR.

Alle hunder skal føres i bånd på prøveområdet når de ikke er under bedømmelse.

Ansvar.

Prøvedeltakeren er ansvarlig for sin(e) hund(er). Ansvarer omfatter også å fjerne etterlatenskaper (avføring) etter hunden på tilliggende områder, så som parkeringsplasser og på veien mellom parkering og terrenget. Eierne og den som disponerer hunden, er ansvarlig for eventuell skade forårsaket av hunden i forbindelse med prøven.

Valper under 4 mnd får ikke medtas på prøven.

Tilsyn

Deltaker plikter å føre tilsyn med sin(e) hund(er), også kontroll og tilsyn med hund plassert i bur, bil, campingvogn på eller utenfor prøveområdet.

Avstraffelse

Hardhendt avstraffelse og bruk av pigghalsbånd og strøm er ikke tillatt.

Klandre dommer

Enhver dommeravgjørelse er endelig og udiskutabel. Usportslig opptreden i samband med dommerens beslutninger er ikke tillatt.

Det er ikke tillatt i noe forum å klandre dommer eller åpenlyst kritisere dommerens bedømmelse.

Se også "kommentarer" pkt.2.

1.4. DOMMERE.

Oppnevning av dommere.

Arrangøren forespør og oppnevner dommere så snart prøven er terminfestet. Det skal kun benyttes autoriserte dommere.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Dommerplikter.

Dommeren skal:

- Påse at førers navn og hundens ID-merking er angitt på kritikken og kontrollere dokumentasjon på ID-merking.
- Under prøven bedømme hundens prestasjoner.

Dersom hunden utfører et utilfredsstillende arbeid, kan dommer avbryte prøven.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Opprettholdelse av dommerautorisasjon.

Det kreves hovedmedlemskap i en av NKKs medlemsklubber for opprettholdelse av autorisasjon.

Dommer som ikke har dømt i løpet av de siste 3 år vil bli avautorisert.

En dommer som har hatt midlertidig bopel utenfor Norge i mer enn 3 år må overflytte sin autorisasjon til kennelklubben i det landet vedkommende er bosatt i. Om en dommer har bopel i mer enn ett land, må vedkommende bestemme seg for hvilket land autorisasjonen skal knyttes til. Dommer må selv ta initiativet til å overføre/avklare sin autorisasjon.

Se også "kommentarer" pkt.2.

Regodkjenning.

Se "kommentarer" pkt.2.

1.5. DISIPLINÆRFORHOLD OG KLAGER.

Brudd på ovenstående regler, oppførsel i strid med god skikk og til sjenanse for andre, kan medføre innrapportering til NKK og føre til tap av premie og/eller utelukkelse av deltakelse på utstilling, prøve eller stevne.

Disiplinærforhold.

Enhver skal under prøven følge gjeldende regler og bestemmelser og opptre overensstemmende med god skikk og bruk.

Konflikt mellom prøvedeltakere er arrangøren uvedkommende.
Hardhendt avstraffelse av hund er forbudt.
Bruk av pigghalsbånd og strøm, er forbudt.
Deltaker skal rette seg etter anvisning fra dommer. Dommeren må ikke klandres for sine avgjørelser.
Brudd på regler og bestemmelser kan medføre advarsel, eventuelt bortvisning fra prøveområdet og gi midlertidig utestengelse fra prøver inntil saken er ferdig behandlet.
Disiplinære forhold i prøveområdet påklages til dommer. Forseelser av graverende art skal skriftlig rapporteres til prøveledelsen og NKKs representant innen prøvens utløp. Ved bortvisning refunderes ikke påmeldingsavgiften.
Se "kommentarer" pkt. 2.

Klager.

Vurderinger og avgjørelser som regelverket overlater til dommerens skjønn kan ikke påklages.
Deltaker som mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene, kan før prøven avsluttes, innlevere skriftlig klage til NKKs representant som behandler klagen på stedet. Unntak ved prøver hvor kritikken ettersendes deltaker, her er fristen 1 uke etter mottatt kritikk.
Avgjørelsen kan påklages til Norsk Kennel Klub innen 1 uke sammen med protestgebyr. Protestgebyret er til enhver tid lik det dobbelte av påmeldingsavgiften til NKK utstillinger. Protestgebyret tilbakebetales hvis klagen tas til følge.

1.6. DISPENSASJON.

NKKs Hovedstyre kan, når særlige omstendigheter gjør det påkrevet, dispensere fra disse regler.
Se også "kommentarer" pkt.2.

1.7 ETIKK

Etikk er moralens teori. Vi snakker altså her om de moralske prinsipper som en prøvedommer og utøver bør holde seg til.

For at bedømmelsen skal gi et så riktig bilde av hundene som mulig, er det viktig at forutsetningene er de samme, at hundene bedømmes likt. Av dette følger at hundene i prinsippet skal være ukjente for dommeren, og

at bedømmelsen skjer uavhengig av alt annet enn hva dommeren ser i bedømmelsesøyeblikket.

Dommerens integritet må ikke trekkes i tvil. Integritet er ikke bare at en selv vet at man er uavhengig, men også at andre føler det. Dommerens objektivitet er den viktigste grunnpilar i all hundebedømmelse. Dommer og utøver må således overveie sin opptreden, både i bedømmelsessituasjoner som dommer, som deltaker, arrangør og som tilskuer. I tilfeller hvor dommer har tett relasjon til hundeeier som skal stille på prøve eller vise hund, og føler selv at dette blir vanskelig, eller antar at andre vil trekke integriteten i tvil, bør dommer vurdere å avstå fra dommeroppdraget. Motsatt vei gjelder at hundeeier bør avstå fra å melde på hund til bedømmelse for dommer hvor det vil antas at eiers/dommers relasjon er egnet til å trekke dommer integritet i tvil.

Dommeren dømmer utelukkende ut fra det hun/han ser i bedømmelsesøyeblikket, uten hensyn til kjennskap til deltaker, eller til hundens tidligere premiering. Denne selvfølgelighet er imidlertid ikke alltid akseptert av deltaker og eventuelt publikum. Det er av denne grunn de nordiske kennelklubber har vedtatt bestemmelsen om at bedømmelsen på utstilling skal skje uten at dommeren får se katalogen.

Alle henvendelser fra deltakerne bør være av praktisk betydning for gjennomføring av prøven. Henvendelser av prinsipiell karakter må skje via prøveleder og/eller NKKs representant. Hvis det gjøres bevisst forsøk på å påvirke dommeren, f.eks. ved at deltaker omtaler hundens tidligere meritter eller avstamning, må dommeren gjøre klart at den slags ikke kan tolereres. I verste fall må dommeren avslutte prøven og vise deltaker bort, samtidig med at dette rapporteres til prøveledelsen. Dommeren må aldri henvende seg til deltakeren med spørsmål om hundens avstamning, tidligere oppnådde premier eller annet som kan gi deltaker snev av mistanke om at det kan tenkes tatt utenforliggende hensyn til bedømmelsen.

Når det gjelder forholdet til deltaker og eventuelle tilskuere må det understrekes at å være uenig i dommers vurdering ikke er det samme som klander. Enhver må ha lov å mene noe annet om en hund enn det dommeren gjør, og gi uttrykk for det. Men klander, påstander

om at dommeren har dømt uhederlig eller uetisk, det skal ikke forekomme og dette skal det slås ned på.

Bruk av ”sosiale media.”

Dersom du er aktiv på dagens mange tilbud på nettet, er det viktig at du som dommer aldri nevner eller diskuterer hunder du har dømt, eller prøver du har deltatt på. Vær svært varsom med å svare på andres innlegg av denne karakter.

Som deltaker bør du også utvise varsomhet ved uttalelser om dommer, andre deltakere, egne og andres hunder.

Konklusjon:

Opptre korrekt og vis nøytral høflighet så lenge prøven varer. Alle må behandles likt, enten det er deltakere, nære venner, dommere eller nybegynnere. Vær objektiv og positiv, se det beste i hundene. Vær i god form, vær presentabel.

(Disse bestemmelsene er faste og utarbeides av NKK)

2. KOMMENTARER TIL NKKS FELLESBESTEMMELSER

Som tillegg til fellesbestemmelser pkt.1. gjelder også følgende for Internasjonale prøver.

Generelt

Arrangør må søke lokalt politi for godkjenning av arrangementet, samt søke dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene dersom prøven avholdes i tidsrommet 1/4-20/8.

En hund kan kun avlegge en prøve i hver prøvekategori pr. prøvetermin. En prøvetermin defineres som det tidsrom som går fra en prøves start til slutt.

Prøvedokumenter

Klubb/forbund må fortsatt forespørre og skaffe personell i henhold til gjeldende prøveregelvek, det er kun innsendingsordningen i forkant av prøven som opphører.

Ved utenlandsk dommer må det oppnevnes norsk NKK-representant, se pkt. 3. Instruks for NKKs representant ved internasjonal prøve.

Kritikkskjemaer beholdes av dommer, og oppbevares av dommeren i minst 3 år.

Kritikkskjemaer sendes ikke til NKK eller samarbeidende klubber, de skal heller ikke gis ut til deltaker. Resultatene skal føres i hundens resultatbok.

Ledelse av prøven

Prøveledelsen er ansvarlig for kontroll av lisens for start i gruppe C.

Overtegning

Er prøven overtegnet skal hundene sorteres etter påmeldingsdato, slik at de som først er påmeldt til prøven får delta.

Deltakelse

Hundens aldersgrense for prøvestart er regulert av «Adgangsbestemmelser», pkt 4.

Prøvene er åpne for alle raser. For å avlegge en prøve i gruppe C, kreves at alle deltakende førere/hunder har en lisens som er utstedt av NKK.

Hunder som er syke eller skadede kan ikke avlegge prøve. Løpske tisper kan avlegge prøve, med unntagelse av UHP. De må dog ikke være til sjenanse for de øvrige deltagere.

For å starte i IPO 1 eller til første gangs prøve i Norge må man først ha bestått Ferdelsprøve (BH). Prøven skal være innført som bestått i Resultatboken.

Påmelding

Det må klart fremkomme av påmeldingen hvilken gren ekvipasjen skal delta i, om det f.eks. er IPO eller RSP.

Ansvar

Skjer det under en prøve at hund/hundefører pådrar seg skader, kan verken NKK, raseklubb eller arrangøren gjøres ansvarlig for dette.

Deltakerbegrensning

Antall hunder pr dag – Se «Dommeren» under pkt 4. Generelle bestemmelser.

Dommer

Det er tillatt at flere dommere dømmer sammen etter «fler-dommer system» (les: minst 2 dommere (ett dommerpar) dømmer samme ekvipasje og gir separate bedømmelser).

Hvis en klubb/arrangør benytter «fler-dommer system» ved en prøve gjelder følgende: Ett dommerpar etter «fler-dommer system» kan dømme maksimum 36 enkelt avdelinger pr. prøve (begrensning gjelder ikke ved NM som skjer etter regelverk for VM). Se pkt. 4. Generelle bestemmelser - «Dommeren».

Ved avleggelse av førstegangsprøver skal samme dommer (evt. dommerpar ved «fler-dommer system») dømme hele prøven. Ved gjentakelse av en allerede bestått prøve kan forskjellige dommere (evt. dommerpar ved «fler-dommer system») dømme hver sin gruppe.

Om en vil benytte «fler-dommer system» og hvordan dette praktiseres, er opp til klubb/arrangør, så lenge regelverket følges og prøvepapirer blir levert i korrekt stand. Nedenfor følger allikevel forslag til praktisk gjennomføring:

- Hver dommer skal levere sin bedømmelse til prøveledelsen før offentliggjøring av endelig predikat/poeng for ekvipasjen
- Totalpoengsummen fra hver av dommerne legges sammen, og gjennomsnittspoengsummen avrundes til høyeste hele tall, og denne poengsummen/predikat blir gjeldende som resultat i gruppen for ekvipasjen
- Dommerene gir muntlig tilbakemelding/bedømmelse, og avtaler dette seg i mellom
- Dommerene skal særskilt avtale praksis ved brudd/diskvalifikasjon

Regodkjenning

Vurderes i hvert enkelt tilfelle av NKK.

Disiplinærforhold

Forseelser begått med overlegg kan resultere i utelukkelse av prøven.

3. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT VED INTERNASJONAL PRØVE.

- NKKs representant må være medlem i en av Norsk Kennel Klubs medlemsklubber.
- NKKs representant må være godkjent dommer i RIK. Unntak ved prøver der en benytter utenlandsk dommer. Da kan en person med annen relevant funksjonærutdannelse, som f.eks autoriserte dommere fra andre hundesporter i NKK, som har kunnskap om NKKs fellesbestemmelser oppnevnes som NKKs representant.
- Representanten er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av regler.
- Representanten må være tilstede under hele prøven. NKKs representant kan ikke starte med hund. Hund tilhørende NKKs representant kan heller ikke starte.
- Om disiplinære forhold oppstår, tar prøvens leder dette opp med NKKs representant og saken forsøkes løst på stedet. Hvis dette ikke lykkes, skal man innrapportere saken til NKK.
- For å unngå problemer etter at prøven er avholdt, skal NKKs representant så langt som mulig å benytte tiden under prøven til å avdekke eventuelle uoverensstemmelser, og om mulig avklare disse på stedet i samråd med prøvens leder.
- Når prøven er avsluttet skal NKKs representant sammen med prøvens leder gå gjennom prøvens dokumenter.
- NKKs representant skal bistå prøveleder ved uttakelse av dommere som skal ha med eksamenskandidater.

4. GENERELLE BESTEMMELSER

Forord

I mer enn tolv tusen år har hunden vært menneskets følgesvenn. Gjennom domestisering har hunden fått et nært sosialt felleskapet med mennesket og har i vesentlige områder blitt avhengige av mennesker. Av den grunn har også mennesket et spesielt ansvar for hunders velbefinnende. Spesielt ved utdanningen av hunder har den fysiske og psykiske helsen høyeste prioritet. Som øverste prinsipp gjelder det at hunden behandles på en måte som er dyrevennlig, tilpasset arten og uten vold. Selvsagt er det også at hunden må få tilstrekkelig næring og vann, samt at man tar vare på hundens helse, bl.a. gjennom regelmessige vaksinasjoner og undersøkelser av veterinær. I tillegg til dette er det vårt ansvar å sikre hunden regelmessig kontakt med mennesker og nok gjøremål til at hundens bevegelsesbehov blir ivaretatt.

I løpet av historien ha hunden utført de forskjelligste oppgaver som menneskets hjelper. I dagens moderne verden har de fleste av disse oppgavene blitt overtatt av maskiner. Derfor er det i dag hundeeierens plikt å gi hunden oppgaver som erstatning for tidligere arbeidsoppgaver, slik at hunden får tilstrekkelig bevegelse og aktivitet i samarbeid med mennesket. Dette omfatter også Ferdsselsprøven(FP), IPO-prøven, Sporhundprøven(SPH), RIK Brukshundprøve Spor(RSP) og RIK Brukshundprøve Rundering(RRP). Hunden bør få oppgaver i henhold til sitt anlegg og arbeidsmuligheter. Her medregnes, i tillegg til tilstrekkelig mosjon, mer intensiv aktivitet som tar hensyn til hundens innlæringssevner, bevegelsesbehov og hundens andre anlegg. De forskjellige hundesportene er høyest egnet til dette. Hunder som ikke beskjeftiges nok kan være til bry for, og føre til kritikk fra, allmenheten.

Hundeeieren som trener sin hund, eller utøver sport sammen med denne, skal gi seg selv og sin hund en omhyggelig utdanning, der målet skal være størst mulig harmoni mellom hunden og hundeeieren. Målet med utdanningen er å lære hunden oppgaver den er i stand til å utføre. Det harmoniske samarbeidet mellom hund og hundeeier skal være grunnlaget for enhver trening med hunden, uansett hvilken hundesport man utøver. Denne harmonien kan kun oppnås når man går så langt som mulig for å sette seg inn i hvordan hunden og dens anlegg fungerer.

Mennesket har en etisk plikt til å oppdra og utdanne hunden tilstrekkelig. Metodene man bruker til dette skal være forankret i vitenskap om hundens adferd og spesielt kynologi. Metodene som brukes under oppdragelsen, utdannelsen og treningen av hunder skal være fri for vold og positive for hunden. Utdannings-, oppdragelses- og treningsmetoder som ikke er tilpasset arten skal ikke brukes (se dyrebeskyttelsesloven).

Hundens deltagelse i sport skal bestemmes av dens anlegg for sporten, arbeidsmuligheter og arbeidsvilje. Påvirkning av hundens arbeidsmuligheter gjennom medisiner eller ikke dyrevennlige metoder er forbudt. Hundeeieren må ha nøyaktig kjennskap til sin hunds arbeidsanlegg. Å forlange at en hund utfører arbeid som den ikke er i stand til å utføre er imot all etikk. Hundevennen som er bevist på sitt ansvar som hundeeier deltar på prøver, mesterskap og treninger kun med sunde og egnede hunder.

Forkortelser.

IPO = Internationale Prüfungs Ordnung (Internasjonalt Prøveprogram)

IPO-V = IPO Forprøve

RSP = RIK Bruksprøve Spor

RRP = RIK Bruksprøve Rundering

Gruppe A = Spor

Gruppe B = Lydighet

Gruppe C = Forsvarsarbeid

Gyldighet

Disse retningslinjene ble utarbeidet av FCI's brukshundkommissjon og godkjent av FCI's styre. Disse retningslinjene trer i kraft 01.04.2012 og erstatter alle tidligere retningslinjer. Brukshundkommissjonen har utarbeidet og skrevet retningslinjene på tysk. Når det er tvil om regelverket har blitt oversatt riktig, skal man alltid se i det tyske regelverket. Retningslinjene gjelder i alle FCI medlemsland. Alle RIK prøver er underlagt disse retningslinjene.

Generelt

Prøver og konkurranser skal tjene to mål. Ved å avlegge en prøve kan den enkelte hund vise sin egnethet med tanke på hundens anvendelsesformål. Samtidig skal prøvene, med tanke på brukshund avl, bidra til å opprettholde sunnhet og egnethet innen bruksarbeid fra generasjon til generasjon, og på sikt heve den. Videre tjener de til å heve og opprettholde sunnhet og kondisjon. En bestått prøve er også et bevis på hundens egnethet i avl. De nasjonale forbundene som er medlemmer i FCI (Landsorganisasjonene) anbefales å fremme RIK. Spesielt bør de internasjonale RIK mesterskapene fremmes. Alle prøver og konkurranser er underlagt sportslige prinsipper, med hensyn til gjennomførelse og deltagerens oppførsel. Dette regelverket er bindende for alle deltagerne. Alle deltagere må overholde de samme prøvekravene. Prøvene er å betrakte som offentlige, tid og sted for prøvene skal gjøres kjent for medlemmer. Prøver og konkurranser skal arrangeres etter det fullstendige regelverket eller enkelte grupper, bestående av alle gruppens øvelser. Kun offisielle prøver, bestående av det fullstendige regelverket, gir rett til stambokført tittel. Den oppnådde tittelen må godkjennes av alle FCI's medlemsland.

Prøvesesongen

Prøver kan avholdes hele året, så lenge værforholdene tillater det og ikke er til fare for hund eller fører. I andre tilfeller må prøven avlyses. Avgjørelsen om å avlyse en prøve tas av dommeren. Nasjonale kennel klubber har rett til å forkorte prøvesesongen.

Prøvens gjennomføring/prøveleder

Prøveleder er ansvarlig for prøvens organisering. Prøveleder utfører og overvåker nødvendig arbeid for å forberede og avholde prøven. Prøveleder er ansvarlig for at prøven avholdes forskriftsmessig og må hele tiden være til dommerens disposisjon.

Prøveleder kan derfor ikke fremføre hund eller inneha andre funksjoner under prøven.

Prøveleder må:

- Innhente nødvendige tillatelser for å avholde prøven.
- Finne spormarker, for alle trinn, i henhold til RIK regelverket.
- Innhente tillatelse fra spormarkens eier og eventuelle andre brukere/jaktberettigede.
- Stille med nødvendig kyndige personell: figuranter, sporleggere, personer til gruppen, osv.
- Være oppdatert på eventuelle saker/hendelser som hindrer gjennomføring av prøven og informere om disse.
- Disponere alt nødvendig utstyr for prøven og figurantutstyr.
- Inneha nødvendige papirer, slik som dommerskjemaer og andre prøvedokumenter.
- Ha klart startbok, stamtavle, vaksinasjonsattester og om nødvendig dokumentasjon på at hundefører innehar ansvarsforsikring.

Prøveleder må, minst tre dager før prøven, informere dommeren om hvor prøven skal avholdes, start tid, veibeskrivelse, prøve kategorier og antall startende hunder. Hvis dette forsømmes har dommeren rett til å trekke seg.

Dommeren

Til prøven inviteres dommere, som innehar autorisasjon til å dømme RIK. Invitasjonen utstedes av arrangøren eller bestemmes av NKK. Dommere til VM inviteres av FCI brukshundkomisjon. Antall^(se pkt 2 – dommere) dommere bestemmes av arrangøren, med forbehold om at en dommer kan dømme maksimum 36 enkeltavdelinger (gjelder ikke ved VM):

FP	tilsvarer to avdelinger
IPO-V	tilsvarer tre avdelinger
IPO 1/2/3	tilsvarer tre avdelinger
SPH 1/2	tilsvarer tre avdelinger
RSP 1/2/3	tilsvarer tre avdelinger
RRP 1/2/3	tilsvarer tre avdelinger

Til større, FCI fastsatte prøver kan NKK gi spesiell dispensasjon fra denne regelen.

Dommeren kan ikke dømme hunder som denne eier eller bor i dommerens husstand, dette omfatter også hunder som eies eller føres av personer boende i samme husstand som dommeren. Dommere som dømmer stevner på invitasjon av FCI har dispensasjon fra denne regelen.

Dommeren må gjennom sin adferd ikke forstyrre eller på annen måte påvirke hundens adferd. Dommeren er ansvarlig for at bestemmelsen i RIK regelverket overholdes og utføres på korrekt måte. Dommeren har rett til å avbryte prøven hvis RIK regelverket og dommerens henvisninger ikke følges.

Dommeren har rett til, ved usportslig oppførsel, bruk av motiverende gjenstander under prøven, brudd på regelverket, brudd på dyrevernsloven eller mot god moral, til å diskvalifisere hundeføreren. En avbrytelse av prøven skal i alle tilfeller begrunnes i startboken. Ved diskvalifikasjon blir alle oppnådde poeng annullert.

Dommerens avgjørelse er endelig og ubestridelig. Kritikkk av dommerens avgjørelse kan føre til bortvisning fra arrangementet og få disiplinære følger. I begrunnede tilfeller, som ikke angår bedømmelsen av en faktisk hendelse, men angår dommerens overholdelse av RIK regelverket, kan en protest leveres innen 8 dager. Denne protesten må være skriftlig, være underskrevet av gjeldende hundefører og minst et vitne. Protesten leveres, via prøvens leder, til NKK. Levering av en protest leder ikke til krav om at dommerens avgjørelse skal endres. Protesten behandles av NKK, som kan velge å videresende klagen til FCI's brukshundkomisjon, som er den endelige klageinstansen.

Prøvedeltakere

Prøvedeltakerne må overholde prøvens påmeldingsfrist. Påmelding er økonomisk bindende. Hvis en deltaker, uansett grunn, ikke kan delta må prøvens leder umiddelbart informeres. Hundefører må forholde seg til de gjeldene vaksinasjons og dyrebeskyttelsesreglene som gjelder der hvor prøven avholdes. Hundeføreren må rette seg etter henvisningene til prøvens leder og dommer. Hundeføreren må oppføre seg sportslig og stille i alle gruppene som hunder er påmeldt til. Prøven ender med offentliggjøringen av resultatet og tilbakeleveringen av startboken.

Dommeren har rett til å avvise videre deltagelse av hunder som er skadet eller på annen måte har innskrenket deltakelsesevne. Hvis en hundefører trekker seg fra prøven, føres det i startheftet ”Mangelfull pga. avbrudd”. Hvis hundeføreren trekker hunden fra prøven pga en åpenbar skade eller kan fremvise attest fra veterinær, føres ”Avbrudd pga. sykdom” i startboken.

Hundeføreren må under hele prøven ha med seg en line. Dette fører videre til at hunden hele tiden skal ha på seg et enkelt, løsthengende kjettinghalsbånd som ikke går an å stramme. Andre halsbånd, for eksempel av lærhalsbånd, halsbånd mot flott, pigghalsbånd, osv. er forbudt under prøven.

Disse bestemmelsene gjelder ikke for ferdselsprøve med vesenstest. Her tillates det også andre halsbånd.

Prøven begynner med vesenstest og avsluttes med offentliggjøring av prøvens resultat.

Førerlinen kan holdes usynlig for hunden eller henges over skulderen fra venstre oppe, til høyre nede.

Kommandoen som er fastsatt i regelverket, er som regel normalt uttalte, korte, bestående av et ord. Man kan bruke kommandoer på alle språk, men det må alltid være samme kommando (gjelder for alle grupper).

Kommandoen angitt i regelverket er en anbefaling. Samme kommando skal alltid brukes for samme øvelse.

Hvis flere deltakere er påmeldt til samme prøvekategori må startrekkefølgen bestemmes ved loddtrekning.

Hundeførere som på grunn av fysisk handikapp ikke kan føre hund på venstre side, kan føre hunden på høyre side. I dette tilfellet gjelder de samme reglene som for hund på venstre side, men motsvarende for høyre side.

Man kan gå opp til prøve i samme prøvekategori så ofte man ønsker. Prøvene må avlegges i rekkefølge (dvs IPO1, 2 og 3). Man kan kun delta i høyere prøvegrad når man har bestått en lavere grad. Man må alltid starte i den høyeste prøvegraden man har oppnådd, med unntak av når det ikke føres noen rangering eller starten ikke er en del av en kvalifikasjon.

Halsbåndplikt/førerline

Av forsikringsmessige grunner skal hundeføreren ha med seg førerline under hele prøven. Linen kan henge (på motsatt side av hunden) eller være helt ute av syne for hunden. Dette betyr også at hunden hele tiden må ha på halsbånd. Dommeren skal under hele prøven være oppmerksom på halsbåndplikten (kommersielt tilgjengelig halsbånd). Dette kjettinghalsbåndet kan ikke ha pigger, kroker eller lignende. Halsbåndet må henge løst. Halsbånd mot flått må tas av før prøven.

Utformingen av halsbåndet, spesielt med tanke på vekten, skal ikke avvike fra vanlige kommersielt tilgjengelige halsbånd. Ved mistanke om at halsbåndet har blitt modifisert kan dommeren kreve bytte av halsbånd. Dette må skje før starten av den enkelte gruppen. Hvis det er mistanke om at hundeføreren med hensikt prøvde å jukse (for eksempel med bruk av skjulte pigger) må dommeren diskvalifisere hundeføreren.

I resultatboken skrives det følgende ”Diskvalifikasjon grunnet usportslig opptreden”. Alle oppnådde poeng annulleres.

Ved sporarbeid kan man, i tillegg til kjettinghalsbånd, bruke sporsele eller merketrekant.

Avbrudd grunnet sykdom/skade

Hvis hunden ved prøve meldes skadet, skal følgende gjøres:

Hvis hundeføreren melder at hunden er syk, etter en gjennomført disiplin, må denne oppsøke veterinær og få attestert skaden. I resultatboken skrives det "Avbrudd grunnet sykdom". Hvis hundeføreren ikke vil oppsøke veterinær skrives det i resultatboken "Mangelfullt grunnet avbrudd". Det er mulig å ettersende veterinær attest. Hvis hundeføreren ikke kan fremvise attest innen 4 dager vil dommeren, som har tatt med seg resultatboken, skrive "Mangelfullt grunnet avbrudd" i resultatboken. Resultatboken sendes tilbake til hundeføreren. Hvis hundeføreren ikke vil la dommeren ta meg seg resultatboken skrives det "Mangelfullt grunnet avbrudd" med en gang. Hundeføreren dekker kostnadene av tilbakesendelsen av resultatboken.

Anmerkning: Hvis en dommer subjektivt mener en hund er syk eller skadet har denne rett til å avbryte prøven. Det samme gjelder ved påmeldelse av hunder som grunnet sin alder åpenbart, av hensyn til hunden, ikke bør delta. I resultatboken skriver man da "Avbrudd grunnet skade".

Dommeren har rett til å avvise videre deltagelse av hunder som har skadet seg under prøven eller på annen måte har innskrenket deltakelsesevne. Dette til tross om hundeføreren er uenig.

Munnkurv

I land det kreves at hunder skal bruke munnkurv, skal hunden ha på munnkurv i ferdselsdelen av en ferdselsprøve.

Adgangsbestemmelser

Prøvekategori	Norske betegnelser (int.)	Aldersgrense	
IPO Forprøve	IPO-V	18 måneder	INT
Spor- og Lydighetsprøve 1	SL 1	18 måneder	N
Spor- og Lydighetsprøve 2	SL 2	19 måneder	N
Spor- og Lydighetsprøve 3	SL 3	20 måneder	N
IPO 1	IPO	18 måneder	INT/N/N
IPO 2	IPO	19 måneder	INT/N/N
IPO 3RIK	IPO	20 måneder	INT/N/N
Bruksprøve Spor 1	RSP 1	18 måneder	N
RIK Bruksprøve Spor 2	RSP 2	19 måneder	N
RIK Bruksprøve Spor 3	RSP 3	20 måneder	N
RIK Bruksprøve Rundering 1	RRP 1	18 måneder	N
RIK Bruksprøve Rundering 2	RRP 2	19 måneder	N
RIK Bruksprøve Rundering 3	RRP 3	20 måneder	N
Sporhundprøve 1	SPH 1 (FH1)	16 måneder	N
Sporhundprøve 2	SPH 2 (IPO-FH)	20 måneder	INT
Utholdenhetsprøve	UHP (AD)	16 måneder	N
Ferdseleksprøve	FP (BH)	15 måneder	N

SL 1, 2 og 3 består av gruppe A og B henholdsvis fra IPO 1, 2 og 3.

RSP 1, 2 og 3 består av gruppe A og B, hvor gruppe B tilsvarer IPO 1, 2 og 3

RRP 1, 2 og 3 består av gruppe A og B, hvor gruppe B tilsvarer IPO 1, 2 og 3

IPO 1, 2 og 3 inneholder gruppe A, B og C.

Alle hunder, uten hensyn til størrelse eller rase kan delta, så lenge hunden er i stand til å gjennomføre en RIK prøve.

En hundefører kan kun delta på en prøve om dagen. En hundefører kan starte med maksimum 2 hunder ved en prøve. En hund kan kun oppnå en tittel ved en prøve.

Unntak: FP og IPO 1, FP og SPH 1, FP og RSP 1/RRP 1. Også unntak for UHP ved prøver over 2 dager se s. 34, «Antall hunder pr. dommer».

Tisper med løpetid kan delta på prøver men må holdes adskilt fra resten av deltakerhundene. Slike tisper skal delta i Gruppe A etter vanlig trekningsnummer, men i Gruppe B og C skal tisper gå som siste hund.

Gjennomføring av vesensprøve

På begynnelsen av hver prøve, før konkurransen begynner, må dommeren gjennomføre en vesensprøve. Kontroll av hundens identitet er en del av vesensprøven (kontroll av tatovering, chip, etc). Hunder som ikke klarer å gjennomføre denne kontrollen kan ikke delta i prøven, men blir diskvalifisert. Eierne av hunder med chip må sørge for at det er mulighet til å kontrollere denne chippen.

Utførelsen av vesensprøven

1. Prøven skal foregå under normale omstendigheter på et, for hunden, nøytralt sted.
2. Alle deltakende hunder skal enkeltvis fremvises for dommeren.
3. Hunden skal fremføres med en vanlig førerline, som ikke kan være stram.
4. Dommeren skal unngå å irritere hunden. Hunden skal akseptere at den blir tatt på av Dommeren.

Bedømmelse

- a) Positiv oppførsel: Hunden oppfører seg under prøven: nøytralt, selvsikker, trygg, oppmerksom, temperamentsfull, utvungen.
- b) Akseptabel oppførsel: Hunden oppfører seg: noe urolig, lettere stresset, lettere usikker. Disse hundene kan tillates videre deltagelse men må observeres nøye under prøveforløpet.
- c) Negativ oppførsel: Hund med vesensmangel: hunden oppfører seg sky, usikker, redd, skuddredd, ikke førbar, glefsende, aggressiv (Diskvalifikasjon).

Poeng

Bedømmelse avgis i form av predikat og poeng. Predikatet må tilsvare antall oppnådde poeng.

Minimum poeng pr. gruppe. En hund kan kun oppnå en utdannelsesbetegnelse (bestått prøve) hvis den minst har oppnådd 70 poeng i hver gruppe.

Predikater	Fork.	300-poeng skala	200-poeng skala	100-poeng skala
Fremragende	(F)	286 – 300	191 - 200	096 – 100
Særdeles god	(SG)	270 – 285	180 - 190	090 – 095
God	(G)	240 – 269	160 - 179	080 – 089
Tilstrekkelig	(T)	210 – 239	140 - 159	070 – 079
Mangelfullt	(M)	000 – 209	000 - 139	000 – 069

Poengtabell :

Høyest oppnåelig	Fremragende	Svært god	God	Tilstrekkelig	Mangelfullt
5	5	4,5	4	3,5	3,0 - 0
10	10	9,5 - 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 - 0
15	15,0 - 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 - 10,5	10,0 - 0
20	20,0 - 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 - 0
30	30,0 - 29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 - 0
35	35,0 – 33,0	32,5 – 31,5	30,5- 28,0	27,5 - 24,5	24,0 - 0
40	40 - 38,5	38 - 36	35,5 - 32	31,5 - 28	27,5 - 0
60	60 - 57,5	57 - 54	53 - 48	47,5 - 42	41,5 - 0
70	70,0 - 66,5	66,0 - 63,0	62,5 - 56,0	55,5 - 49,0	48,5 - 0
80	80,0 - 76,0	75,5 - 72,0	71,5 - 64,0	63,5 - 56,0	55,5 - 0
100	100,0 - 96,0	95,5 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 - 0
120	120 - 115	114,5 - 108	107,5 - 96	95,5 - 84	83,5 - 0
140	140 - 134,5	134 - 126	125,5 - 112	111,5 - 98	97,5 - 0

Ved bedømmelse av hele grupper, skal kun hele tall brukes. Enkeltøvelse kan bedømmes med delpoeng. Hvis den totale poengsummen ikke er hel må resultatet rundes opp eller ned.

Ved lik poengsum avgjør resultatet i Gruppe C. Hvis poengsummen fortsatt er lik, avgjør resultatet i Gruppe B. Ved lik poengsum i alle grupper sidestilles resultatet.

Diskvalifikasjon

Hvis hunden forlater hundefører eller prøvebanen, og ikke kommer tilbake etter 3. gangs anrop, blir hunden diskvalifisert. Blir ekvipasjen diskvalifisert skal alle oppnådde poeng annulleres. Hverken poeng eller predikat skal føres opp i resultatboken.

Dommeren kan diskvalifisere ekvipasjen ved: vesensmangler ved hunden, usportslig opptreden fra Hundefører (synlig påvirket av rusmidler, medbringende motivasjonsgjenstander og/eller for/godbiter), brudd på prøvereglene, brudd på regler i henhold til dyrevern, eller uhøvisk opptreden fra Hundefører. Diskvalifikasjon medfører utestenging fra videre deltakelse på prøven. Ved denne type diskvalifikasjon fradømmes tidligere oppnådde poengsummer, også fra andre grupper. Verken poeng eller predikater blir innført i resultatboken.

Er hunden ute av Hundeførers kontroll (for eksempel hunden forlater fører under side eller ryggtransport, forlater prøvebanen og ikke kommer tilbake etter 3. gangs anrop, ikke slipper på kommando, biter eller belaster kraftig figurant andre steder enn i beskyttelsesarmen), blir ekvipasjen diskvalifisert for videre deltakelse på prøven. Alle oppnådde poeng fradømmes, og verken poeng eller predikat føres i resultatboken

Forhold	Konsekvens
<ul style="list-style-type: none"> - Usportslig opptreden av hundefører - Medbringende motivasjonsgjenstander og/eller for/godbiter - Overtredelse av regelverk, brudd på regler ihht dyrevern, eller uhøvisk opptreden fra HF. Brudd på NKK's etiske retningslinjer for hold og trening av hund - Prøve å skjule bruk av ulovlige halsbånd (f.eks tildekke pigghalsbånd, gummihalsbånd osv) <p>Gjelder for hele området under konkurransen</p>	<p>DISKVALIFIKASJON, og alle oppnådde poeng annulleres</p> <p>INGEN BEDØMMELSE!</p>
Ikke bestått vesenstest	<p>DISKVALIFIKASJON</p> <p>INGEN BEDØMMELSE!!</p>
Hvis hunden forlater hundefører eller prøvebanen, og ikke kommer tilbake etter 3. gangs anrop, blir hunden diskvalifisert	<p>DISKVALIFIKASJON, alle oppnådde poeng annulleres</p> <p>INGEN BEDØMMELSE!</p>

Hjelp

Det skal tas hensyn til de foreskrevne standardbedømmelsene i RIK regelverket.
Hvis hundefører gir hunden hjelp, så skal dette tas hensyn til i bedømmelsen.

Utnyttelse/bedømming

En prøve gjelder som bestått hvis hunden har oppnådd minimum 70% av mulig oppnåelig poengsum.

Høyest oppnåelig	Fremragende	Svært god	God	Tilstrekkelig	Mangelfull
100 Poeng	100 – 96	95 – 90	89 – 80	79 – 70	69 – 0
300 Poeng	300 – 286	285 – 270	269 – 240	239 – 210	209 – 0
200 Poeng	200 - 192	191 – 180	179 – 160	159 – 140	139 – 0

Resultatbok

En resultatbok er påkrevet for hver enkelt hund. Prøveresultatene skal innskrives i resultatboken av dommeren, hvis prøvelederen har tatt seg av dette, så skal det kontrolleres og underskrives av dommeren.

Fra 2012 skal det skrives inn følgende: Registrerings.nr, hundens navn og rase, hundens ID-nr(tatoverings.nr, chip.nr), eierens navn og adresse. Gruppe A, Gruppe B, Gruppe C, totalpoengsum, DSB, dommerens navn og underskrift.

Erstatningsansvar

Hundeeieren er ansvarlig for alle skader på personer eller gjenstander som er forårsaket av vedkommendes hund. Hundeeieren skal sørge for å ha nødvendig ansvarsforsikring. Hundefører er ansvarlig for ethvert ulykkestilfelle forårsaket av vedkommendes hund under hele prøvens forløp. Gitte anvisninger fra dommer eller prøveleder betraktes som frivillig utført av hundefører og for dennes egen risiko.

Vaksinasjon

Vaksinasjonsattest skal på forlangende fremlegges for vedkommende dommer eller prøveleder før prøven starter.

Prøvedager

a) Lørdager, søndager og helligdager

Prøvedagene er som hovedregel i helgene eller på andre offisielle helligdager.

Ferdselsprøver kan kun gjennomføres på disse prøvedagene. Det er mulig å avlegge ferdselsprøve (FP) og IPO-1/SPH-1 prøver såfremt det er snakk om et 2 dagers

prøvearrangement (fredag-lørdag, lørdag-søndag) gjennomført av en eller to spesialklubber.

En hund kan på samme dag kun framføres til en prøve. Unntaket her er FP, hvis denne prøven er et adgangskrav til påfølgende prøve. Det er ikke krav til noen bestemt tidsfrist mellom FP og IPO-1/SPH-1. Eksempel: fredag –lørdag FP, lørdag-søndag IPO-1/SPH-1.

Fredagsprøver:

- b) Fredagsprøver kan kun benyttes som prøvedag i forbindelse med lørdag. Fredagen kan kun benyttes hvis antallet påmeldte hunder overstiger det tillatt antall på lørdag. Prøven kan ikke begynne før kl 12.00 på fredag. Deltakerantallet på fredag i IPO/SPH kan ikke overstige halparten av det normale deltakerantall. Ved rene FP kan deltakerantallet være opp til 7 hunder.

IPO/SPH prøver på en fredag i forbindelse med en lørdag, kan avsluttes først på lørdag. Enkelte hunder kan avslutte prøven på fredag.

Unntak

En FP kan avsluttes på fredag såfremt hunden er påmeldt i IPO-1/SPH-1 på lørdag og at prøven kan avvikles innenfor det tillatte deltakerantall.

Regler for helligdager.

- c) Tilsvarende gjelder overnevnte fremgangsmåte på helligdager.

Unntak

Særskilte bestemmelser utstedt av de enkelte spesialklubber og NKK skal det tas hensyn til. Halve dager før helligdager, og som faller på ukedager, kan ikke benyttes som prøvedag. Det skal tas hensyn til særskilte regler ved FCI-VM.

Særregel:

I Norge er det mulig å holde prøver på alle ukedager.

Inspeksjon av prøven

NKK kan gjennomføre en kontroll av prøven. En godkjent, sakkyndig person, godkjent av NKK, kan gjennomføre en kontroll av at prøven avholdes i hht regelverket.

Premieutdeling

Premieutdelingen er separat i hver klasse, dvs IPO 1-3I, SPH 1-2, RSP 1-3, RRP 1-3, og FP prøver.

Ved poenglikhet mellom flere hunder i IPO 1-3, er det oppnådde resultatet i gruppe C som er avgjørende. Er det fortsatt poenglikhet er det gruppe B som er avgjørende. Er det fortsatt poenglikhet etter 3 disipliner, så sidestilles plasseringene. Prinsipielt skal alle deltakerne delta på premieutdelingen. Prøven er først avsluttet etter at premieutdelingen og resultatbøkene er utdelt.

BESTEMMELSER FOR FIGURANTER

Forutsetninger for innsatsen til figuranten i gruppe C:

- 1) Retningslinjer og bestemmelser angående figurantarbeid i hht prøvereglene skal følges.
- 2) Figuranten i gruppe C er på prøvedagen Dommerens assistent.
- 3) Med henblikk på personlig sikkerhet og av sikkerhetsrettslige grunner skal figuranten være utstyrt med beskyttelsesklær (beskyttelsesbukse, - jakke, -arm, suspensorium og evt. hansker).
- 4) Figurantens fottøy skal være tilpasset vær- og føreforholdene, samt være stødig og sklisikkert.
- 5) Før start på gruppe C gir dommer Fig anvisninger. Fig er forpliktet til å utføre sitt arbeide etter dommerens anvisninger.
- 6) Fig skal ved avværning rette seg etter HF's anvisninger, såfremt regelverket blir overholdt. Han skal gjøre det mulig for HF å få hunden i GST igjen før starten på side- og ryggtransport.
- 7) Fra og med 6 hunder på et prøvenivå må det likevel settes inn to fig. Ved arrangementer som f. eks konkurranser, kvalifiseringsprøver, mesterskap osv. skal det i alminnelighet benyttes minst to fig. En fig kan benyttes ved alle typer arrangementer selv om han deler husvære med en HF.

Prinsipper for figurantopptreden ved prøvearbeidet

Innen rammene av en prøve skal Dommeren bedømme utdannelsesnivå, og så vidt mulig, kvaliteten til den framførte hund (f.eks. driftsanlegg, belastbarhet, selvsikkerhet og førighet). Dommeren kan objektivt vurdere hva han akustisk og visuelt oppfatter i løpet av prøven. Dette aspektet, og framfor alt med hensyn på den sportslige karakter en slik prøve har (det betyr mest mulig like betingelser for alle deltakere) kreves det, at figurantarbeidet gir Dommeren et vidtgående utvilsomt bilde, (dvs. figurantarbeidet skal gjennomføres på en ensartet og kvalifisert måte for Dommeren). Det får derfor ikke overlates til figurantens forgodtbefinnende, hvordan gruppe C skal utføres. Dessuten har figuranten en rekke regler å ta hensyn til. Dommeren skal bedømme de viktigste bedømmelseskriteriene for gruppe C i de enkelte øvelsene. Disse er f.eks. belastbarhet, selvsikkerhet, driftsanlegg, førighet. Utover det skal grepskvaliteten på de fremførte hunder bedømmes. Følgelig må hunden, når f.eks. grepskvaliteten skal bedømmes, av figuranten gis mulighet til å sette et "godt grep", eller når belastbarheten skal bedømmes, er det påkrevet at "belastning" gis gjennom figurantens innsats. Det bør tilstrebes et mest mulig enhetlig figurantarbeid, som er tilpasset kravene til bedømmelsesmulighet.

2) "Bevoktning og Standhals" (Gjelder for IPO 1-3)

Figuranten står - ikke synlig for hunden – med lett vinklet beskyttelsesarm stille og uten "truende" kroppsholdning i tilvist skjul. Beskyttelsesarmen tjener som kroppsbeskyttelse. Hunden skal betraktes av figuranten under "standhals og bevoktning", tilleggspåvirkninger så vel som allslags hjelpestillinger, er ikke tillatt. Softstokken blir holdt til siden og nedover vendt. Støting og biting får ikke svares på med avvergingsbevegelser av figuranten.

Viser figurantens holdning og posisjon på armen under bevoktningsfasen. Gjelder alle IPO klasser.

3) "Forhindring av fluktforsøk av figuranten" (IPO 1 - 3)

Figuranten kommer etter, «standhals og bevoktning» på Hundeførers anmodning, i normal gangart ut av skjulet og stiller seg på den av Dommerens anviste plass (markert fluktposisjon). Figurantens posisjon må gi Hundefører mulighet til å legge sin hund i en distanse av 5 skritt, på en likeledes av Dommeren anvist plass, sideveis fra figuranten, på beskyttelsesarmsiden. Hundefører må kjenne til fluktreningen. Figuranten foretar, med raske og sterke skritt, et fluktforsøk i rett retning, uten å løpe ukontrollert eller overdrevet. Beskyttelsesarmen skal ikke bevegges annet enn i løpsretningen, hunden skal finne en optimal grepsmulighet. Figuranten får ikke i noe tilfelle under fluktforsøket dreie seg mot hunden, han kan likevel ha hunden "i øyekroken". Vekkdiring av beskyttelsesarmen får ikke finne sted. Har hunden tatt tak, løper figuranten videre i rett retning, han drar under bevegelsen beskyttelsesarmen tett mot kroppen. Lengden av den tilbakelagte fluktdistansen blir angitt av Dommeren. Figuranten innstiller fluktforsøket på anvisning av Dommer. Dersom fluktforsøket blir gjennomført med den foreskrevne dynamikk, har Dommeren en optimal bedømmelsesmulighet. Hvilke som helst hjelpestillinger av figuranten, som f.eks. overdrevet tilbud av armen før grepet, påvirkningslyder eller slag med softstokken mot buksen før eller under fluktforsøket, spenningsløs holding av beskyttelsesarmen før grepet, senking av flukthastigheten, selvstendig innstilling av fluktforsøket, osv, er ikke tillatt.

Se også "Innstilling" i avsnitt 8 (gjelder for alle øvelser).

4) "Avverging av overfall fra bevoktningsfasen" (IPO 1 - 3)

Etter bevoktningsfasen foretar figuranten på dommerens anvisning et angrep på hunden. Herved innsettes softstokken med truende bevegelser over beskyttelsesarmen uten å slå hunden. I samme øyeblikk blir hunden angrepet frontalt ved å løpe fram med den nødvendige motstand, uten å lage tilleggsbevegelser med beskyttelsesarmen. Beskyttelsesarmen holdes tett mot kroppen. Har hunden tatt tak, skal den under bevegelsen plasseres sideveis, og belastningsfasen i rett retning starter. En dreining i startfasen er ikke tillatt. Figuranten må trenge alle hundene i samme retning. Derved skal Dommeren plassere seg slik at det blir mulig for ham å bedømme alle hundenes angrepsadferd, deres adferd under belastningsfasen, grepsadferd, slippadferd, og bevoktningsfasen. Trenging i retning av Hundefører er ikke tillatt.

Stokkeslagene med softstokken skal anbringes på skuldrene i mankeområdet. Stokkeslagene skal anbringes i den samme intensitet på alle hundene. Det 1. slaget kommer etter 4 – 5 skritt, det 2. slaget skal komme etter 4 – 5 videre skritt i belastningsfasen. Etter det 2. slaget skal det vises en videre trengning uten stokkeslag. Varigheten av belastningsfasen bestemmer Dommer. Figuranten innstiller belastningen på anvisning av Dommer. Dersom angrepet blir utført av figuranten med den foreskrevne dynamikk, har Dommer en optimal bedømmelsesmulighet. Hvilke som helst hjelpestillinger av figuranten, som f.eks. overdrevet tilbud av armen før grepet, påvirkningslyder eller slag med softstokken mot buksen før eller under fluktforsøket, spenningsløs holding av beskyttelsesarmen etter grepet under belastningsfasen, forskjellig intensitet under belastningsfasen og ved stokkeslagene, selvstendig innstilling av belastningen ved mangler på belastbarheten, osv, er ikke tillatt.

Se også "Innstilling" i avsnitt 8 (gjelder for alle øvelser).

5) "Ryggtransport" (IPO 2 - 3)

På oppfordring av Hundefører utfører figuranten en ryggtransport i normal gangart over en distanse på ca 30 skritt. Forløpet av transporten bestemmer Dommer. Figuranten får ikke utføre rykkvise bevegelser under transporten. Softstokken og beskyttelsesarmen skal bæres slik at de ikke utgjør noen tilleggspåvirkning for hunden. Spesielt softstokken skal her holdes skjult. Fig går med den samme hastighet for alle hundene.

6) "Overfall mot hunden under ryggtransporten" (IPO 2 - 3)

Overfallet under ryggtransporten foregår under bevegelse på Dommerens anvisning. Overfallet blir gjennomført av figuranten med en dynamisk høyre- eller venstrehelomvending og et kraftfullt framløp i retning av hunden. Softstokken benyttes gjennom truende bevegelser over beskyttelsesarmen. Hunden skal mottas med en smidig armpresentasjon, uten at figuranten stopper opp. Mottakelse av hunden kan, om nødvendig – utføres ved en dreining av kroppen, for å kompensere for hundens kraft.

Beskyttelsesarmen skal holdes frontalt mot figurantens kropp, i løpsretningen. Andre bevegelser i beskyttelsesarmen skal unngås. Har hunden tatt tak, skal den under bevegelsen plasseres sideveis, og belastningsfasen (trengningen) i rett retning starter. Figuranten må trenge alle hundene i samme retning. Derved skal Dommeren plassere seg slik at det blir mulig for ham å bedømme alle hundenes angrepsadferd, deres adferd under belastningsfasen, grepsadferd, slippadferd, og bevokningsfasen. Trenging i retning Hundefører er ikke tillatt. Varigheten av belastningsfasen bestemmer Dommer. Figuranten innstiller belastningen på anvisning av Dommer. Dersom angrepet blir utført av figuranten med den foreskrevne dynamikk, har Dommeren en optimal bedømmelsesmulighet. Hvilke som helst hjelpstillinger av figuranten, som f.eks. overdrevet sideavvik før grepet, tilbud av armen før grepet, påvirkningslyder eller slag med softstokken mot buksen i starten av overfallet, spenningsløs holding av beskyttelsesarmen etter grepet under belastningsfasen, forskjellig intensitet under belastningsfasen, selvstendig innstilling av belastningen ved mangler på belastbarheten, osv, er ikke tillatt.

Se også "Innstilling" i avsnitt 8 (gjelder for alle øvelser).

7) Motprøve under bevegelse (IPO 1 - 3)

Figuranten forlater på Dommerens anvisning det anviste skjul og krysser løpende banen inntil midtlinjen. Uten å endre løpefarten, angriper han Hundefører og hunden frontalt under avgivning av trussellyder og trusselbevegelser med softstokken. Hunden skal mottas med elastisk beskyttelsesarmføring, uten at figuranten stanser opp. Ved mottaket av hunden, må det – så vidt mulig – gjennomføres en kropps dreining, for å kompensere for hundens sving/kraft. Hunden får ikke i noe tilfelle løpes overende. Har hunden grepet fast, skal han under bevegelsen plasseres sideveis av figuranten, og belastningsfasen starter i rett retning. Herved må det i alle fall unngås at hunden ruller over. Figuranten må trenge alle hunder i samme retning. Derved skal Dommeren plassere seg slik at det blir mulig for ham å bedømme alle hundenes angrepsadferd, deres adferd under belastningsfasen, grepsadferd, slippadferd, og bevokningsfasen. Trenging i retning Hundefører er ikke tillatt. Varigheten av belastningsfasen bestemmer Dommer. Figuranten innstiller belastningen på anvisning av Dommer. Dersom angrepet blir utført av figuranten med den foreskrevne dynamikk, har Dommer en optimal bedømmelsesmulighet. Hvilke som helst hjelpstillinger av figuranten, som f.eks. senkning av farten, mottak av hunden stående, overdrevet sideavvik før grepet, overløping av hunden, tilbud av armen før grepet, påvirkningslyder eller slag med softstokken mot buksen i starten av overfallet, spenningsløs holding av beskyttelsesarmen etter grepet under belastningsfasen, forskjellig intensitet under belastningsfasen, selvstendig innstilling av belastningen ved mangler på belastbarheten, osv, er ikke tillatt.

Se også "Innstilling" i avsnitt 8 (gjelder for alle øvelser).

8) Innstilling av trengningen (gjelder for alle øvelser)

Innstillingen av alle forsvarsøvelsene skal gjennomføres slik at Dommeren kan betrakte grepsadferden, slippet og bevokningsfasen til hunden (innstill ikke med ryggen til Dommeren, hold øyekontakt med Dommeren). Etter innstilling av en forsvarsøvelse skal motstanden mot hunden minskes, figuranten skal innstille bevegelsespåvirkningene, uten tydelig å løsne beskyttelsesarmen. Beskyttelsesarmen skal ikke bæres høyt vinklet, men den forblir i den

posisjonen den ble ført i under den forrige øvelsen. Softstokken blir holdt langs siden ovenfra og ned, ute av syne for hunden. For slippet skal figuranten på ingen måte innta hjelpestillinger. Etter slippet holder figuranten øyekontakt med hunden, tilleggspåvirkninger så vel som hjelpestillinger av alle slag, er ikke tillatt. For å holde øyekontakt med hunden, kan figuranten under bevoktningsfasene, dersom hunden kretser omkring, bevege seg langsomt med, uten rykkende bevegelser.

9) Usikkerhet og vegring av hunden

En hund som ikke griper fast ved en forsvarsøvelse, eller løsner og slipper grepet i en belastningsfase, skal trenges videre av figuranten, inntil Dommeren avbryter øvelsen. Figuranten får i slike situasjoner ikke i noe tilfelle gjøre hjelpestillinger, eller selvstendig innstille øvelsen. Hunder som ikke slipper, får ikke bringes til å slippe av figuranten gjennom dennes holdning eller bevegelser av softstokken. Hunder som under bevoktningsfasene tenderer til å forlate figuranten, får ikke holdes hos figuranten gjennom påvirkninger. Figuranten skal under alle øvelser og øvelsesdeler forholde seg aktiv eller nøytral i samsvar med kravene i prøveordningen. Støter eller biter en hund til under bevoktningsfasene, skal figuranten unngå avvergingsbevegelser.

Disiplinære spørsmål:

Prøvelederen er ansvarlig for orden og sikkerhet på hele prøvens område.

Dommeren er berettiget til å stoppe eller avbryte prøven hvis ikke orden og sikkerhet er ivaretatt. Hvis hundeføreren bryter mot disse bestemmelsene, brudd mot reglene, brudd mot dyrevernloven og mot god oppførsel, utestenges vedkommende fra videre deltagelse.

Dommerens beslutning er gjeldende og udiskutabel. Enhver kritikk mot dommerens beslutning kan medføre bortvising fra prøveplassen eller eventuelle ytterligere disiplinære tiltak.

Hver kritikk mot dommerens beslutning kan medføre bortvisning fra prøveplassen samt eventuelle ytterligere disiplinære tiltak. I velbegrunnede tilfeller, som ikke berører bedømmingen av det som virkelig har skjedd, men i stedet er en overtredelse av reglene fra dommerens side, kan det sendes inn en klage. Klagen skal være skriftlig og oversendes til ansvarlig forening, dvs NKK.

Klagen skal sendes via prøveleder og skal underskrives av den som klager, gjeldende klubbs formann, samt ytterligere et vitne. Klagen skal sendes inn innen maks 8 dager etter prøven. Godkjenning av klagen innebærer ikke rett til revidering av dommerens bedømming. Videoinnspilling regnes ikke som bevis.

”DSB”-BEDØMMELSE

Avdeling C (gjelder for alle klasser)

”DSB”- Bedømmingen skal beskrive vesensanleggene hos en hund med tanke på en avelsanvendelse. ”DSB”- Bedømmingen påvirker ikke resultatet fra prøven eller plasseringen. For å kunne få en ”DSB”- Bedømming må hunden minst ha gjennomført en forsvarsøvelse.

Med predikatene utpreget (utp), tilstrekkelig (t) og ikke tilstrekkelig (i.ts) bedømmes følgende egenskaper: **Driftsanlegg, Selvsikkerhet og Belastbarhet.**

DSB ”utpreget”: Gis til en hund med stor arbeidsberedskap, klare driftsanlegg, målrettet utførelse av øvelsene, selvsikker opptreden, uinnskrenket oppmerksomhet og uvanlig stor belastbarhet.

DSB ”tilstrekkelig ”: Gis til en hund med innskrenkninger i sin arbeidsberedskap, i driftsanlegg, i selvsikkerhet, i oppmerksomhet, og i belastbarhet.

DSB ”ikke tilstrekkelig”: Gis til en hund ved mangler i arbeidsberedskap, ved manglende driftsanlegg, manglende selvsikkerhet og utilstrekkelig belastbarhet.

Særbestemmelse:

LAO (NKK) har rett til å utvide de allmenne bestemmelsene innen sitt område, f.eks krav om veterinær tilstede, dyrebeskyttelse og helsebestemmelser eller pga landets lover. Kommando kan gis på morsmålet.

Verdensmesterskap:

Her gjelder bestemmelsene i ” Plichtenheft ” for gjennomføring av de forskjellige Verdensmesterskap innen FCI. FCI’s brukshundkommisjon er ansvarlig for utførelse og eventuelle endringer av disse bestemmelsene

Vesensprøve bedømmelse

Dommeren skal se til hundens vesen under hele prøveforløpet (inkl. prisutdelingen). Hvis en hund står frem med et vesensproblem, så kan den ikke bestå prøven av den grunn, selv resultatene opp til da er positive. Om hunden feiler på vesensprøven skal dette noteres i prøvedokumentene. Hunden diskvalifiseres.

1. Generelt

- a) Vesensprøven skal gjennomføres fra starten av hver prøve.
- b) Prøven skal utføres på en nøytral plass. Plassen som benyttes skal ikke være i tilknytning til prøvebanen eller spormarkene.
- c) Alle hunder skal bli evaluert hver for seg.
- d) Tidspunktet skal velges slik at hundene ikke direkte etter skal starte sporet eller gå inn på prøvebanen.
- e) Hundene skal føres i bånd/line (kort bånd/line – ikke sporsele). Båndet skal holdes løst og det skal ikke benyttes kommando.

Følgende regler gjelder under prøven:

En systematisk evaluering er ikke lov, det er opp til dommeren selv å bestemme hvordan den vil at forløpet skal være, dog skal det ikke være ekstreme variasjoner, jo mindre en dommer prøver å få frem et poeng, desto smidigere og sikrere vil prøven kunne gjennomføres.

Evalueringen skal gjennomføres mer som en normal dagshendelse, hunden skal ikke utfordres, ettersom en reaksjon da kan være naturlig og unaturlige stimuli skal unngås.

Identitetskontrollen er en obligatorisk del av vesensprøven. Vesensprøven er ikke bare en del av starten av prøven, men pågår under hele prøveforløpet. Om dommeren oppdager vesensbrister, så må dette testes presist (f.eks ved skudd). For dette er repetisjoner tillatt, dommeren har da ikke lov til å ta på hunden.

2. Gjennomføring av ID-kontroll

Identitetskontrollen er en obligatorisk del av vesensprøven. Dette kan skje gjennom sjekk av hundens tatoveringsnummer eller – at en bruker en chipleser – og kontrollerer hundens chipnummer (id). Hunder uten registreringsbevis og tatoveringsnummer skal ha chip. I prøvepapirene skal dommeren notere at id-kontrollen er gjennomført. Om tatoveringsnummeret ikke er tydelig lesbart skal de nummer/tegn som er lesbare noteres. Tatoveringsnummeret skal stemme overens med det som står på registreringsbeviset. Ved evt. problem (f.eks. at nummeret ikke kan leses) skal dette noteres i prøvepapirene.

Om et chipnummer ikke kan leses av ved hjelp av chip-leseren skal dette noteres i prøvepapirene. Hunden får delta om det kan vises (f.eks. notering i startboken eller vaksinasjonspasset) at hunden er chipmerket i Norge på korrekt måte. Hundeførere som har fått hunden chipmerket i et annet land, f.eks. import/kjøp, er ansvarlig for at rett chip-leser er tilgjengelig. Hunder der identiteten ikke kan fastsettes, får ikke delta på en prøve.

3. Resultat av vesensprøven

Positivt inntrykk = bestått:

- Hunden er selvsikker
- Hunden er rolig, sikker og oppmerksom
- Hunden er livlig og oppmerksom
- Hunden er uberørt og godartet

Grensetilfeller = skal observeres videre

- Hunden er usikker, men ikke aggressiv, men er balansert under prøveforløpet
- Lett urolig, men blir roligere under prøven

Hunder som ikke kan tillates å starte:

- Usikker og lettskremte hunder, unnviker fra en person
- Nervøse, aggressive, varslende hunder, angstbitere
- Aggressive, bitende hunder

4. Notering

Om en hund oppfører seg slik at den må tas ut av prøven skal følgende noteres i prøvepapirene og startbok: ”**Diskvalifikasjon** på grunn av bristende vesen“

Alle oppnådde poeng skal strykes.

Poengene gis ikke, selv om det allerede er meddelt.

5. Utestengelse

Om en hund viser vesensbrister utestenges den fra prøven. Eventuelle følger og beslutninger skal håndteres av og gjennom arrangørklubben. Se pkt. 1.2, 1.3 og 1.5 i NKKs fellesbestemmelser, og pkt. 2 Disiplinær forhold.

Hunder som ikke er skuddfast:

Først, det er viktig å påpeke at hunder som er skuddaggressive, ikke faller inn under denne kategorien. Aggressiv oppførsel faller inn under vesensbedømmelsen.

Om en hund viser seg redd for skudd skal den umiddelbart utestenges fra prøven. **Ingen poeng tildeles.**

Hva menes med skuddredsel?

- Eksempel:
- Hunden reiser seg, viser frykt og springer av sted
  - Springer på samme måte til sin hundefører
  - Viser panikk og frykt og prøver å forlate eller forlater prøveområdet
  - Viser panikk og frykt og løper vilt omkring

I bedømmelsen, må det fastslås om atferden er et resultat av feiltrening eller om en oppsitt ikke er relatert til skuddene.

I usikre tilfeller er dommeren ansvarlig for å fastslå skuddberørtheten gjennom å la hundefører koble hunden. Fra en avstand på ca 15 steg skytes nye skudd av dommeren og hunden skal stå med løs line.

CERT og CACIT

Vinnerne i IPO3/RSP3/RRP3 kan tildeles brukshund sertifikat IP dersom totalpoengsummen er 270 poeng eller mer. Vinnerne i SPH 2 kan tildeles brukshund sertifikat IP dersom totalpoengsummen er 180 poeng eller mer. Også de andre deltagerne i samme klasse som oppnår 270/180 poeng eller mer tildeles brukshund sertifikat IP, forutsatt at de ikke har mer enn 10 poeng mindre enn vinneren.

Kravene for tildeling av championat finner du i de til enhver tid gjeldende championatreglene.

Ved terminfestet internasjonal prøve etter FCIs regler (CACIT prøve), kan det tildeles CACIT og Reserve CACIT til hunder som står på FCIs liste over "ikke-jagende Brukshunder", og som på prøven i IPO3 har oppnådd Fremragende eller SG.

CACIT kan kun tildeles hunder som har oppnådd resultatet «Very good» på utstilling.

5. MESTERSKAP.

For avvikling av mesterskap og uttaksregler se eget regelverk.

6. SPOR OG LYDIGHETSPRØVER – SL 1, 2 OG 3.

SL 1, SL 2 og SL 3 står for spor og lydighet av stigende vanskelighetsgrad. Prøvene er ikke direkte beskrevet i programmet, men de skal utføres og bedømmes som gruppe A og B i de tilsvarende IPO-prøver. Krav til deltakelse i SL 1-3 er som for IPO 1-3. Prøvene kan avlegges gruppevis. D.v.s. gruppe A for seg eller gruppe B for seg, men både A og B skal bestås ved samme prøve for at man kan oppnå en utdannelsesbetegnelse og gå videre til en høyere SL prøve. Har man bestått en IPO prøve skal man gå direkte over til samme nivå i SL eller et nivå høyere.

7. FERDSELSPRØVE – FP (BH)

Generelle bestemmelser for Ferdseleksprøve BH: Ferdseleksprøven består av to deler, en lydighetsdel – Del A – og en praktisk ferdselsdel – Del B. Prøven er åpen for alle raser. Hunden må være fylt 15 mnd. for å delta.

Ved starten av hver del skal hundefører melde seg til dommer på en sportslig korrekt måte, med hunden i line og innta grunnstilling foran dommer.

Hunden skal føres i tvangsfritt halsbånd eller i en sporsele.

Ved prøvens slutt gis det ikke poeng, kun bestått eller ikke bestått.

Del A skal være bestått med minimum 70% av poengene for at man kan gå videre til del B. For å bestå del B skal alle de praktiske øvelsene bestås med predikatet ”Tilstrekkelig”. Det er ingen tidsfrist på hvor lang tid prøven skal være.

Dersom ingenting annet er beskrevet, er lydighetsdelen underlagt bestemmelsene, som beskrevet for IPO gruppe B.

DEL A LYDIGHETSDELEN

Lydighetsdelen kan avlegges på en treningsplass eller i fritt terreng.

Øvelse 1: Lineføring	15 poeng
Øvelse 2: Fri ved fot	15 poeng
Øvelse 3: Sitt fra holdt	10 poeng
Øvelse 4: Dekk med innkalling	10 poeng
Øvelse 5: Dekk med forstyrrelser	<u>10 poeng</u>
Totalt	60 poeng

Øvelse 1: Lineføring 15 poeng

a) Kommando ”Fot”

Kommando ”Fot” er kun tillatt ved start og ved endring av gangart.

b) Utførelse: Hundefører går med sin hund i line til dommer, og melder fra.

På anvisning fra dommer går Hundefører med sin hund i line til startposisjon. På ytterligere anvisning fra dommer begynner Hundefører øvelsen. Linen skal holdes i venstre hånd og skal være slakk. Direkte fra grunnstilling skal hunden, på kommandoen ”Fot”, freidig, oppmerksomt og tett følge Hundeførers venstre kne, i alle gangarter, og ved holdt sette seg hurtig og selvstendig. Ved starten av øvelsen går Hundefører med sin hund 40 til 50 skritt rett frem, uten å gjøre stopp. Etter helomvendingen og etter 10 til 15 skritt skal Hundefører viser springmarsj og langsom marsj (hver moment på minst 10 skritt). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal utføres uten mellomtrinn. Under utførelsen av de forskjellige gangarter skal det være markant tempoendring. Under vanlig gange utføres minst to høyre- en venstre- og to helomvendinger. Et holdt skal vises i vanlig gangart etter den andre helomvendingen. Helomvendingene skal utføres mot venstre (en vending på stedet på 180 grader). Her er to varianter mulig:

- Hunden går med høyrevending rundt og bak fører.
- Hunden utfører en helomvending til venstre på stedet på 180 grader.

Innen for samme prøve er det bare lov å anvende seg av en av variantene.

På slutten av øvelsen går Hundefører med sin hund på anvisning fra dommer gjennom en gruppe bestående av fire personer i bevegelse. Hundefører skal med sin hund gå omkring en person i høyre retning og en person i venstre retning, samt gjøre holdt i gruppen. Dommeren kan forlange at øvelsen utføres på nytt. På anvisning fra dommer forlater Hundefører med hund gruppen og foretar sluttgrunnstilling. Ros av hunden er kun tillatt etter at øvelsen er avsluttet og i sluttgrunnstilling.

c) Bedømmelse: Det betraktes som feil, dersom hunden går for sakte (henger), presser, viker eller tøver i vendinger.

Øvelse 2: Fri ved fot **15 poeng**

a) Kommando: "Fot"

Kommandoen "Fot" er kun tillatt med start og ved endring av gangart.

b) Utførelse: På dommerens anvisning inntar Hundefører grunnstilling og tar linen av hunden. (Linen kan henge over skulderen eller legges i lommen. I begge tilfellene på den siden som vender bort fra hunden.) Fra grunnstilling går Hundefører, med sin hund fri ved fot, straks inn i gruppen og gjør der minst et holdt.

Etter å ha forlatt gruppen, inntas ny grunnstilling. Hundefører utfører deretter med sin hund fri ved fot, samme momenter som er beskrevet under lineføring.

Øvelse 3: Sitt fra holdt **10 poeng**

a) Kommandoer "Fot" – "Sitt"

b) Utførelse: Fra grunnstilling går Hundefører med sin hund fri ved fot i normal gangart. Etter 10 til 15 skritt inntar Hundefører grunnstilling, og gir kommandoen "Sitt", går deretter ytterligere 15 skritt og vender seg mot hunden. På anvisning fra dommer går Hundefører tilbake til hunden og inntar grunnstilling ved å stille seg ved dennes høyre side.

c) Bedømmelse: Dersom hunden i stedet for å sette seg, legger seg eller står, fratrekkes 5 poeng.

Øvelse 4: Dekk med innkalling **10 poeng**

a) Kommandoer: "Fot" – "Dekk" – "Hit" – "Fot"

b) Utførelse: Fra grunnstilling og med kommandoen "Fot" går Hundefører med sin hund fri ved for rett frem. Etter minst 10 til 15 skritt inntar Hundefører grunnstilling, gir kommandoen "Dekk", går deretter ytterligere 30 skritt og vender seg mot hunden. På anvisning fra dommer kaller Hundefører sin hund til seg med kommandoen "Hit" eller hundens navn. Hunden skal freidig, hurtig og direkte komme inn og sette seg tett og beint foran Hundefører. På kommandoen for "Fot" skal hunden sette seg ved Hundefører's venstre kne. Deretter settes line på hunden.

c) Bedømmelse: Dersom hunden i stedet for å legge seg, setter seg eller står, fratrekkes 5 poeng.

Øvelse 5: Dekk med forstyrrelser **10 poeng**

a) Kommandoer "Fot" – "Dekk" – "Fot/Sitt"

b) Utførelse: Før en annen hund begynner sitt lydighetsarbeide, dekker Hundefører sin hund på anvist sted inne på banen. Fra grunnstilling dekket hunden, uten at line eller andre ting

blir ved hunden. Deretter går Hundefører, uten å se seg tilbake, minst 30 skritt og blir stående med ryggen til hunden. Under øvelsen skal hunden forholde seg rolig. På dommerens anvisning etter øvelse 4, går Hundefører tilbake til hunden og stiller seg ved siden av hundens høyre side, etter ca. 3 sekunder kommanderes hunden opp i grunnstilling. Deretter settes line på hunden.

- c) Bedømmelse: Det betraktes som feil dersom Hundefører ikke holder seg rolig eller gir annen hjelp i det skjulte. Sitter eller står hunden, ligger urolig eller fjerner seg fra utgangspunktet gis det en delbedømmelse. Fjerner hunden seg mer enn 3 meter fra avdekkingspunktet før den andre hunden har avsluttet øvelse 2, gis 0 poeng i øvelsen. Forlater hunden plassen etter den andre hunden har avsluttet øvelse 2 fratrekkes poeng. Kommer hunden Hundefører i møte når Hundefører går for å hente hunden når øvelsen er ferdig, kan den høyst oppnå predikatet "Tilstrækkelig" i øvelsen. Dersom det er mulig kan man la hannhunder og tisper ligge på forskjellige plasser.

HF melder seg av til dommeren med hunden i grunnstilling.

FERDSELSPRØVE DEL B – FERDSELSDELEN

Ferdseleksdelen avlegges utenfor treningsplassen på et egnet område innenfor en sammenhengende bebyggelse. Dommeren fastlegger sammen med Prøveleder, hvor og hvordan øvelsene utføres i de trafikale områdene (gater, veier og parkeringsplasser). Den offentlige trafikk må ikke sjeneres. Gjennomførelsen av denne del krever på grunn av sin spesielle karakter god tid. Kravene til prøven må ikke nedsettes på grunn av mange påmeldt hunder. Det gis ikke poeng i denne del, men helhetsinntrykket av hundens adferd i de enkelte øvelser er avgjørende for, om hunden skal bestå eller ikke. Dommeren har mulighet for å variere og tilpasse øvelsene etter behov. Det er dommerens avgjørelse, om alle hundene skal gjennomføre den enkelte øvelse på samme sted og deretter flytte videre til neste øvelse, eller om den enkelte hund skal gjennomføre alle øvelsene på forskjellige steder.

Øvelse 1: Forbiløpende person/Møte med persongruppe

På dommerens anvisning går Hundefører med sin hund i løs hengende line etter et fortau. Dommeren følger etter på passende avstand. Hunden skal villig følge Hundefører på dennes venstre side med skulderen ut for Hundefører's venstre kne. Hunden skal forholde seg rolig og likegyldig ovenfor fotgjengere og kjørende ferdsel. På sin vei blir Hundefører streifet av en person, som løper forbi på Hundeførers høyre side. Hunden skal forholde seg nøytral og upåvirket av hendelsen.

Hundefører og hund går videre inn i en avslappet persongruppe på minst 4 personer. En av personene tiltaler og håndhilser på Hundefører. Hunden skal, på tegn fra Hundefører, bli stående, legge eller sette seg og forholde seg rolig.

Øvelse 2: Møte med syklist

Hundefører går med sin hund i line på siden av en vei og passeres av en syklist på førerens venstre side. Syklisten skal komme bakfra. Når syklisten passerer skal denne ringe med sykkelbjella. Etter å ha kjørt et stykke vender syklisten om og kjører mot hund og Hundefører og ringer ennå en gang med sykkelbjella. Hunden skal forholde seg rolig ovenfor syklisten under hele øvelsen.

Øvelse 3: Møte med biler

Hundefører går med sin hund i line til en plass hvor flere biler er parkert. Mens Hundefører og hunden går, startes en bil, ved en annen bil slås bildøren igjen. Mens hund og Hundefører går videre, stopper en bil ved siden av ekvipasjen, og ruller ned sideruten. Sjøføren spør Hundefører

om et eller annet. Hunden skal, på tegn fra Hundefører, bli stående, legge seg eller sette seg og forholde seg rolig og upåvirket av biler og trafikkstøy.

Øvelse 4: Møte med joggere eller person(er) på rulleskøyter.

Hundefører går med sin hund i line rolig ved siden av en vei. Minst to joggere passerer ekvipasjen, uten å sette ned tempoet. Etter at joggerne er vekk, kommer en ny jogger, denne gang i mot ekvipasjen. Joggeren løper forbi uten å sette ned hastigheten. Hunden behøver ikke følge Hundefører korrekt på plass, men må ikke genere de forbipasserende. Det er tillatt at Hundefører under møtet med de forbipasserende kommanderer hunden til å sitte eller dekke. Joggerne kan erstattes av personer på rulleskøyter.

Øvelse 5: Møte med en annen hund

Hunden skal forholde seg nøytral både ved bakfra kommende og forfra kommende hund og hundefører.

Hundefører kan under møtet anvende kommandoen ”Fot” (flere ganger) eller kommandere hunden i sitt eller dekk.

Øvelse 6: Hundens adferd når den er alene, - og ovenfor andre dyr

På dommerens anvisning går føreren bort til et sted med moderat ferdsel av folk og setter hunden fast. Hundefører går rolig fra hunden og gjemmer seg i en oppgang eller butikk slik at Hundefører er utenfor hundens synsfelt. Hunden kan stå, sitte eller ligge. I tiden Hundefører er borte skal en hjelper med en annen hund passere hunden på en avstand av ca. 5 skritt. Hunden som står fast skal ikke vise aggresjon (kraftig trekk i lina eller vedvarende gjøing) når den andre hunden passerer. Den hunden som skal passere må være rolig og ikke til utfordring for den hunden som står fast. På anvisning fra dommer hentes hunden.

8. UTHOLDENHETSPRØVE – UHP (AD)

Formålet med UHP-prøven: Utholdenhetsprøven (UHP) skal bevise at hunden er i stand til å yte en bestemt fysisk anstrengelse. På grunn av hundens bygning kan de krevende anstrengelser kun bestå av en løpsøvelse, om hvilket vi vet at den stiller store krav til de indre organer, især hjerte og lunger samt bevegelsesfunksjonen. I tillegg kommer egenskaper som temperament og hardhet også til uttrykk. At anstrengelsen overvinnes uten at hunden blir utslitt, må anses for å være bevis på kroppslig sunnhet og tilstedeværelse av de ønskede egenskaper. Begge deler er nødvendige betingelser for at hunden eventuelt kan brukes i avl.

Adgangsbetingelser: For å delta skal hunden ha fylt 16 måneder, og den må ikke være eldre enn 6 år. Hunder som er syke, ikke i god form, samt løpske, drektige eller diende tisper må ikke delta.

Gjennomførelsen: Dommeren skal forvise seg om at hundene er i god form.

UHP-prøven kan kun avholdes når temperaturen ute ikke overskrider +22 grader C. Prøven skal avholdes på gater og veier av forskjellig beskaffenhet. På sykkel skal det tilbakelegges en strekning på 20 km med en gjennomsnittshastighet på 12 - 15 km i timen. Dommeren og prøvelederen skal følge hundene, enten på sykkel eller i bil. Hundenes identitet skal kontrolleres ved start og ved avslutning. I pausene skal Dommer undersøke hundens tretthetstegn eller nedslitte poter. Hundene skal i pausene ha mulighet til å bevege seg fritt uten tvang. Hunder som under pote- og tretthetsundersøkelsen viser vesensmangler, kan utelukkes fra videre deltakelse. Sterkt utmattede hunder, samt hunder med nedslitte poter utelukkes fra videre deltagelse. Prøvedeltakerne skal følges av en bil som kan ta med hunder som ikke klarer anstrengelsene eller som utelukkes fra videre deltakelse.

Antall hunder pr. dommer: UHP-prøven avholdes uavhengig av andre prøver, og en dommer kan kun dømme 20 hunder på samme prøve. Arrangeres RIK prøve over 2-dager, kan ekvipasjen delta i en annen prøvekatgeori enn UHP den andre prøve dagen (neste dag/motsatt dag), f.eks UHP lørdag og SL/IPO på søndag).

Løpsøvelsen: Hunden skal løpe i line ved sykkelens høyre side i normalt trav. Linen skal ha en lengde som gjør at hunden hele tiden har mulighet for å tilpasse seg hastigheten. Bruk av ”Springer” er tillatt. For høy hastighet skal unngås. Det er ikke feil om hunden går fram i linen og trekker lett. Derimot er det feil hvis hunden henger etter og trekkes med.

Pauser: Etter 8 km holdes en pause på 15 min. etter ytterligere 7 km holdes en pause på 20 min. Etter avslutning av løpsøvelsen holdes en pause på 15 min, før dommeren kan godkjenne prøven.

Bedømmelse: Det gis ikke poeng etter predikater, kun bestått eller ikke bestått. Ved bestått tildeles hunden utdanningsbetegnelsen UHP(AD), som føres inn i resultatheftet. Det kan utdeles diplom til hundene som har bestått.

Prøven ikke bestått:

- hvis hunden fullstendig mangler temperament, hardhet eller viser utmattelse ut over det normale.
- hvis hunden ikke kan holde en gjennomsnittshastighet på 12 km/t, men bruker vesentlig lengre tid.

9. IPO FORPRØVE – IPO-V

Poengfordeling:

Gruppe A	100 p
Gruppe B	100 p
Gruppe C	100 p
Sum:	300 p

IPO-V GRUPPE A

Eget gått spor, ca 200 skritt, 2 langsider, 1 vinkel ca 90 grader, 1 gjenstand tilhørende HF som legges i enden av sporet. Gjenstanden skal være ca 15 cm lang, 3-5 bred, og ca 1 cm tykk. Fargen skal ikke skille seg vesentlig fra terrenget. Sporsøket utføres umiddelbart etter at det er lagt. Maks tid for gjennomføring av selve sporet er 10 minutter.

Sporopptak	= 10 poeng
Utarbeidelse av langsider	= 59 poeng
Utarbeidelse av vinkel	= 10 poeng
<u>Gjenstand</u>	= 21 poeng
Totalt	= 100 poeng

En kommando for «Søk» er tillatt ved starten av sporet eller etter en feilpåvisning. Dersom hunden ikke finner gjenstanden kan den maks tildeles predikatet tilstrekkelig(T).

IPO V GRUPPE B

Øvelser:

Øvelse 1. Lineføring.....	30 p
Øvelse 2. Fri ved fot.....	20 p
Øvelse 3. Dekk med innkalling.....	15 p
Øvelse 4. Apportering på flat mark.....	10 p
Øvelse 5. Hopp over hinder med tilbake hopp.....	10 p
Øvelse 6. Dekk med forstyrelser.....	15 p
Totalt	100 p

Øvelse 1: Lineføring

30 p

- a) En kommando for «Fot», kun tillatt ved igangsetting.
- b) Utførelse: Hundefører tar med seg hunden i line fram til dommer og melder seg klar. Direkte fra grunnstilling skal hunden på kommando «fot» i løst hengende line(som holdes i venstre hånd) oppmerksomt og freidig følge hundefører med skulderen utenfor hundeførers venstre kne. Hundefører går med sin hund 30 skritt frem. Etter helomvingingen vises minimum en høyre- og en venstrevending. Mens hundefører går utover med sin hund fra startpunktet avfyres 2 skudd(6 mm) med ett mellomrom på 5 sekunder og i en avstand av minst 15 skritt. Hunden skal forholde seg likegyldig til skuddene. Viser hunden seg skuddredd eller skuddaggressiv, diskvalifiseres den og allerede oppnådde poeng fratras. Ved avslutning av øvelsen går hundefører med sin hund, etter anvisning fra dommer, gjennom en gruppe bestående av minst fire personer som er i bevegelse. Hundefører skal gjøre holdt i gruppen. Hundefører og hund går ut av gruppen, inntar grunnstilling og kobler linen av.

- c) Bedømmelse: Det betraktes som feil dersom hunden går for langt fram eller bak (henger), trekker ut til siden, klenger, gis ekstra kommandoer, kroppshjelp, viser seg uoppmerksom og/eller viser seg trykket.

Øvelse 2: Fri ved fot

20 p

- a) En kommando for «Fot», kun tillatt ved igangsetting.
- b) Utførelse: Direkte fra grunnstilling skal hunden på kommando «fot», oppmerksomt og freidig følge hundefører med skulderen utenfor hundeførers venstre kne. Ved starten av øvelsen går hundefører med sin hund 30 skritt rett frem. Etter helomvendingen vises minst en høyre og en venstrevending. Ved avslutning av øvelsen inntar hundefører grunnstilling og kobler line på sin hund.
- c) Bedømmelse: Det betraktes som feil dersom hunden går for langt fram eller bak (henger), trekker ut til siden, klenger, gis ekstra kommandoer, kroppshjelp, viser seg uoppmerksom og/eller viser seg trykket.

Øvelse 3: Dekk under marsj med innkalling

15 p

- a) En kommando for «Fot» - «Dekk» - «Hit»- «Fot»
- b) Utførelse: Fra grunnstilling går hundefører med sin hund fri ved fot rett frem. Etter 10-15 skritt skal hunden på kommando for «Dekk» straks legge seg i gangretningen uten at hundefører avbryter sin gangart, endrer den eller ser seg til siden eller tilbake. Hundefører fortsetter ytterligere 15 skritt, vender seg rundt mot hunden og på anvisning fra dommer kaller på sin hund med kommando for «Hit» og/eller hundens navn. Hunden skal freidig, hurtig og direkte komme inn og sette seg tett og rett foran hundefører. På kommando «Fot» skal hunden hurtig og med en gang sette seg med skulderen utenfor hundeførers venstre kne. Deretter settes linen på hunden.
- c) Bedømmelse: Det betraktes som feil dersom hunden legger seg langsomt, ligger urolig, kommer langsomt på innkallingen eller dersom tempoet blir langsommere under innkallingen, ikke sitter korrekt og rett foran ved avslutningen, eller dersom hundefører står med bred beinstilling.
Dersom hunden står eller sitter etter hundeførers kommando, trekkes det 7 poeng.

Øvelse 4: Apportering på flatmark

10 p

- a) En kommando for «Apport» - «Slipp» og »Fot»
- b) Utførelse: I grunnstilling kobles linen fra hunden. Hundefører kaster en av hundeførers tilhørende gjenstand minst 5 skritt ut. Kommando for «Apport» må først gis når gjenstanden ligger stille. Hunden skal sitte rolig ved siden av hundefører og på kommando for «Apport» hurtig og direkte løpe ut til gjenstanden og ta den opp og bringe den hurtig tilbake til hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran hundefører og holde gjenstanden rolig i munnen, inntil hundefører etter en pause på ca 3 sek gir kommandoen for «Slipp» og tar fra hunden gjenstanden. På kommandoen «Fot» skal hunden hurtig og direkte sette seg med skulderbladet rett utenfor hundeførers venstre kne. Under hele øvelsen får ikke hundefører forlate sin grunnstilling. Ved avslutning av øvelsen settes linen på hunden.

- c) **Bedømmelse:** Det betraktes som feil dersom hunden ikke sitter korrekt i grunnstilling, løper langsomt ut til gjenstanden, ikke har ett korrekt opptak, kommer langsomt tilbake, mister gjenstanden, leker med den eller tygger på gjenstanden, ikke sitter korrekt og rett foran ved avlevering eller ved avslutningen eller dersom hundefører står bredbeint. Det betraktes videre som feil hvis hundefører gir hjelp også uten å endre sin grunnstilling. Forlater hundefører sin grunnstilling før øvelsen er avsluttet bedømmes øvelsen med predikatet mangelfullt(M). Apporterer ikke hunden bedømmes øvelsen til 0 poeng.

Øvelse 5: Hopp over hinder med tilbake hopp (80 cm) 10 p

- a) En kommando for «Hopp» - «Hit» - «Hopp» - «Fot»
- b) **Utførelse:** Hundefører inntar grunnstilling minst 5 skritt fra hinderet og tar av linen. Hunden skal sitte rolig ved siden av hundefører og på kommando for «Hopp», skal hunden hoppe over hinderet og på kommando «Hit» og «Hopp», raskt springe tilbake, hoppe over hinderet og sette seg tett og rett foran hundefører. På kommando «Fot» skal hunden hurtig og direkte sette seg med skulderbladet rett utenfor hundeførers venstre kne. Hundefører kan i forbindelse med den første «Hopp» kommandoen følge med hunden de to første skrittene. Ved avslutning av øvelsen settes linen på hunden.
- c) **Bedømmelse:** Det betraktes som feil dersom hunden ikke sitter korrekt i grunnstilling, nøler ved hinderet, ikke sitter korrekt og rett foran hundefører eller korrekt ved avslutningen. Hvis hunden streifer hinderet på frem- eller tilbake hoppet, trekkes inntil 1 poeng pr. hopp, ved ansats på hinderet trekkes inntil 2 poeng pr. hopp. Hvis hunden ikke hopper, bedømmes øvelsen til 0 poeng.

Øvelse 6: Dekk med forstyrrelser 15 p

- a) En kommando for «Dekk»- «Fot» / «Sitt»
- b) **Utførelse:** Før en annen hund påbegynner sitt lydighetsarbeid, begir hundefører seg til av dommeren anvist sted, kobler linen av hunden, dekker sin hund direkte fra grunnstilling med kommando for «Dekk». Hundefører kan ikke etterlate seg line eller noen annen gjenstand. Deretter går hundefører, uten å se seg tilbake, innenfor prøveområdet minst 20 skritt vekk fra hunden og blir stående rolig med ryggen til hunden. Hunden skal uten påvirkning av hundefører bli liggende rolig mens den andre hunden utfører øvelsene 1-3. På tegn fra dommer går hundefører tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter anvisning fra dommer og på kommandoen for «Sitt» / «Plass», skal hunden straks og hurtig innta grunnstilling. Ved avslutning av øvelsen settes linen på hunden.
- c) **Bedømmelse:** Det betraktes som feil dersom hundefører ikke forholder seg rolig eller gir annen skjult hjelp, hunden ligger urolig eller kommer til hundefører eller reiser seg før kommando ved avhenting. Står eller sitter hunden men forblir på plassen hvor den ble lagt ned gis ett passende poengtrekk. Fjerner hunden seg mer enn med 3 meter fra samme sted den ble lagt ned før den andre hunden har avsluttet øvelse nr. 3, gis det 0 poeng i øvelsen.

Hundefører melder seg av gruppe B til dommer med huden i grunnstilling.

IPO V GRUPPE C

Øvelser:

Øvelse 1: Bevokning og standhals	15 p
Øvelse 2: Forhindring av fluktforsøk av figuranten	30 p
Øvelse 3: Mot prøve under bevegelse	50 p
Øvelse 4: Transport til dommeren	5 p
Totalt	100 p

Det gis ingen bedømmelse av DSB. Figuranten bruker kun stokken som trussel. Kommandoen for «Slipp» er tillatt en gang i hver forsvarsøvelse.

Øvelse 1: Bevokning og Standhals

15 p

- a) En kommando for «Runder»
- b) Utførelse: Figurant befinner sig ca. 20 skritt, ute av syne for hunden i et skjul. Hundefører tar oppstilling med sin hund og tar på tegn fra dommeren linen av og sender med en kort kommando for «Runder» og/eller et synlig tegn med armen hunden inn til skjulet. Hunden skal intensivt og oppmerksomt bevokte figurant med vedvarende standhals. Hunden må hverken hoppe opp på - eller gripe fatt i figuranten. På tegn fra dommeren går hundefører straks til skjulet og holder hunden fast i halsbåndet.
- c) Bedømmelse: Det betraktes som feil, hvis det er innskrenkninger i hundens vedvarende standhals og pågående bevokning. Ved belastning av figurant, f.eks. ved støting eller berøring av figurant ved hopping osv. trekkes inntil 3 poeng, ved kraftig belastning trekkes inntil 12 poeng. Blir hunden ikke ved figuranten, følger en delbedømmelse i mangelfullt(M).
Finner ikke hunden figuranten, avbrytes gruppe C.

Øvelse 2: Forhindring av fluktforsøk av figuranten

30 p

- a) En kommando for «Slipp»
- b) Utførelse: Mens hundefører holder sin hund fast i halsbåndet, går figuranten ut av skjulet og flykter. På tegn fra dommeren slipper hundefører sin hund. Hunden skal, uten å nøle, selvstendig og med et energisk og fast grep, effektivt forhindre fluktforsøket. Den skal kun gripe fatt i beskyttelsesarmen. På tegn fra dommeren stopper figuranten sin flukt. Hunden skal selvstendig eller med en enkelt kommando for «Slipp», straks slippe og bevokte figuranten. Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando for «Slipp», mottar hundefører tegn fra dommeren til å avgi inntil 2 ytterligere «Slipp» kommandoer. Slipper ikke hunden etter 3. kommando (en tillatt og to ekstra kommandoer), diskvalifiseres hunden. Mens hundefører avgir kommandoen for «Slipp», skal figuranten stå stille uten å påvirke hunden. Etter slipp, skal hunden bevokte figuranten oppmerksomt og tett. På dommerens anvisning går hundefører direkte til hunden og holder den i halsbåndet.
- c) Bedømmelse: Det betraktes som feil, hvis hunden ikke effektivt forhindrer fluktforsøket med en hurtig, energisk reaksjon og etterfølgende fast grep, ikke har et fullt og rolig grep inntil slippkommando eller ikke viser en oppmerksom og tett bevokning av figuranten. Har hunden ikke forhindret flukten innenfor 20 skritt ved å gripe fast og fastholde figuranten, avbrytes gruppe C.

Øvelse 3: Mot prøve under bevegelse

50 p

- a) En kommando for «Stopp mann» - «Slipp» - «Fot»
- b) Utførelse: Hunden holdes i halsbåndet, men må ikke animeres av hundefører. På tegn fra dommeren går figuranten i normal gange vekk fra hunden. Etter ca. 20 skritt vender figuranten seg mot hundefører og løper mot hund og hundefører med hetsende lyder og truende bevegelser. Hundefører slipper hunden og gir kommando for «Stopp mann». Hunden skal uten å nøle, med et energisk og fast grep, avvære overfallet. Hunden skal kun gripe fatt i beskyttelsesarmen. Hundefører må ikke forlate sitt utgangspunkt. På tegn fra dommer stanser figuranten overfallet. Når figuranten står i ro skal hunden selvstendig eller på kommandoen «Slipp», slippe beskyttelsesarmen. Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommandoen for «Slipp», mottar hundefører tegn fra dommeren til å avgi inntil 2 ytterligere «Slipp» kommandoer. Slipper ikke hunden etter 3. kommando (en tillatt og to ekstra kommandoer), diskvalifiseres hunden. Mens hundefører avgir kommandoen for «Slipp», skal figuranten stå stille uten å påvirke hunden. Etter slipp, skal hunden bevokte figuranten oppmerksomt og tett. På tegn fra dommeren går hundefører i rolig gange rett til sin hund og inntar grunnstilling med kommando for «Fot». Hundefører setter deretter line på sin hund.
- c) Bedømmelse: Det betraktes som feil, hvis hunden ikke utviser et energisk forsvar og med et etterfølgende fast grep, ikke har et fullt og rolig grep inntil slippkommando eller ikke viser en oppmerksom og tett bevokning av figuranten. Forlater hunden figuranten i bevokningsfasen eller hvis hundefører gir kommando for at hunden skal bli ved figuranten, bedømmes øvelsen til mangelfullt(M).

Øvelse 4: Transport til dommeren

5 p

- a) En kommando for «Fot»
- b) Utførelse: Direkte fra øvelse 3(Mot prøve under bevegelse) følger en sidetransport av figuranten over en strekning på ca. 10 skritt, frem til dommeren. En kommando for «Fot» er tillatt. Hunden skal gå på figurantens høyre side slik at hunden befinner seg mellom figuranten og hundefører. Hunden skal under sidetransporten følge oppmerksomt med figuranten. Hunden må ikke presse, hoppe opp, støte eller gripe fatt i figuranten under transporten. Gruppen gjør holdt foran dommeren og hundefører melder seg av fra gruppe C.
- c) Bedømmelse: Det betraktes som feil, hvis hunden ikke er oppmerksom på figuranten eller ikke går korrekt i løsthengende line ved siden av hundefører.

10. IPO GENERELT

GENERELLE BESTEMMELSER FOR GRUPPE A - SPOR (IPO 1/2/3)

Generelt:

Dommer eller sporansvarlig bestemmer sporets forløp, tilpasset det sporterreng som foreligger. Sporene skal legges forskjellig. Det skal ikke skje at f.eks de enkelte vinkler og gjenstander ligger på samme sted henholdsvis i lik avstand fra hverandre i hvert spor. Utgangspunktet for sporet skal være godt merket med et skilt som er stukket ned i bakken umiddelbart til venstre for sporutgangen.

Etter at sporene er lagt, trekkes det lodd om startrekkefølgen mellom deltakerne i nærvær av dommeren.

Velegnet sporareal

Velegnet sporareal er alle naturlige underlag som f.eks gress, jord, åker, skogsbunn osv. Synlige spor skal så vidt det er mulig unngås. Ved alle prøvetrinn, kan det benyttes det areal som er til rådighet, eventuelt benytte vekslende terreng som sporareal.

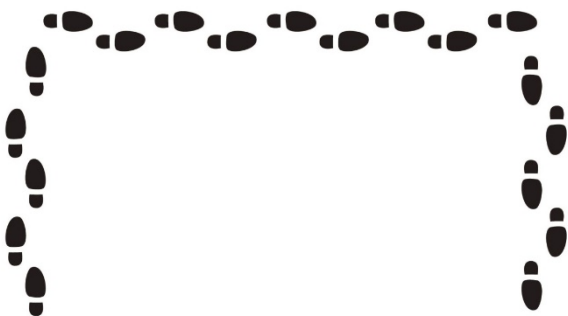
Legging av sporet

Dommeren hhv den sporansvarlige har ansvaret for:

- En planmessig inndeling av spor
- Instruere sporleggerne
- Holde oppsyn med leggingen av sporene

Sporforløpet skal tilpasses det arealet som er til rådighet. Det skal påses at sporene blir lagt i normal gangart. Hjelp fra sporleggeren, ved f.eks unaturlig tempo/gangart på langsidene, ved vinklene eller ved legging av gjenstandene, er ikke tillatt.

Sporleggeren (i IPO 1 er dette Hundefører) må vise sporgjenstandene til prøveleder eller sporansvarlig før sporet legges. Hundeføreren oppholder seg kort ved sporstart og går så med normale skritt i den anviste retning. Også vinklene skal gås i normal gangart. Langsidene skal legges i normal gangart uten å trampe eller stoppe opp under sporleggingen. Avstanden mellom langsidene skal være minst 30 skritt. Vinklene (ca 90°) skal også legges i normal gangart, og det skal sikres at hunden får et naturlig søk inn på neste langside. Se sporskisse. Å trampe eller stoppe opp er ikke tillatt. Det skal ikke forekomme avbrudd under leggingen av sporet. Under sporleggingen skal hunden være ute av syne.

Skissen viser hvordan sporleggeren skal legge sporene. Vinklene skal være en sammenhengende del av sporet. Det er ikke tillatt å legge åpne vinkler da dette gir sporavbrudd.

Spissvinkel for SPH 2 (IPO-FH)

Utlegging av sporgjenstandene

Den første gjenstanden legges etter minst 100 skritt på den 1. eller 2. langside, men ikke innenfor 20 skritt før eller etter vinkelen. Den siste gjenstanden legges i sporsluttet. Gjenstandene må legges ned under bevegelse. Etter å ha lagt ned den siste gjenstanden går sporleggeren enda noen skritt i samme retning.

Sporgjenstander:

Det skal kun benyttes sporgjenstander som har vært utsatt for hundeførers vittring i minst 30min. Det skal benyttes ulike gjenstander i sporet. (Material: f. eks lær, tekstil, tre) Gjenstandene skal ha en lengde på ca. 10 cm, en bredde på 2-3 cm, en tykkelse på 0,5 - 1 cm og må ikke skille seg vesentlig ut i farge fra underlaget.

Dommer og ledsagere skal ikke oppholde seg i det området hvor ekvipasjen (hund og fører) har lov å søke.

Kommando for spor

Kommandoen spor er tillatt ved sporstart, omstart etter påvisning av gjenstand, og etter feilaktige påvisninger

Utførelse

Hundefører forbereder sin hund for spor. Hunden kan spore fritt eller i en 10m lang line. Den 10m lange sporlinen kan føres over ryggen, på siden eller mellom fram- og/eller bakben. Den kan være festet i halsbåndet, som ikke får være instilt på strup, eller i sporselens festeanordning (tillatt er brystsele og böttgersele uten ekstra reimer). På oppfordring anmelder hundeføreren seg med sin hund i grunnstilling, til dommeren og angir om hunden tar opp eller påviser gjenstandene. Før sporet, under forberedelsene, samt under hele sporarbeidet, skal enhver form for tvang unnvikes. Sporlinen skal være minst 10m lang. Linens lengde, halsbåndet og sporselen kan av kontrolleres av dommeren, men kun før prøven starter. Flexikoppel er ikke tillatt.

Sporpåsett

På dommerens anvisning, skal hunden føres langsomt og rolig til startpunktet og settes på sporet. Det er tillatt å sette hunden og "sleppe på" ca 2m før sporstarten. Starten (også omstarten etter at gjenstandene er funnet) skal skje ved hunden. Hundeføreren skal ha et visst spillerom i linen. Hunden skal ved starten intensivt, rolig og med dyp nese ta opp "vittringen/fährten". Opptaket av sporet skal skje uten hjelp fra hundefører, kun ved kommandoen "spor". Sporpåsettet er ikke tidsavhengig, derimot skal dommeren i starten av den første strekken skaffe seg et inntrykk av intensiteten i selve opptaket av vittringen.

Etter 3 mislykkede forsøk på sporpåsett i startområdet, skal sporarbeidet avbrytes.

Hunden skal med dyp nese, i et jevnt tempo, og intensivt følge sporet. Hundefører skal følge sin hund på en avstand av 10m i enden av sporlinen. Avstanden på 10m skal holdes også ved frisøk. Sporlinen kan henge løst, men avstanden mellom hundeføreren og hunden skal ikke forkortes av nevneverdig betydning. Det er ikke feil om linen berører bakken.

Vinkler

Hunden skal utarbeide vinklene sikkert. En kontroll/sjekk i sporet er ikke feil, hvis hunden ikke forlater sporet. Kretsing i vinklene er feil. Etter vinklene skal hunden fortsette sporet i et jevnt tempo. Ved utarbeidelse av vinklene skal hundefører så vidt det er mulig overholde den avstanden som kreves.

Påvisning eller opptak av gjenstander

Så snart hunden har funnet en gjenstand, skal den straks ta den opp eller påvise den på en overbevisende måte, uten påvirkning fra hundeføreren. Tar hunden opp gjenstanden, kan den bli stående, sette seg eller komme til hundeføreren, så skal hundeføreren stå stille. Går hunden videre med gjenstanden eller tar den opp liggende, anses dette som en feil. Påvisning kan skje liggende, sittende eller stående(også vekslende).

En litt skjev påvisning er ikke feil, men ligger hunden ved siden av gjenstanden eller dreier seg kraftig mot hundeføreren, anses dette som en feil. Gjenstander som blir funnet med kraftig førerhjelp, er å regne som om at de er gått over. Dette gjelder f.eks når en hund ikke påviser en gjenstand, og hundefører påvirker hunden ved hjelp av linen eller med en kommando, slik at den hindres i å spore videre. Når hunden har påvist eller tatt opp gjenstanden, legger hundefører ned sporlinen og går fram til hunden. Ved å holde gjenstanden opp i luften, viser hundeføreren at gjenstanden er funnet. Det anses som feil hvis hunden tar opp og påviser under samme sporforløp. Det er feil å gå videre med gjenstanden eller ta opp gjenstanden i liggende posisjon. Hvis hunden kommer til hundeføreren med gjenstanden, skal hundefører stå stille. Ny start skal skje når hunden har avlevert gjenstanden.

Når hundefører går fram for å ta eller løfte opp gjenstanden, skal Hundefører stå ved siden av hunden. Hunden skal ved påvisnings/oppsamlingsstedet forholde seg rolig, til hundefører med kort line, setter hunden på sporet igjen.

Forlater hunden sporet

Forsøker hundefører å hindre at hunden forlater sporet, skal dommeren gi hundefører beskjed om å følge hunden. Hundeføreren skal følge dommerens anvisning. Hvis hunden forlater sporet med mer enn en linelengde (dvs mer enn 10m for hunder som går et frisøk spor), eller at hundefører ikke etterkommer dommerens anvisning om å følge hunden, skal sporarbeidet avbrytes.

Ros til hunden

Å gi hunden ros iblant (men kommandoen spor kan ikke anvendes) er bare tillatt i IPO 1. Kun ved gjenstandene kan det gis kort ros til hunden.

Avmelding

Etter avslutning av sporet skal de gjenstandene som er funnet, forevises dommeren. Det er ikke tillatt å leke eller mate hunden når den siste gjenstanden er funnet, Det er først tillatt når hundefører har avmeldt seg til dommeren, og dommeren har kommet med sin kritikk. Hunden skal avmeldes i grunnstilling.

Bedømmelse

Bedømmelse av gruppe A starter når hunden settes på sporet. Av hunden forventes et nøye, intensivt og utholdende nesearbeid som tilsvarer hundens utdanningsnivå.

Hundeføreren

Hundeføreren skal ha mulighet til å leve seg inn i oppgaven og kunne delta i opplevelsen. Han skal kunne tolke hundens reaksjoner på en korrekt måte, konsentrere seg om hundens arbeide, og ikke la seg distrahere av det som skjer rundt ham.

Dommeren skal ikke bare se på hunden og hundeføreren, men skal også ta hensyn til underlagets beskaffenhet, vittringen, mulige forledninger og tidsfaktoren. Dommerens bedømmning skal baseres på helheten av alle påvirkende faktorer.

- Sporadferd (f.eks sportempo på strekkene, før og etter vinkler, før og etter en gjenstand).
- Hundens utdannelsesnivå (hektisk påsett, trykket/unnvikende adferd).
- Ikke tillatt hjelp fra føreren.
- Vanskelighetsgrad ved utarbeidelse av sporet p.g.a underlagets forhold (vegetasjon, grus/sand, underlagsskifte, gjødsel).
- Vindforhold.
- Viltveksel.
- Været (varme, kulde, regn, snø).
- Vekslede vittring.

Bedømmelsen skal utføres m.h.t alle disse kriteriene.

Når hundeføreren har anmeldt seg til sporet, skal dommeren plassere seg slik at det er mulig å kunne følge sporarbeidet, observere hendelser og påvirkningen av disse, høre og se eventuelle kommandoer/påvirkninger fra hundefører.

Avstanden til den sporende hunden skal velges slik at hunden ikke påvirkes i sitt sporarbeide og at hundeføreren ikke føler seg trengt. Dommeren skal delta i hele utarbeidelsen av sporet. Dommeren skal bedømme hundens iver, sikkerhet, usikkerhet eller slurv i sporarbeidet

Sporarbeidets tempo er ikke et kriterie for bedømmingen, såfremt sporet utarbeides intensivt, i et jevnt tempo, nøye og hunden viser en positiv sporadferd.

Det er ikke feil at hunden sjekker/overbeviser seg om hvor sporet går, så lenge den ikke forlater sporet. Slurv, høy nese, gjøre sitt fornødende i sporet, kretsing i vinkler, vedvarende oppmuntringer, line eller muntlig hjelp i sporområdet eller ved gjenstandene, feilaktige påvisninger eller opptak av gjenstandene medfører tilsvarende poeng fratrukk (Inntil 4 poeng). Kraftig slurv, spor med manglende intensitet, sporsøk med stormskritt, markering, musejakt o.l medfører inntil 8 poeng fratrukk.

Hvis hunden forlater sporet med mer enn en linelengde (dvs 10m), så avbrytes sporet. Forlater hunden sporet og holdes tilbake av hundeføreren, skal dommeren gi hundeføreren ordre om å følge hunden. Hvis dommerens anvisning ikke følges, så skal dommeren avbryte sporarbeidet.

Hvis sporet fra start til slutt ikke er utarbeidet innenfor maksimal sportid (klasse 1 og 2, dvs 15 minutter etter starten fra utgangspunktet, klasse 3, dvs 20 minutter etter starten fra utgangspunktet) så avbrytes sporarbeidet av dommeren. Det gis en delbedømmelse fram til avbruddet.

Hvis en hund ved gjenstandene i sporet, både tar de opp og påviser, er dette feil. Det gis kun poeng for den gjenstanden som finnes i samsvar med hundeførers opplysning.

En feilpåvisning inngår i bedømmelsen av den gjeldende langside. Ved opptak eller feilpåvisning (f.eks en gjenstand sporleggeren ikke har lagt) medfører et poengtrekk på opptil 4 poeng om omstarten skjer ved hunden, og 2 poeng generelt fradrag om hundeføreren starter hunden direkte fra slutten av sporlinen.

Det gis ikke poeng for ikke påviste eller oppsamlede gjenstander. Hvis ingen av gjenstandene som er utlagt av sporlegger blir funnet, kan det maksimalt gis predikatet tilfredsstillende. Det skal bemerkes at "påsett etter en gjenstanden" ikke kan vises, hvis det ikke er funnet noen gjenstand.

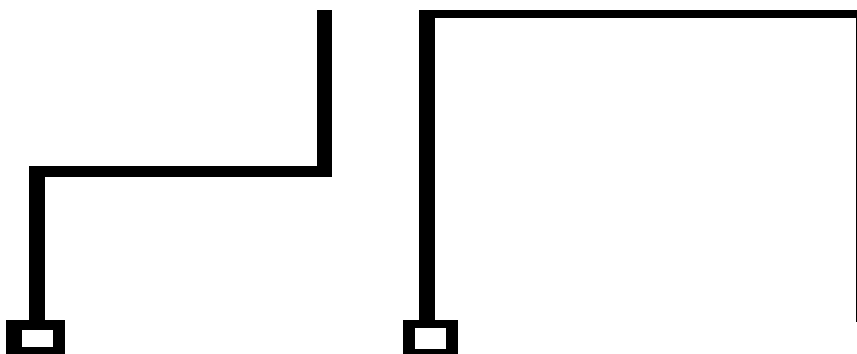
Hvis hunden under sporarbeidet følger jaktinstinktet når vilt dukker opp, så kan hundeføreren forsøke å ta kontroll over hunden ved kommandoen "dekk". Sporarbeidet skal fortsette på dommerens anvisning. Hvis dette ikke lykkes, skal sporarbeidet avbrytes. Dvs. diskvalifiseres pga ulydighet.

Avbrudd / diskvalifikasjon

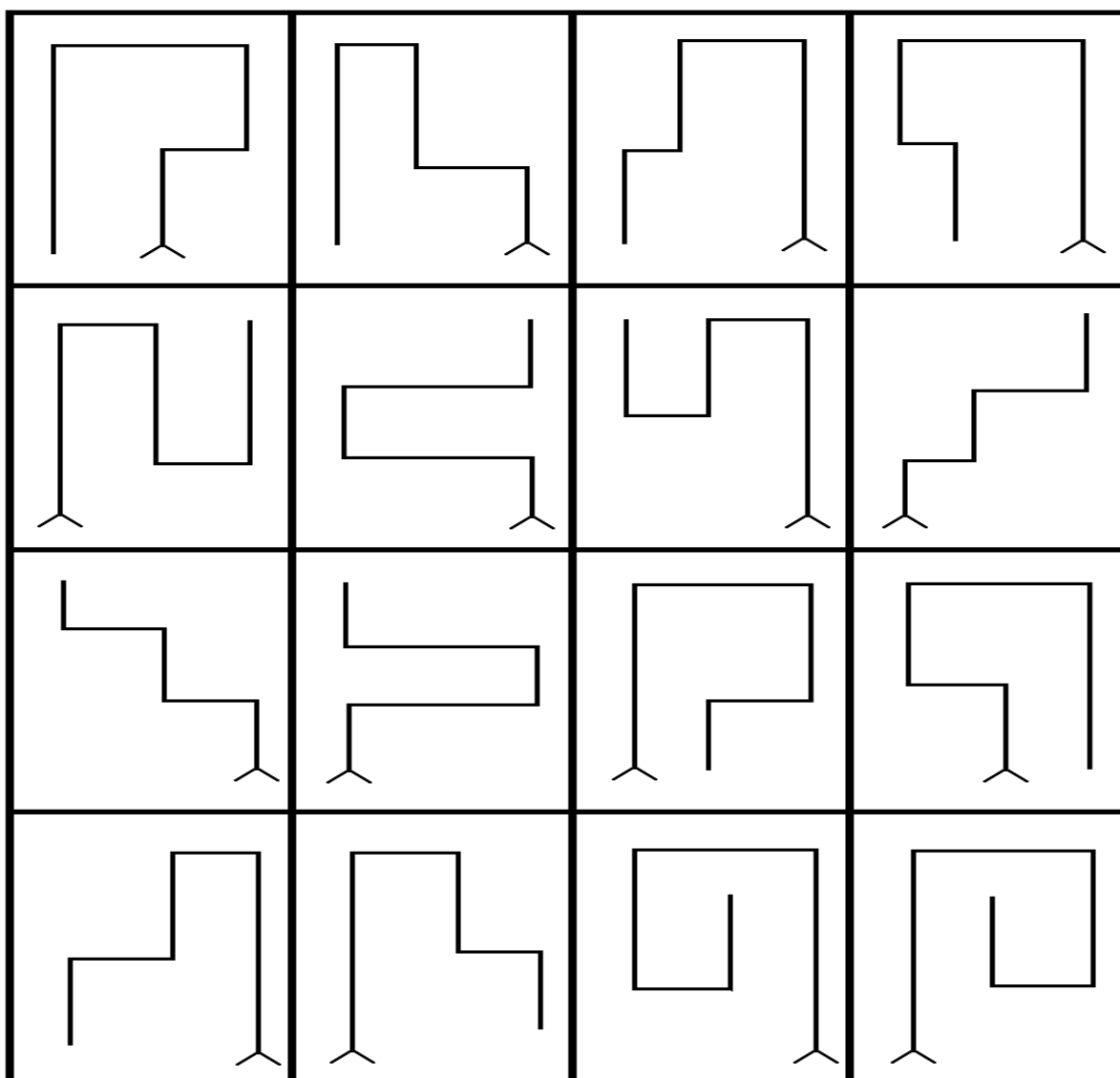
Forhold	Konsekvens
Hunden starter 3 x i startområdet uten å lykkes	Dommeren avbryter sporarbeidet
<ul style="list-style-type: none"> - Alle klasser: Hunden forlater sporet med mer enn en linelengde eller hundeføreren ignorerer dommerens anvisning om å følge sporet. - Hunden når ikke sporets slutt innen den foreskrivne tiden. - Klasse I-II: 15 min etter starten - Klasse III: 20 min etter starten 	Dommeren avbryter sporarbeidet, og det gis en delbedømmelse fram til avbruddet. Dommeren holder kritikken fram til avbruddet
<ul style="list-style-type: none"> - Hunden plukker opp gjenstanden og vil ikke slippe den - Hunden jager vilt og kan ikke settes på sporet pånytt 	DISKVALIFIKASJON pga ulydighet får ikke konkurrere videre

Sporformer

Følgende sporformer kan også legges speilvendt.
Gjelder for SL – IPO (Klasse 1 og 2)

Følgende sporformer gjelder for SL 3 og IPO 3

GENERELLE BESTEMMELSER FOR GRUPPE B – LYDIGHET (IPO 1/2/3)

Generelt

I IPO-1 kommer Hundefører med hunden i line og anmelder seg for Dommer med hunden i grunnstilling. Deretter kobles hunden løs.

I IPO 2 og 3 kommer Hundefører med hunden ”fri ved fot” og anmelder seg hos dommeren med hunden i grunnstilling.

Spesielt i gruppe B er det viktig å være oppmerksom på at det ikke fremføres hunder som er under press fra fører, med lav selvtillit og som fremstår som sin førers ”sportsredsskap”.

I alle momenter ønskes høy arbeidsglede samtidig som hunden har den nødvendige konsentrasjon og oppmerksomhet. I tillegg til arbeidsglede og konsentrasjon er selvsagt korrekt utførelse viktig, og skal gjenspeiles i det utdelte predikatet.

Skulle Hundefører glemme en øvelse så oppfordrer Dommer omgående til å vise øvelsen. Ingen poeng skal trekkes for dette.

Senest ved start av lydigheten skal Dommer kontrollere at utstyret er på plass og i henhold til regelverket. Apportene skal finnes iht RIK regelverket’s krav. Pistolen som anvendes under ”Fri ved fot” og ”Dekk med forstyrrelser” har en kaliber på 6 mm.

Dommer gir anvisning for starten av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holdter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning.

Tillatte kommandoer beskrives i reglene. Kommando er ett hørbart signal som består av ett ord, og fremføres med en normal stemme. De kan gis på alle språk, men skal alltid være lik for samme moment. Om hunden etter tredje kommando ikke utfører øvelsen eller øvingsdelen skal respektive øvelse avbrytes uten bedømmning. Ved innkalling kan i stedet for kommandoen ”Hit” hundens navn benyttes. Hundens navn sammen med en kommando regnes imidlertid som dobbelkommando.

Momentstart

Momentet starter på dommerens anvisning.

Grunnstilling

Grunnstilling skal inntas når den andre Hundefører som står med sin hund til øvelsen ”Dekk med forstyrrelser” har inntatt sin grunnstilling. Bedømmelsen for begge hunder starter ved denne grunnstilling.

I grunnstilling sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. I grunnstilling står fører med en sportslig holdning. Det er ikke tillatt å stå bredbent under øvelsen. Alle øvelsene begynner og slutter med grunnstilling.

Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta grunnstilling en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i grunnstilling. Etterpå kan Hundefører innta ny grunnstilling. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse. Ut fra grunnstilling følger den såkalte framførelsen (transportstrekningen).

Hundefører må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis. Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden. Ved avhenting av hunden kan Hundefører gå inntil hunden forfra eller bakfra.

Ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved Hundefører’s venstre side. Oppmuntring eller lek er ikke lov.

Hundefører skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven.

Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i grunnstilling eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at høyden på mønet blir 180 cm. Hele overflaten til mønet må ha et sklisikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm.

Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker. Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelse lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Når hunden som føres til "Dekk med forstyrrelser" har ankommet sin plass og inntatt grunnstilling skal Hundefører som starter med "Fri ved fot" også ha inntatt grunnstilling.

Oppdeling av øvelser

2-delte øvelser som "Sitt under marsj", "Dekk under marsj med innkalling" etc kan få en differensiert bedømmning. Oppdelingen skjer som følger:

- a) Grunnstilling, Utvikling, utførelse = 5 poeng
- b) Videre agerende frem til momentslutt = 5 poeng

Ved bedømmning av hvert moment skal hundens atferd for hvert enkelt moment evalueres fra begynnelsen i grunnstilling til øvelsens slutt i grunnstilling.

Ekstra kommandoer

Om en hund ikke utfører en øvelse etter 3 kommandoer skal øvelsen bedømmes til "mangelfullt" (0-poeng). Om en hund utfører øvelsen etter tredje kommando skal øvelsen bedømmes til "mangelfullt".

Ved innkallingen kan i stedet for kommando "Hit", hundens navn benyttes. Hundens navn sammen med en kommando regnes som en dobbelkommando.

Bedømmning: 1. ekstrakommando: Tilfredsstillende for delmomentet.
2. ekstrakommando: Mangelfullt for delmomentet.

Eksempel: 5 delpoeng
1. ekstrakommando Tilfredsstillende fra 5 poeng – 1,5 poeng.
2. ekstrakommando Mangelfullt fra 5 poeng – 2,5 poeng.

Mellom øvelsesdelene "sitt i front" og avslutning (grunnstilling), samt ved ankomst til den sittende, stående eller liggende hund skal innen en ny kommando gis være en tydelig pause på ca 3 sek.

GENERELLE BESTEMMELSER FOR GRUPPE C (IPO 1, 2, 3)

Generelle bestemmelser: På en egnet plass settes det opp 6 skjul, 3 på hver langside, i et bestemt forhold til hverandre (se skisse). De nødvendige markeringene skal være godt synlige for HF, dommer og Fig.

Figurant: Figuranten skal være utrustet med beskyttelsesdrakt, beskyttelsesarm og softstokk. Beskyttelsesarmen må være utstyrt med bitestykke og trekket skal være av naturfarget jute. Hvis det er nødvendig for fig. å holde øyekontakt med hunden, trenger han ikke absolutt å stå stille i bevokningsfasen. Fig. kan allikevel ikke innta en truende holdning eller gjøre avvergende bevegelser. Han skal dekke kroppen med beskyttelsesarmen. Måten HF tar stokken fra fig. overlates HF. (Se også «Generell del» under «Figurantbestemmelser»).

På prøver kan det i alle klasser benyttes en fig., men fra og med 7 hunder i en klasse skal det benyttes to fig. For alle HF i en klasse skal det benyttes den samme/de samme fig. Figuranten kan byttes ut en gang, om figuranten selv er hundefører på prøven.

Avmelding:

- Hundefører melder seg for dommeren med sin hund koplet i grunnposisjon.
- Deretter innas grunnposisjonene for momentet "Rundering". Hunden frikoples der.
- Hunden sendes etter dommerens tegn fra grunnposisjon på rundering.

Bedømmelse:

Om HF ikke korrekt kan melde av sin hund, dvs. at hunden ikke er under kontroll og f.eks. springer til skjulet eller forlater plassen, får hundefører tre kommander for å kalle hunden tilbake. Om hunden ikke avlyder etter disse tre kommandoene avbrytes gruppe C med begrunnelsen "Diskvalifikasjon på grunn av manglende kontroll".

Hunder som ikke adlyder HF, som etter forsvarsøvelsene ikke slipper, eller bare gjennom aktiv påvirkning fra HF slipper og hunder som biter (griper?) i andre kroppsdeler enn beskyttelsesarmen skal diskvalifiseres. Det gis da ingen DSB - bedømmelse.

Oppmerking:

Oppmerkinger på banen skal være godt synlige for hundefører, dommer og figurant.

Disse oppmerkingene er:

- Hundeførers plass ved utkalling fra skjulet
- Figurantens plass før flukten og ved slutten av flukten
- Avdekkingsplass for huden før flukten
- Markering av hundeførers plass før momentet "Motprøve under bevegelse"

For hunder som mislykkes i en forsvarsøvelse eller som lar seg presse / trenge vekk / skremme skal gruppe C avbrytes. Det gis ingen poengbedømmelse, men det skal gis DSB-bedømmelse.

Det er lov å gi kommando for «slipp» en gang for hver forsvarsøvelse. For bedømmelse av slipp, se i trekktabellen under.

Nølende slipp	Slipper øyeblikkelig ved første dobbelkommando	Slipper nølende ved første dobbelkommando	Slipper øyeblikkelig ved andre dobbelkommando	Slipper nølende ved andre dobbelkommando	Slipper ikke etter andre dobbelkommando eller ytterligere påvirkninger
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Diskvalifikasjon

11. IPO 1

IPO 1 GRUPPE A – SPOR

Generelle bestemmelser:

Se Generelle bestemmelser for gruppe A – SPOR (IPO 1, 2, 3)

Poengfordeling:

Gruppe A - Spor	100 poeng
Gruppe B - Lydighet	100 poeng
Gruppe C -	100 poeng
<u>Totalt</u>	<u>300 poeng</u>

Deltaker krav:

På prøvedagen skal hunden ha nådd den foreskrevne alderen, dvs 18 mnd. Det får ikke forekomme unntak fra dette. Forutsetningen for å starte er at hunden har bestått ferdsselsprøve.

Spor:

Eget spor, minst 300 skritt langt, 3 langsider, 2 vinkler (90 grader), 2 egne gjenstander, minst 20 min. gammelt, søketid 15 min.

Sporsøket	79 poeng
Gjenstandene (11 + 10)	21 poeng
<u>Totalt</u>	<u>100 poeng</u>

Hvis hunden ikke har funnet noen gjenstander, kan bedømmingen maksimalt bli ”tilfredsstillende”.

IPO 1 GRUPPE B – LYDIGHET

Generelle bestemmelser:

Se Generelle bestemmelser for gruppe B – LYDIGHET (IPO 1, 2, 3)

Øvelser:

Øvelse 1:	Fri ved foten	20 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Apportering	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 6:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 7:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 8:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
<u>Totalt:</u>		<u>100 poeng</u>

1. Fri ved foten -

20 poeng.

a) En kommando for «FOT».

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

b) Utførelse: Hundefører går med sin hund i kobbelt bort til Dommeren, setter hunden i grunnstilling og presenterer seg. Etter klarsignal fra dommeren kobler Hundefører hunden fri og går med hunden fri ved fot til startposisjon. På ytterligere tegn fra Dommer starter Hundefører øvelsen.

Hunden skal, rett fra grunnstilling, på kommando «plass» el.l oppmerksomt, rett og med glede følge Hundefører på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i Hundefører 's knehøyde og ved holdter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går Hundefører og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter Hundefører viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene).

Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang.

Mens Hundefører går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene.

På slutten av øvelsen går Hundefører og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må Hundefører og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppen. Det står Dommeren fritt å forlange en gjentakelse. Hundefører og hund forlater gruppa og inntar grunnstilling.

Helomvendingen skal av Hundefører vises til venstre (rottere 180 grader på stedet), følg gangskjemaet. Det finnes to varianter:

- Hunden går med en høyresving bak hundeføreren
- Hunden viser en venstresving roterende 180 grader på stedet.

Bare en av variantene er tillatt på prøve.

Holdten skal vises en gang under normal marsj iflg. skissen etter den andre helomvendingen.

2. Sitt under marsj -

10 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

b) Utførelse: Fra rett grunnstilling går Hundefører med hunden fri ved foten rett fram.

Under utviklingen skal hunden følge Hundefører oppmerksomt, glad og konsentrert. Hunden skal alltid være rett i posisjon ved Hundefører's venstre kne.

Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning uten at Hundefører avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 15 skritt stopper Hundefører og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra Dommer går Hundefører tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side. Hundefører kan gå inntil hunden enten forfra eller rundt hunden og gå inntil bakfra.

c) **Bedømmelse:** Feil i grunnstilling, framføringen/utviklingen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng. Øvrige feil skal legges til.

3. Dekk under marsj med innkalling -

10 poeng

a) **En kommando** for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HIT» og «FOT».

b) **Utførelse:** Rett fra grunnstilling går Hundefører med hunden fri ved fot rett fram.

Under utviklingen skal hunden følge Hundefører oppmerksomt, glad og konsentrert. Hunden skal alltid være rett i posisjon ved Hundefører's venstre kne.

Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning uten at Hundefører avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper Hundefører og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller Hundefører hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden.

Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran Hundefører. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

c) **Bedømmelse:** Feil ved framføringen/utviklingen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, gjør feil ved innsitt i front, eller ved avslutningen, Hundefører står med bredbent benstilling gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng. Øvrige feil legges til.

4. Apportering -

10 poeng

a) **En kommando** for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

b) **Utførelse:** Rett fra grunnstilling kaster Hundefører en apportbukk (vekt 650 g) ca. 10 skritt ut.

Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av Hundefører, skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til Hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran Hundefører og holde apportbukken rolig i munnen til Hundefører gir kommando for «slipp» etter ca. 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på Hundeførers venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

c) **Bedømmelse:** Feil ved grunnstilling, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende ben stilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at Hundefører gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater Hundefører utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke rapporterer gis det 0 poeng i øvelsen. Om hunden ikke slipper apporten etter 3. kommando **skal hunden diskvalifiseres**, ettersom gruppe B ikke kan fortsette lengre.

5. Apportering over hinder (100 cm) -

15 poeng

a) **En kommando** for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» OG «FOT».

b) **Utførelse:** Hundefører og hund inntar grunnstilling minst 5 skritt foran hinderet. Ut rett fra grunnstilling kaster Hundefører en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «HOPP» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av Hundefører, skal på kommandoene «HOPP» og «APPORT» (kommando for «APPORT» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til Hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran Hundefører og holde apportbukken rolig i munnen til Hundefører kommanderer «SLIPP» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

c) **Bedømmelse:** Feil i grunnstilling, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, bredbent benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For lett berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes inntil 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes opp til 2 poeng pr hopp.

Poenginnndeling for apportering over hinder:	Framhopp	=5 poeng
	Apportering	=5 poeng
	Tilbakehopp	=5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst ett hopp og delmomentet "apportering" vises.

Hopp og apportering feilfritt	=15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	=10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	=0 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden, kan Hundefører enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. Om hunden følger fører rundt hinderet skal øvelsen bedømmes med 0 poeng. Om den forlater posisjonen men stopper før hinderet senkes øvelsens bedømming med ett predikat.

Hundefører -hjelp uten å forlate grunnstilling gir et passende trekk. Forlater Hundefører utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt». Om hinderet velter under uthoppet skal øvelsen gjøres om – der det første hoppet vurderes til lav mangelfull (-4 poeng). Om hunden ikke slipper apporten etter 3. kommando **skal hunden diskvalifiseres**, ettersom gruppe B ikke kan fortsette lengre.

6. Apportering over møne (180 cm) -

15 poeng

a) **En kommando** for hver av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

b) **Utførelse:** Hundefører og hund inntar grunnstilling minst 5 skritt foran mønet. Rett fra grunnstilling kaster Hundefører en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «HOPP» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av Hundefører, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til

apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til Hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran Hundefører og holde apportbukken rolig i munnen til Hundefører kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

c) Bedømmelse: Feil i grunnstilling, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, bredbent benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratreck.

Poenginnndeling for Apportering over møne:

Framhopp	5 poeng
Apportering	5 poeng
Tilbakehopp	5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst ett hopp og delmomentet "apportering".

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 0 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden, kan Hundefører enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende.

Hundefører -hjelp uten å forlate grunnstilling gir et passende trekk. Forlater Hundefører utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

Om hunden ikke slipper apporten etter 3. kommando **skal hunden diskvalifiseres**, ettersom gruppe B ikke kan fortsette lengre.

7. Fremadsending -

10 poeng

a) En kommando for hver av momentene «FREMAD», «DEKK» OG «SITT»

b) Utførelse: Rett fra grunnstilling går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet, fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir Hundefører kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. Hundefører kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går Hundefører bort til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på Hundefører's kommando for «sitt» sette seg raskt og rett i grunnstilling.

c) Bedømmelse: Feil i framføringen/utviklingen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratreck.

Ytterligere hjelp som gis under kommandoen "Fremad" og "Dekk" inngår i bedømmingen.

Når angitt avstand er nådd gir dommeren tegn for å dekke hunden. Om hunden ikke kan stoppes skal øvelsen bedømmes med 0.

En ekstrakommando for dekk – 1,5 poeng

Ytterligere en ekstrakommando for dekk -2,5 poeng

Hunden stopper, men legger seg ikke etter 2. ekstrakommando – 3,5 poeng

Ytterligere feil skal bedømmes separat. Om hunden avviker eller kommer tilbake til fører skal hele øvelsen bedømmes med 0 poeng.

8. Dekk med forstyrrelser. -

10 poeng

a) En kommando for hver av momentene «DEKK» og «SITT»

b) Utførelse: Innen den andre hunden starter sin Gruppe B legger Hundefører sin hund på kommando for «dekk» på et dommer anvist sted. Hunden legges rett fra grunnstilling og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. På dommers anvisning går Hundefører uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 6. På anvisning fra dommer går Hundefører tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på Dommerens anvisning og Hundefører's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i grunnstilling.

c) Bedømmelse: Urolig opptreden av Hundefører og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 3 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 3 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

IPO 1 GRUPPE C

Generelle bestemmelser:

Se Generelle bestemmelser for gruppe C (IPO 1, 2, 3)

Øvelser:

Øvelse 1:	Rundering	5 poeng
Øvelse 2:	Standhals og bevoktning	10 poeng
Øvelse 3:	Fluktforsøk av figuranten	20 poeng
Øvelse 4:	Overfall under bevoktning	35 poeng
Øvelse 5:	Motprøve under bevegelse	30 poeng
Totalt:		100 poeng

1. Rundering -

5 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «RUNDER» og «HIT» (Kommando for «hit» kan også sies i forbindelse med hundens navn)

b) Utførelse: Figuranten befinner seg i siste skjul, usynlig for hunden. Hundefører og hund som går fri ved foten tar oppstilling mellom fjerde og femte skjul, slik at det kan utføres to (side)slag. Gruppe C starter på anvisning fra dommer. På en kort kommando for «runder» og med tegn med høyre eller venstre arm, som kan gjentas skal hunden raskt og målrettet løpe ut til, og tett og oppmerksomt runde femte skjul. Når hunden har utført slaget ropes den med en kommando for «her» inn mot Hundefører som med en ny kommando for «runder» sender den fra bevegelse til sjetten skjul (fig. skjul). Hundefører beveger seg i normalgang på en tenkt midtlinje, som Hundefører ikke kan forlate under runderingen. Hunden må hele tiden befinne seg foran føreren. Når hunden kommer til sjetten skjul skal Hundefører bli stående, kommando og tegn er da ikke tillatt mer.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i førbarhet, ved ellers rask og målrettet løp til, og tett og oppmerksom runding av skjul gis et passende trekk.

Det er bla. feil å:

- ikke innta en rolig og oppmerksom grunnstilling i begynnelsen av et moment.
- gi ekstra kommando eller tegn.
- forlate den tenkte midtlinjen.
- ikke holde normal gangart.
- rundere vidt.
- rundere selvstendig uten å reagere på hundeførers kommandoer eller signaler.
- ikke rundere et skjul i det heletatt eller ikke være oppmerksom.
- hunden ikke lar seg styre.

Om hunden ikke finner figuranten i den siste skjermen (fig. skjerm) etter tre forsøk, skal gruppe C avbrytes. Om hunden under momentenes gang via kommando inntar grunnstilling regnes gruppe C for avsluttet ("Gruppe C avbrutt av dommer" uten notering av poeng, alle poeng i andre gruppe består).

2. Standhals og bevoktning -

10 poeng

a) En kommando for hvert av momentene: «HIT» og «FOT». Kommandoen for "HIT" og "FOT" skal gis som en sammenhengende kommando.

b) Utførelse: Hunden skal aktivt og oppmerksomt bevokte figuranten og halse vedvarende. Hunden får verken hoppe opp på eller gripe tak i figuranten. Etter å ha halset i ca. 20 sek. går Hundefører på dommerens anvisning til utkallingspunktet, 5 skritt fra skjermen. På dommerens anvisning kommanderes hunden i grunnstilling. Alternativt kan hundefører gå inn til hunden, kommandere den i grunnstilling og deretter følger fri ved foten ut av skjulet til utkallingspunktet. Begge alternativer blir likt verdsatt.

Etter anvisning fra dommeren kommanderes figuranten av hundeføreren til å forlate skjulet og stille seg opp på den oppmerkede fluktposisjonen. Hunden skal sitte rolig (uten å f.eks. halse), rett og oppmerksom i grunnstilling.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i den vedvarende, energiske halsingen og dominante bevoktingen, frem til kommandoen upåvirket av dommer og den innkommende hundeføreren, gis et passende trekk. For en vedvarende halsende hund tildeles 5 poeng. Halser den svakt trekkes 2 poeng. Forblir hunden oppmerksomt i bevoktning, men uten å halse trekkes 5 poeng. Belastes fig. ved f.eks. støting, hopping på fig. osv. skal det trekkes inntil 2 poeng, ved kraftig bitt i armen trekkes det inntil 9 poeng.

Om hunden biter figuranten i skjulet og ikke slipper av seg selv bes hundeførere å gå til utkallingspunktet, 5 steg fra skjulet. Hundeføreren får kalle ut hunden en gang med kommandoen "her"- "fot" (som skal gis som en sammenhengende kommando). Kommando slipp er ikke tillatt. Om hunden ikke kommer skal ekvipasjen diskvalifiseres. Om hunden kommer skal momentet bedømmes i nedre bristfellig (-9 poeng). Ved bitt i andre kroppsdeler enn armen diskvalifiseres hunden.

Går hunden fra figuranten før Hundefører får beskjed om å forlate midtlinja, kan hunden sendes til figurant på nytt.

Forblir hunden nå hos fig. kan gruppe C fortsette, men hunden tildeles mangelfull på «Standhals og bevoktning», gruppe C fortsetter. Vil hunden ikke gå inn igjen til fig. eller den går i fra på nytt

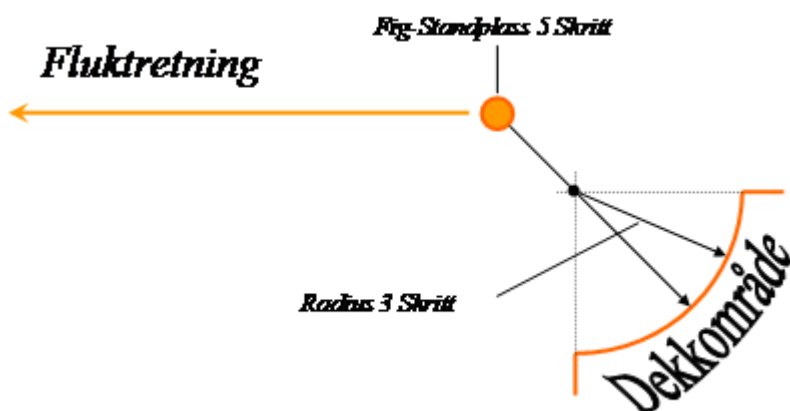
avbrytes gruppe C. Kommer hunden i mot fører når han nærmer seg skjulet, eller kommer den til Hundefører før kommando gis en delbedømmelse i mangelfull.

3. Fluktforsøk av figuranten. -

20 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «PASS PÅ» og «SLIPP».

b) **Utførelse:** På Dommerens anvisning ber Hundefører figuranten om å forlate skjulet. Figuranten går i normal gang til det markerte utgangspunktet for fluktforsøk. Hundefører går med hunden fri ved fot på Dommerens anvisning til avdekningspunktet for fluktforsøk. Hunden skal under fri ved foten vise seg glad, oppmerksom og konsentrert og skal utføre momentet i posisjonen ved hundeførers kne rett og raskt. Før kommando "fot" skal hunden sitte rett, rolig og oppmerksom i grunnposisjon. Hunden skal raskt og direkte reagere på kommando "dekk" og skal i dekk forholde seg rolig, sikker og konsentrert mot figuranten. Avstand mellom figurant og hund skal være 5 skritt. Hundefører forlater den bevoktende hunden sin og går til skjulet. Hundefører har kontakt med hund, figurant og dommer.

På Dommerens anvisning gjør figuranten et fluktforsøk. Samtidig gir hundefører kommandoen «PASS PÅ» og starter dermed hundens forhindring av figurantens fluktforsøk. Hunden skal uten å nøle forhindre fluktforsøket ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. På Dommerens anvisning stopper figuranten opp. Etter at figuranten står stille skal hunden straks slippe armen etter en overgangsfase. Hundefører kan innen rimelig tid selvstendig gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tredje kommando (en tillatt og to ekstra), diskvalifiseres ekvipasjen. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved figuranten og bevokte ham oppmerksomt.

c) **Bedømmelse:** Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene skal gis et passende trekk: Hunden skal reagere raskt og energisk, med høy dominans, gå etter fig. med et kraftfullt grep, vise en virksom fluktforhindring, ha et rolig grep til den skal slippe og ha tett, oppmerksom bevoktning. Bli hunden liggende eller har hunden etter ca. 20 skritt ikke forhindret flukten ved å gripe og holde fast blir gruppe C avbrutt. Om hundens innsats skjer uten hundeførers kommando trekkes det en karakter. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figuranten lett i bevoktningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figuranten sterkt trekkes det to karakterer. Bevokter hunden ikke, men blir ved figuranten trekkes det tre karakterer. Forlater hunden figuranten, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir der avbrytes gruppe C.

4. Avverging av overfall fra bevoktningsfasen. - 35 poeng.

a) En kommando for hvert av momentene «SLIPP» og «FOT».

b) Utførelse: Etter en bevoktningsfase på ca. 5 sek foretar figuranten på dommeranvisning et overfall på hunden. Hunden skal uten påvirkning fra Hundefører forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. Hunden belastes av figuranten ved trenging og truende bevegelser med stokken Under belastningen skal hundens effektivitet og stabilitet særskilt iakttas. Når hunden har grepet armen skal det tildeles 2 belastninger med stokken. Det er bare tillatt med slag mot skuldrene og mankeområdet. Under belastningsfasen skal hunden agere upåvirket og skal under hele momentet viset et fullt, energisk og spesielt et fast bitt. På dommerens anvisning stopper figuranten opp og står stille. Etter at figuranten står stille skal hunden straks slippe armen etter en overgangsfase. Hundefører kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp».

Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir ekvipasjendiskvalifisert. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved figuranten og bevokte ham oppmerksomt. På dommerens anvisning går Hundefører i normal gange direkte bort til hunden og får den i grunnstilling med en kommando for dette. Softstokken skal ikke tas i fra figuranten.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevokning etter slippet. Om hunden ikke står imot figurantens belastninger, slipper armen eller ikke lar seg trenge avbrytes gruppe C.

Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figurant lett i bevoktningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figurant sterkt trekkes det to karakterer. Bevokter hunden ikke, men blir ved figuranten trekkes det tre karakterer. Forlater hunden figuranten før Dommerens anvisning om å gå inntil den, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir hos figuranten avbrytes gruppe C.

5. Motprøve under bevegelse. - 30 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «SITT», , «SLIPP» og «FOT».

b) Utførelse: Hundefører og hund blir henvist til et markert sted på midtlinjen på høyde med 1. skjul. I fri ved fot skal hunden følge Hundeføreren oppmerksom, freidig og konsentrert. På høyde med første 1. skjul stanser hundefører og vender seg om. Med en kommando for «SITT» skal hunden raskt innta grunnstilling. Hunden sitter rolig og oppmerksom mot figuranten. Hunden kan i grunnstilling holdes i halsbåndet, men får ikke stimuleres gjennom det. På Dommerens anvisning går figuranten som er utstyrt med softstokk ut av skjulet og går i normalgang til midtlinjen. Etter å ha overhørt Hundefører's advarende tilrop løper figuranten mot Hundefører og hunden, og angriper frontalt med provoserende tilrop og truende bevegelser med softstokken. Etter at figuranten har kommet på en avstand av 30- 40 steg fra Hundefører og hund, slipper Hundefører på Dommerens anvisning hunden, med kommando for «avverg overfall» og slipper samtidig hunden. Hunden skal uten å nøle med energisk og kraftig grep i figurant avverge overfallet. Den får kun gripe i beskyttelsesarmen. Hundefører kan ikke forlate utgangspunktet. Under belastningsfasen skal hunden agere upåvirket og skal under hele momentet viset et fullt, energisk og spesielt et fast bitt. På dommerens anvisning stopper figuranten opp og står stille. Etter at figuranten står stille skal hunden straks slippe armen etter en overgangsfase. Hundefører kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp».

Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir ekipasjen diskvalifisert. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden.. Etter slippen skal hunden forbli tett ved figurant og bevokte ham oppmerksomt. På Dommerens anvisning går Hundefører i normalgang direkte bort til hunden og får den i grunnstilling med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra figurant.

Så følger en sidetransport av figurant på ca 20 skritt bort til Dommeren. En kommando for «fot» er tillatt. Hunden skal gå på figs høyre side, sånn at den befinner seg mellom Hundefører og figurant. Hunden skal under transporten oppmerksomt iaktta figurant men den får ikke lov til å øve påtrykk på, hoppe opp på figurant eller gripe armen. De stopper foran dommer, Hundefører gir Dommeren softstokken og melder at gruppe C er avsluttet. Hundefører går deretter på dommers anvisning, 5 steg til siden og koppler hunden og går deretter til bedømmelsesplassen.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelses- kriteriene trekkes passende: Energisk forsvar med kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippen. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figurant lett i bevoktningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figurant sterkt trekkes det to karakterer. Bevokter hunden ikke, men blir ved figurant trekkes det tre karakterer. Forlater hunden figurant før Dommerens anvisning om å gå inntil den, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir hos figurant avbrytes gruppe C.

12. IPO 2

IPO 2 GRUPPE A – SPOR

Generelle bestemmelser:

Se Generelle bestemmelser for gruppe A – SPOR (IPO 1, 2 og 3)

Poengfordeling:

Gruppe A - Spor	100 poeng
Gruppe B - Lydighet	100 poeng
Gruppe C -	100 poeng
<u>Totalt</u>	<u>300 poeng</u>

Deltaker krav:

På prøvedagen skal hunden ha nådd den foreskrevne alderen, dvs 19 mnd. Det får ikke forekomme unntak fra dette. Forutsetningen for å starte er at hunden har bestått ferdselsprøve.

Spor:

Fremmed spor, minst 400 skritt langt, 3 langsider, 2 vinkler (90 grader), 2 gjenstander, minst 30 min. gammelt, søketid 15 min.

Sporsøket	79 poeng
Gjenstandene (11 + 10)	21 poeng
<u>Totalt</u>	<u>100 poeng</u>

Hvis hunden ikke har funnet noen gjenstander, kan bedømmingen maksimalt bli ”tilfredsstillende”.

IPO 2 GRUPPE B – LYDIGHET

Generelle bestemmelser:

Se Generelle bestemmelser for gruppe B – LYDIGHET (IPO 1, 2 og 3)

Øvelser:

Øvelse 1: Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2: Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3: Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4: Stå under marsj	10 poeng
Øvelse 5: Apportering	10 poeng
Øvelse 6: Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7: Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8: Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9: Dekk med forstyrrelser	10 poeng
<u>Totalt:</u>	<u>100 poeng</u>

1. Fri ved foten -

10 poeng

a) Kommando: En kommando for «FOT».

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

b) Utførelse: Hundefører går med sin hund fri ved foten bort til dommeren, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, rett fra grunnstilling, på kommando «FOT» oppmerksomt, rett og med glede følge Hundefører på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i Hundefører's knehøyde og ved holdter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går Hundefører og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter Hundefører viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens Hundefører går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går Hundefører og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må Hundefører og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppa. Det står dommeren fritt å forlange en gjentakelse. Hundefører og hund forlater gruppa og inntar grunnstilling.

Helomvendingen skal av Hundefører vises til venstre (rottere 180 grader på stedet) Følg gangskjemaet. Det finnes to varianter:

- Hunden går med en høyresving bak hundeføreren.
- Hunden viser en venstresving roterende 180 grader på stedet.

Bare en av variantene er tillatt på prøve.

Holdten skal vises en gang under normal marsj iflg. skissen etter den andre helomvendingen.

c) Bedømmelse: Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj -

10 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

b) Utførelse: Rett fra grunnstilling går Hundefører med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning uten at Hundefører avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 15 skritt stopper Hundefører og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra dommer går Hundefører tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side. Hundefører kan gå inntil hunden enten forfra eller rundt hunden og gå inntil bakfra.

c) Bedømmelse: Feil i grunnstilling, framføringen/utviklingen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng. Øvrige feil skal legges til.

3. Dekk under marsj med innkalling -

10 poeng

a) **Kommando:** En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HIT» og «FOT».

b) **Utførelse:** Rett fra grunnstilling går Hundefører med hunden fri ved fot rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning, uten at Hundefører avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper Hundefører og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller Hundefører hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran Hundefører. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

c) **Bedømmelse:** Feil i grunnstilling eller ved framføringen/utviklingen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, bredbent benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng. Øvrige feil skal legges til.

4. Stå under marsj. -

10 poeng

a) **Kommando:** En kommando for hvert av momentene «FOT», «STÅ» og «SITT».

b) **Utførelse:** Hundefører går rett fra grunnstilling og rett fram med hunden fri ved foten. Etter 10-15 skritt skal hunden på kommando for «stå» straks bli stående i marsjretning. Det skal skje uten at Hundefører avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 15 skritt stopper hundefører og snur seg straks mot hunden som skal stå rolig. På Dommerens anvisning går Hundefører direkte tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side. På Dommerens anvisning og etter ca 3 sek skal hunden sette seg raskt og rett på kommando for «sitt»

c) **Bedømmelse:** Feil på grunnstilling eller ved fremføringen/utviklingen, hunden tar skritt etter kommando, står urolig, forholder seg urolig når fører kommer tilbake, setter seg langsomt ved avslutningen av øvelsene gir et passende trekk. Setter eller legger hunden seg ved kommando for «stå» trekkes 5 poeng. Øvrige feil skal legges til.

5. Apportering -

10 poeng

a) **Kommando:** En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

b) **Utførelse:** Rett fra grunnstilling kaster Hundefører en apportbukk (vekt 1000 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av Hundefører, skal på kommando for «apport», raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til Hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran Hundefører og holde apportbukken rolig i munnen til Hundefører gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

c) **Bedømmelse:** Feil ved grunnstilling, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, bredbent benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at Hundefører gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater Hundefører utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen. Om hunden ikke slipper apporten etter 3. kommando **skal hunden diskvalifiseres**, ettersom gruppe B ikke kan fortsette lengre.

6. Apportering over hinder (100 cm) -

15 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

b) Utførelse: Hundefører og hund inntar grunnstilling minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra grunnstilling kaster Hundefører en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av Hundefører, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til Hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran Hundefører og holde apportbukken rolig i munnen til Hundefører kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

c) Bedømmelse: Feil i grunnstilling, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, bredbent benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For lett berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes inntil 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes inntil 2 poeng.

Poenginnndeling for apportering over hinder:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst ett hopp og delmomentet "apportering" vises.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 0 poeng

Om apporten ligger veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan Hundefører enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. Om hunden følger fører rundt hinderet skal øvelsen bedømmes med 0 poeng. Om den forlater posisjonen men stopper før hinderet senkes øvelsens bedømming med ett predikat.

Hundefører -hjelp uten å forlate grunnstilling gir et passende trekk. Forlater Hundefører utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt». Om hinderet velter under uthoppet skal øvelsen gjøres om – der det første hoppet vurderes til lav mangelfull (-4 poeng). Om hunden ikke slipper apporten etter 3. kommando **skal hunden diskvalifiseres**, ettersom gruppe B ikke kan fortsette lengre.

7. Apportering over møne (180 cm) -

15 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP», «FOT».

b) Utførelse: Hundefører og hund inntar grunnstilling minst 5 skritt foran mønet. Ut fra grunnstilling kaster Hundefører en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av Hundefører, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til Hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran Hundefører og holde apportbukken rolig i munnen til Hundefører kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

c) Bedømmelse: Feil i grunnstilling, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk.

Poenginnndeling for apportering over møne:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst ett hopp og delmomentet "apportering" vises.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 0 poeng

Om apporten ligger veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan Hundefører enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. Om hunden følger fører rundt hinderet skal øvelsen bedømmes med 0 poeng. Om den forlater posisjonen men stopper før hinderet senkes øvelsens bedømmning med ett predikat.

Hundefører -hjelp uten å forlate grunnstilling gir et passende trekk. Forlater Hundefører utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt». Om hunden ikke slipper apporten etter 3. kommando **skal hunden diskvalifiseres**, ettersom gruppe B ikke kan fortsette lengre.

8. Fremadsending med dekk -

10 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» og «SITT».

b) Utførelse: Ut fra grunnstilling går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet, fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir Hundefører kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. Hundefører kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går Hundefører bort til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på Hundefører's kommando for «sitt» sette seg raskt og rett i grunnstilling.

c) Bedømmelse: Feil i framføringen/utviklingen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

Ytterligere hjelp som gis under kommandoen "Fremad" og "Dekk" inngår i bedømmingen.

Når angitt avstand er nådd gir dommeren tegn for å dekke hunden. Om hunden ikke kan stoppes eller kommer tilbake til fører skal øvelsen bedømmes med 0.

En ekstrakommando for dekk – 1,5 poeng

Ytterligere en ekstrakommando for dekk -2,5 poeng

Hunden stopper, men legger seg ikke etter 2. ekstrakommando – 3,5 poeng

Ytterligere feil skal bedømmes separat. Om hunden avviker eller kommer tilbake til fører skal hele øvelsen bedømmes med 0 poeng.

9. Dekk med forstyrrelser. -

10 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «SITT».

b) Utførelse: Innen den andre hunden starter sin Gruppe B legger Hundefører sin hund på kommando for «dekk» på et dommer anvist sted. Hunden legges rett fra grunnstilling og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. Hundefører går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 7. På anvisning fra dommer går Hundefører tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på Dommerens anvisning og Hundefører's kommando "Sitt" skal hunden sette seg raskt og rett i grunnstilling.

c) Bedømmelse: Urolig opptreden av Hundefører og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 4 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 4 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

IPO 2 GRUPPE C

Generelle bestemmelser:

Se Generelle bestemmelser for gruppe C (IPO 1, 2, 3)

Øvelser:

Øvelse 1:	Rundering	5 poeng
Øvelse 2:	Standhals og bevoktning	10 poeng
Øvelse 3:	Fluktforsøk av figuranten	10 poeng
Øvelse 4:	Overfall under bevoktning	20 poeng
Øvelse 5:	Ryggtransport	5 poeng
Øvelse 6:	Overfall etter ryggtransport	30 poeng
Øvelse 7:	Motprøve under bevegelse	20 poeng
Totalt:		100 poeng

1. Rundering. -

5 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «RUNDER» og «HER» (Kommando for «her» kan også sies sammen med hundens navn).

b) Utførelse: Figuranten befinner seg i siste skjul, usynlig for hunden. Hundefører og hund som går fri ved foten tar oppstilling mellom andre og tredje skjul, slik at det kan utføres fire (side)slag. Gruppe C starter på anvisning fra dommer. På en kort kommando for «runder» og med tegn med høyre eller venstre arm, som kan gjentas, skal hunden raskt og målrettet løpe ut til og tett og oppmerksomt runde det anviste skjul. Når hunden har utført slaget ropes den med en kommando for «her» inn mot Hundefører som med en ny kommando for «runder» sender den fra bevegelse til neste skjul. Hundefører beveger seg i normalgang på en tenkt midtlinje, som Hundefører ikke kan forlate under runderingen. Hunden må hele tiden befinne seg foran føreren. Når hunden kommer til sjette skjul skal Hundefører bli stående, kommando og tegn er da ikke tillatt mer.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i førbarhet, ved ellers rask og målrettet løp til, og tett og oppmerksom runding av skjul gis et passende trekk.

Det er bla. feil å:

- ikke innta en rolig og oppmerksom grunnstilling i begynnelsen av et moment.
- gi ekstra kommando eller tegn.
- folate den tenkte midtlinjen.
- ikke holde normal gangart.
- rundere vidt.
- rundere selvstendig uten å reagere på hundeførers kommandoer eller signaler.
- ikke rundere et skjul i det heletatt eller ikke være oppmerksom.
- hunden ikke lar seg styre.

Om hunden ikke finner figuranten i den siste skjermen (fig. skjerm) etter tre forsøk, skal gruppe C avbrytes. Om hunden under momentets gang via kommando inntar grunnstilling regnes gruppe C for avsluttet ("Gruppe C avbrutt av dommer" uten notering av poeng, alle poeng i andre gruppe består).

2. Standhals og bevoktning. -

10 poeng

a) En kommando for hvert av momentene: «HER» og «FOT». Kommandoen for "HER" og "FOT" skal gis som en sammenhengende kommando.

b) Utførelse: Hunden skal aktivt og oppmerksomt bevokte figuranten og halse vedvarende. Hunden får verken hoppe opp på eller gripe tak i figuranten. Etter å ha halset i ca. 20 sek. går Hundefører på Dommerens anvisning til utkallingspunktet, 5 skritt fra skjermen. På dommerens anvisning kommanderes hunden i grunnstilling. Etter anvisning fra dommeren kommanderes figurantet av hundeføreren til å forlate skjulet og stiller seg opp på den oppmerkede fluktposisjonen. Hunden skal sitte rolig (uten å f.eks. halse), rett og oppmerksom i grunnstilling.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i den vedvarende, energiske halsingen og dominante bevoktingen, frem til kommandoen upåvirket av dommer og den innkommende hundeføreren gis et passende trekk. For en vedvarende halsende hund tildeles 5 poeng. Halser den svakt trekkes 2 poeng. Forblir hunden oppmerksomt i bevoktning, men uten å halse trekkes 5 poeng. Belastes figuranten ved f.eks støting, hopping på figurant osv. skal det trekkes inntil 2 poeng, ved kraftig biting i armen trekkes det inntil 9 poeng.

Om hunden biter figuranten i skjulet og ikke slipper av seg selv bes hundeførere å gå til utkallingspunktet, 5 steg fra skjulet. Hundeføreren får kalle ut hunden en gang med kommandoen "her"- "fot" (som skal gis som en sammenhengende kommando). Kommando slipp er ikke tillatt. Om hunden ikke kommer skal ekvipasjen diskvalifiseres. Om hunden kommer skal momentet bedømmes i nedre bristfellig (-9 poeng). Ved bitt i andre kroppsdeler enn armen diskvalifiseres hunden.

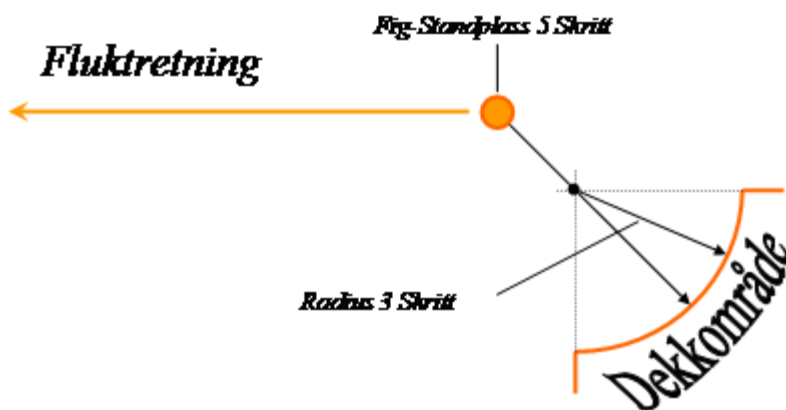
Går hunden fra figuranten før Hundefører får beskjed om å forlate midtlinja, kan hunden sendes til figurant på nytt. Forblir hunden nå hos figuranten kan gruppe C fortsette, men hunden tildeles mangelfull på «Standhals og bevoktning», men gruppe C fortsetter. Vil hunden ikke gå inn igjen til figuranten eller den går i fra på nytt avbrytes gruppe C. Kommer hunden i mot fører når han nærmer seg skjulet, eller kommer den til Hundefører før kommando gis en delbedømmelse i mangelfull.

3. Fluktforsøk av figuranten. -

10 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «PASS PÅ» og «SLIPP».

b) **Utførelse:** På dommerens anvisning ber Hundefører figuranten om å forlate skjulet. Figuranten går i normalgang til det markerte utgangspunktet for fluktforsøk. Hundefører med hunden fri ved fot går på Dommerens anvisning til avdekningspunktet for fluktforsøk. Hunden skal under fri ved foten vise seg glad, oppmerksom og konsentrert, og skal utføre momentet i posisjonen ved hundeførers kne, rett og raskt. Før kommando "fot" skal hunden sitte rett, rolig og oppmerksom i grunnposisjon. Hunden skal raskt og direkte reagere på kommando "dekk", og skal i dekk forholde seg rolig, sikker og konsentrert mot figuranten. Avstand mellom fig. og hund skal være 5 skritt. Hundefører forlater den bevoktende hunden sin og går til skjulet. Hundefører har blikkontakt med hund, figurant og dommer.

På Dommerens anvisning gjør figuranten et fluktforsøk. Samtidig gir hundefører kommandoen «PASS PÅ» og starter dermed hundens forhindring av figurantens fluktforsøk. Hunden skal uten å nøle forhindre fluktforsøket ved et energisk og kraftig grep i figuranten. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. På Dommerens anvisning stopper figuranten opp. Etter at figuranten står stille skal hunden straks slippe armen, etter en overgangsfase. Hundefører kan innen rimelig tid selvstendig gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra), diskvalifiseres ekvipasjen. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved figuranten og bevokte ham oppmerksomt.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene skal gis et passende trekk: Hunden skal reagere raskt og energisk, med høy dominans, gå etter figurant med et kraftfullt grep, vise en virksom fluktforhindring, ha et rolig grep til den skal slippe og ha tett, oppmerksom bevokning. Blir hunden liggende eller har hunden etter ca. 20 skritt ikke forhindret flukten ved å gripe og holde fast blir gruppe C avbrutt. Om hundens innsats skjer uten hundeførers kommando trekkes det en karakter. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figuranten lett i bevokningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figurant sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved figurant trekkes det tre predikater. Forlater hunden figuranten, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir der avbrytes gruppe C.

4. Avverging av overfall fra bevokningsfasen - 20 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «SLIPP» og «FOT».

b) Utførelse: Etter en bevokningsfase på ca. 5 sek foretar fig. på dommeranvisning et overfall på hunden. Hunden skal uten påvirkning fra Hundefører forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. Når hunden har grepet armen tildeles den 2 slag. Det er bare tillatt med slag mot skuldrene og mankeområdet. Hunden belastes av figuranten ved trenging og truende bevegelser med stokken Under belastningen skal hundens effektivitet og stabilitet særskilt iakttas. Når hunden har grepet armen skal det tildeles 2 belastninger med stokken. Under belastningen skal hundens aktivitet og stabilitet særskilt iakttas. På dommerens anvisning stopper figuranten opp og står stille. Etter at figuranten står stille skal hunden straks slippe armen, etter en overgangsfasen. Hundefører kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir ekvipasjen diskvalifisert. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved figuranten og bevokte ham oppmerksomt. På Dommerens anvisning går Hundefører i normalgang direkte bort til hunden og får den i grunnstilling med en kommando for dette. Softstokken skal ikke tas i fra figuranten.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevokning etter slippet. Om hunden ikke står imot figurantens belastninger, slipper armen eller ikke lar seg trenge avbrytes gruppe C.

Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figurant lett i bevokningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figurant sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved figurant trekkes det tre predikater. Forlater hunden figuranten før Dommerens anvisning om å gå inntil den, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir hos figuranten avbrytes gruppe C.

5. Ryggtransport. - 5 poeng

a) En kommando for «FOT».

b) Utførelse: Umiddelbart etter øvelse 4 følger en ryggtransport av figurant over en distanse på ca 30 skritt. Dommer bestemmer transportens forløp. Hundefører oppfordrer figuranten til å gå foran seg, og går selv med hunden fri ved foten 5 skritt bak figuranten. Hunden skal oppmerksomt iakttas figuranten. Avstanden til figurant skal beholdes under hele ryggtransporten.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene gis et passende trekk: hundens oppmerksomme iakttagelse av figurant, korrekt plassering ved Hundefører's side og korrekt avstand til figurant.

6. Overfall under rygtransport. -

30 poeng

a) **En kommando** for «SLIPP» og «FOT».

b) **Utførelse:** Under rygtransporten og uten å stoppe opp overfaller figuranten på dommerens anvisning hunden. Hunden skal uten påvirkning fra Hundefører og uten å nøle forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i figuranten. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. Når hunden har fått tak skal Hundefører øyeblikkelig bli stående. På Dommerens anvisning stopper figuranten opp og står stille. Etter at figuranten står stille skal hunden slippe armen etter en kort overgangsfase. Hundefører kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra), blir ekvipasjen diskvalifisert. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippen skal hunden forbli tett ved figurant og bevokte ham oppmerksomt. På Dommerens anvisning går Hundefører i normalgang direkte bort til hunden og får den i grunnstilling med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra figurant.

Så følger en sidetransport av figurant på ca 20 skritt bort til Dommer. En kommando for «plass» er tillatt. Hunden skal gå på figurantens høyre side, slik at den befinner seg mellom Hundefører og figurant. Hunden skal både før starten av sidetransporten og etter, sitte i grunnposisjon hos fører. Hunden skal under transporten oppmerksomt iaktta figuranten, men den får ikke lov til å utøve påtrykk på, hoppe opp på figurant eller gripe armen. De stopper foran dommer, Hundefører gir Dommeren softstokken og melder at del 1 av gruppe C er avsluttet.

c) **Bedømmelse:** Innskrenkninger i de viktige bedømmelses- kriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevokning etter slippen. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figurant lett i bevokningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figurant sterkt trekkes det to karakterer.

Bevokter hunden ikke, men blir ved figuranten trekkes det tre karakterer. Forlater hunden figuranten før Dommerens anvisning om å gå inntil den, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir hos figuranten avbrytes gruppe C.

7. Motprøve under bevegelse -

20 poeng

a) **En kommando** for hvert av momentene «SITT», «SLIPP», og «FOT».

b) **Utførelse:** Hundefører og hund blir henvist til et markert sted på midtlinjen på høyde med 1. skjul. I fri ved fot skal hunden følge Hundeføreren oppmerksom, freidig og konsentrert. På høyde med første 1. skjul stanser hundefører og vender seg om. Med en kommando for «SITT» skal hunden raskt innta grunnstilling. Hunden sitter rolig og oppmerksom mot figuranten. Hunden kan i grunnstilling holdes i halsbåndet, men får ikke stimuleres gjennom det. På Dommerens anvisning kommer figurant som er utstyrt med softstokk ut av skjulet og løper til midtlinjen. Etter å ha overhørt Hundefører's advarende tilrop løper figurant mot Hundefører og hunden og angriper frontalt med provoserende tilrop og truende bevegelser med softstokken. Etter at figurant har kommet på en avstand av 40 - 50 skritt fra Hundefører og hund, slipper Hundefører på Dommerens anvisning hunden med kommando for «avverg overfall» og slipper samtidig hunden. Hunden skal uten å nøle med energisk og kraftig grep i figurant avverge overfallet. Den får kun gripe i beskyttelsesarmen. Hundefører kan ikke forlate utgangspunktet.

Under belastningsfasen skal hunden agere upåvirket og skal under hele momentet viset et fullt, energisk og spesielt et fast bitt. På dommerens anvisning stopper figurant opp og står stille. Etter at figurant står stille skal hunden straks slippe armen etter en overgangsfase.. Hundefører kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp».

Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir ekvipasjen diskvalifisert. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved figurant og bevokte ham oppmerksomt. På Dommerens anvisning går Hundefører i normal gange direkte bort til hunden og får den i grunnstilling med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra figuranten.

Så følger en sidetransport av figurant på ca 20 skritt bort til Dommer. En kommando for «FOT» er tillatt. Hunden skal gå på figurantens høyre side, slik at den befinner seg mellom Hundefører og figuranten. Hunden skal under transporten oppmerksomt iaktta figuranten, men den får ikke lov til å øve påtrykk på, hoppe opp på figuranten eller gripe armen. De stopper foran dommer, HF gir dommeren softstokken og melder at gruppe C er avsluttet. Hundefører går deretter på dommers anvisning, 5 steg til siden og koppler hunden og går deretter til bedømmelsesplassen.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Energisk forsvar med kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippet. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figurant lett i bevoktningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figurant sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved figurant trekkes det tre predikater. Forlater hunden figuranten før Dommerens anvisning om å gå inntil den, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir hos figuranten avbrytes gruppe C.

13. IPO 3

IPO 3 GRUPPE A – SPOR

Generelle bestemmelser:

Se Generelle bestemmelser for gruppe A – SPOR (IPO 1, 2, 3)

Poengfordeling:

Gruppe A	100 poeng
Gruppe B	100 poeng
Gruppe C	100 poeng
<u>Totalt</u>	<u>300 poeng</u>

Deltaker krav:

På prøvedagen skal hunden ha nådd den foreskrevne alderen, dvs 20 mnd. Det får ikke forekomme unntak fra dette. Forutsetningen for å starte er at hunden har bestått ferdselsprøve.

Spor:

Fremmed spor, minst 600 skritt langt, 5 langsider, 4 vinkler (90 grader), 3 gjenstander, minst 60 min. gammelt, søketid 20 min.

Sporsøket	79 poeng
Gjenstandene (7+7+7)	21 poeng
<u>Totalt</u>	<u>100 poeng</u>

Hvis hunden ikke har funnet noen gjenstander, kan bedømmingen maksimalt bli ”tilfredsstillende”.

IPO 3 GRUPPE B – LYDIGHET

Generelle bestemmelser:

Se Generelle bestemmelser for gruppe B – LYDIGHET (IPO 1, 2 og 3)

Øvelser:

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under springmarsj	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
<u>Totalt:</u>		<u>100 poeng</u>

1. Fri ved foten. -

10 poeng

a) Kommando: En kommando for «FOT».

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

b) Utførelse: Hundefører går med sin hund fri ved foten bort til Dommer, setter hunden i grunnstilling og presenterer seg.

Hunden skal, rett fra grunnstilling, på kommando «fot» freidig, oppmerksomt og rett følge Hundefører på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i Hundefører's knehøyde og ved holdter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går Hundefører og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter Hundefører viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens Hundefører går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går Hundefører og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må Hundefører og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppa. Det står Dommer fritt å forlange en gjentakelse. Hundefører og hund forlater gruppa og inntar grunnstilling.

c) Bedømmelse (gjelder for alle gangarter): Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj. -

10 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

b) Utførelse: Rett fra grunnstilling går Hundefører med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning, uten at Hundefører avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 15 skritt stopper Hundefører og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra dommer går Hundefører tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side. Hundefører kan gå inntil hunden enten forfra eller rundt hunden og gå inntil bakfra.

c) Bedømmelse: Feil i grunnstilling, framføringen/utviklingen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng. Øvrige feil legges til.

3. Dekk under marsj med innkalling. -

10 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HIT» og «FOT».

b) Utførelse: Rett fra grunnstilling går Hundefører med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt endrer Hundefører gangart til springmarsj, og etter ytterligere 10-15 skritt skal hunden på kommando for «dekk», straks legge seg i marsjretning uten at Hundefører avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper Hundefører og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller Hundefører hunden inntil seg med kommando for «hit» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran Hundefører. På kommando for «FOT» skal hunden raskt og rett sette seg ved Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

c) **Bedømmelse:** Feil ved grunnstilling, framføringen/utviklingen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, bredbent benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng. Øvrige feil skal legges til.

4. Stå under springmarsj. -

10 poeng

a) **Kommando:** En kommando for hvert av momentene «FOT», «STÅ», «HIT» og «FOT».

b) **Utførelse:** Hundefører løper i springmarsj rett fra grunnstilling og rett fram med hunden fri ved foten. Etter 10-15 skritt skal hunden på kommando for «stå» straks bli stående i gangretning. Det skal skje uten at Hundefører avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper hundefører og snur seg straks mot hunden som skal stå rolig. På dommerens anvisning roper Hundefører hunden til seg med kommando for «hit». Hunden skal komme raskt, freidig og direkte til Hundefører og sette seg rett og tett foran denne. På kommando for «FOT» skal så hunden raskt og rett sette seg ved Hundefører's venstre side, med skulderbladet i hans knehøyde.

c) **Bedømmelse:** Feil på grunnstilling, utviklingen, hunden tar skritt etter kommando, står urolig, kommer langsomt eller blir tregere underveis, bredbent benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt eller avslutning av øvelsen gir et passende trekk. Setter eller legger hunden seg ved kommando for «stå» trekkes 5 poeng. Øvrige feil skal legges til.

5. Apportering -

10 poeng

a) **Kommando:** En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

b) **Utførelse:** Fra grunnstilling kaster Hundefører en apportbukk (vekt 2000 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av Hundefører, skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til Hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran Hundefører og holde apportbukken rolig i munnen til Hundefører gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

c) **Bedømmelse:** Feil i grunnstilling, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, bredbent benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at Hundefører gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater Hundefører utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen. Om hunden ikke slipper apporten etter 3. kommando **skal hunden diskvalifiseres**, ettersom gruppe B ikke kan fortsette lengre.

6. Apportering over hinder (100 cm) -

15 poeng

a) **Kommando:** En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

b) **Utførelse:** Hundefører og hund inntar grunnstilling minst 5 skritt foran hinderet. Fra grunnstilling kaster Hundefører en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av Hundefører, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og

direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til Hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran Hundefører og holde apportbukken rolig i munnen til Hundefører kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

c) Bedømmelse: Feil i grunnstilling, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For lett berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes inntil 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes inntil 2 poeng.

Poenginnndeling for apportering over hinder:

Framhopp	5 poeng
Apportering	5 poeng
Tilbakehopp	5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst ett hopp og delmomentet "apportering" vises.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 0 poeng

Om apporten ligger veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden, kan Hundefører enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. Om hunden følger fører rundt hinderet skal øvelsen bedømmes med 0 poeng. Om den forlater posisjonen men stopper før hinderet senkes øvelsens bedømmning med ett predikat.

Hundefører -hjelp uten å forlate grunnstilling gir et passende trekk. Forlater Hundefører utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt». Om hinderet velter under uthoppet skal øvelsen gjøres om – der det første hoppet vurderes til lav mangelfull (-4 poeng). Om hunden ikke slipper apporten etter 3. kommando **skal hunden diskvalifiseres**, ettersom gruppe B ikke kan fortsette lengre.

7. Apportering over møne (180 cm). - 15 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

b) Utførelse: Hundefører og hund inntar grunnstilling minst 5 skritt foran mønet. Fra grunnstilling kaster Hundefører en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av Hundefører, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til Hundefører. Hunden skal sette seg tett og rett foran Hundefører og holde apportbukken rolig i munnen til Hundefører kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «FOT» skal hunden raskt og rett sette seg på Hundefører's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

c) Bedømmelse: Feil i grunnstilling, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, bredbent benstilling hos Hundefører, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk.

Poenginndeling for apportering over møne:

Framhopp 5 poeng

Apportering 5 poeng

Tilbakehopp 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst ett hopp og delmomentet ”apportering” vises.

Hopp og apportering feilfritt = 15 poeng

Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering = 10 poeng

Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert = 0 poeng

Om apporten ligger veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden, kan Hundefører enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. Om hunden følger fører rundt hinderet skal øvelsen bedømmes med 0 poeng. Om den forlater posisjonen men stopper før hinderet senkes øvelsens bedømmning med ett predikat.

Hundefører -hjelp uten å forlate grunnstilling gir et passende trekk. Forlater Hundefører utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt». Om hunden ikke slipper apporten etter 3. kommando **skal hunden diskvalifiseres**, ettersom gruppe B ikke kan fortsette lengre.

8. Fremadsending med dekk -

10 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» og «SITT».

b) Utførelse: Rett fra grunnstilling går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir Hundefører kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. Hundefører kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går Hundefører bort til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på Hundefører's kommando for «grunnstilling» sette seg raskt og rett i grunnstilling.

c)Bedømmelse: Feil i grunnstilling, framføringen/utviklingen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

Ytterligere hjelp som gis under kommandoen ”Fremad” og ”Dekk” inngår i bedømmningen.

Når angitt avstand er nådd gir dommeren tegn for å dekke hunden. Om hunden ikke kan stoppes eller kommer tilbake til fører skal øvelsen bedømmes med 0.

En ekstrakommando for dekk – 1,5 poeng

Ytterligere en ekstrakommando for dekk -2,5 poeng

Hunden stopper, men legger seg ikke etter 2. ekstrakommando – 3,5 poeng

Ytterligere feil skal bedømmes separat. Om hunden avviker eller kommer tilbake til fører skal hele øvelsen bedømmes med 0 poeng.

9. Dekk med forstyrrelser. -

10 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «SITT».

b) Utførelse: Innen den andre hunden starter sin Gruppe B legger Hundefører sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges ned rett fra grunnstilling og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. Hundefører går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, til ett skjul så hunden ikke kan se Hundefører lengre. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 7. Om hunden forlater plassen før øvelse 6 med mer enn 3 meter skal øvelsen bedømmes med 0. På anvisning fra dommer går Hundefører tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på dommerens anvisning og Hundefører's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i grunnstilling.

c) Bedømmelse: Urolig opptreden av Hundefører og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Om hunden forlater plassen etter avslutningen på øvelse 6 gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

IPO 3 GRUPPE C

Generelle bestemmelser:

Se Generelle bestemmelser for gruppe C (IPO 1, 2, 3)

Øvelser:

Øvelse 1:	Rundering	10 poeng
Øvelse 2:	Standhals og bevoktning	10 poeng
Øvelse 3:	Fluktforsøk av figuranten	10 poeng
Øvelse 4:	Overfall under bevoktning	20 poeng
Øvelse 5:	Ryggtransport	5 poeng
Øvelse 6:	Overfall etter ryggtransport	15 poeng
Øvelse 7:	Motprøve under bevegelse	10 poeng
Øvelse 8:	Overfall under bevoktning	20 poeng
Totalt:		100 poeng

1. Rundering. -

10 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «RUNDER» og «HER» (Kommando for «her» kan også sies i forbindelse med hundens navn).

b) Utførelse: Figuranten befinner seg i siste skjul, usynlig for hunden. Hundefører og hund som går fri ved foten tar oppstilling foran første skjul, slik at det kan utføres seks (side) slag. Gruppe C starter på anvisning fra dommer. På en kort kommando for «runder» og med tegn med høyre eller venstre arm, som kan gjentas, skal hunden raskt og målrettet løpe ut til og tett og oppmerksomt runde det anviste skjul. Når hunden har utført slaget ropes den med en kommando for «her» inn mot Hundefører, som med en ny kommando for «runder» sender den fra bevegelse til neste skjul. Hundefører beveger seg i normalgang på en tenkt midtlinje, som Hundefører ikke kan forlate under runderingen. Hunden må hele tiden befinne seg foran føreren. Når hunden kommer til sjette skjul skal Hundefører bli stående, kommando og tegn er da ikke tillatt mer.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i førbarhet, ved ellers rask og målrettet løp til, og tett og oppmerksom runding av skjul gis et passende trekk.

Det er bla. feil å:

- ikke innta en rolig og oppmerksom grunnstilling i begynnelsen av et moment.
- gi ekstra kommando eller tegn.
- folate den tenkte midtlinjen.
- ikke holde normal gangart.
- rundere vidt.
- rundere selvstendig uten å reagere på hundeførers kommandoer eller signaler.
- ikke rundere et skjul i det hele tatt eller ikke være oppmerksom.
- hunden ikke lar seg styre.

Om hunden ikke finner figuranten i den siste skjermen (fig. skjerm) etter tre forsøk, skal gruppe C avbrytes. Om hunden under momentenes gang via kommando inntar grunnstilling regnes gruppe C for avsluttet ("Gruppe C avbrutt av dommer" uten notering av poeng, alle poeng i andre gruppe består).

2. Standhals og bevoktning. -

10 poeng

a) En kommando for hvert av momentene: «HER» og «FOT». Kommandoen for "HER" og "FOT" skal gis som en sammenhengende kommando.

b) Utførelse: Hunden skal aktivt og oppmerksomt bevokte figuranten og halse vedvarende. Hunden får hverken hoppe opp på eller gripe tak i figuranten. Etter å ha halset i ca. 20 sek. går Hundefører på dommerens anvisning til utkallingspunktet, 5 skritt fra skjermen. På dommerensanvisning kommanderes hunden i grunnstilling. Etter anvisning fra dommeren kommanderes figurantet av hundeføreren til å forlate skjulet, og stille seg opp på den oppmerkede fluktposisjonen. Hunden skal sitte rolig (uten å f.eks. halse), rett og oppmerksom i grunnstilling.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i den vedvarende, energiske halsingen og dominante bevokningen, frem til kommandoen upåvirket av dommer og den innkommende hundeføreren gis et passende trekk. For en vedvarende halsende hund tildeles 5 poeng. Halser den svakt trekkes 2 poeng. Forblir hunden oppmerksomt i bevoktning, men uten på halse trekkes 5 poeng. Belastes figurant ved f. eks støting, hopping på figurant osv. skal det trekkes inntil 2 poeng, ved kraftig biting i armen trekkes det inntil 9 poeng.

Om hunden biter figuranten i skjulet og ikke slipper av seg selv bes hundeførere å gå til utkallingspunktet, 5 steg fra skjulet. Hundeføreren får kalle ut hunden en gang med kommandoen "her"- "fot" (som skal gis som en sammenhengende kommando). Kommando slipp er ikke tillatt. Om hunden ikke kommer skal ekvipasjen diskvalifiseres. Om hunden kommer skal momentet bedømmes i nedre bristfellig (-9 poeng). Ved bitt i andre kroppsdeler enn armen diskvalifiseres hunden.

Går hunden fra figuranten før Hundefører får beskjed om å forlate midtlinja, kan hunden sendes til figurant på nytt.

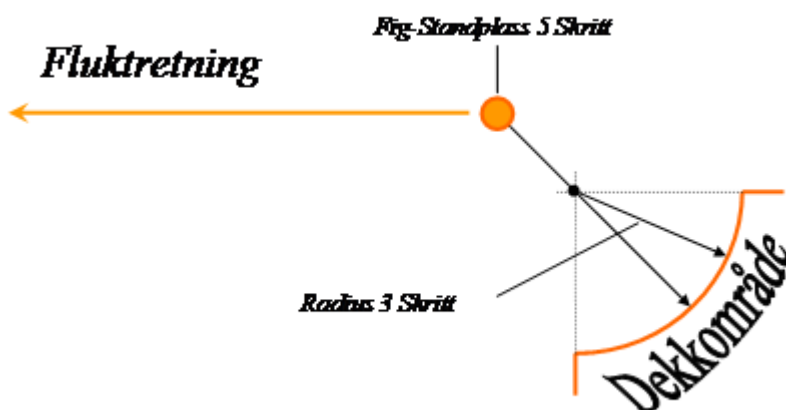
Forblir hunden nå hos figuranten kan gruppe C fortsette, men hunden tildeles mangelfull på «Standhals og bevoktning», men gruppe C fortsetter. Vil hunden ikke gå inn igjen til figuranten eller den går i fra på nytt, avbrytes gruppe C. Kommer hunden i mot fører når han nærmer seg skjulet, eller kommer den til Hundefører før kommando gis en delbedømmelse i mangelfull.

3. Fluktforsøk av figuranten. -

10 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «PASS PÅ» og «SLIPP».

b) **Utførelse:** På Dommerens anvisning ber Hundefører figuranten om å forlate skjulet. Figuranten går i normal gange til det markerte utgangspunktet for fluktforsøk. Hundefører med hunden fri ved fot, går på Dommerens anvisning til avdekningspunktet for fluktforsøk. Hunden skal under fri ved foten vise seg glad, oppmerksom og konsentrert og skal utføre momentet i posisjonen ved hundeførers kne rett og raskt. Før kommando "fot" skal hunden sitte rett, rolig og oppmerksom i grunnposisjon. Hunden skal raskt og direkte reagere på kommando "dekk" og skal i dekk forholde seg rolig, sikker og konsentrert mot figuranten. Avstand mellom figurant og hund skal være 5 skritt. Hundefører forlater den bevoktede hunden sin og går til skjulet. Hundefører har blikkontakt med hund, figurant og dommer.

På Dommerens anvisning gjør figuranten et fluktforsøk. Samtidig gir hundefører kommandoen «PASS PÅ» og starter dermed hundens forhindring av figurantens fluktforsøk. Hunden skal uten å nøle forhindre fluktforsøket ved et energisk og kraftig grep i figuranten. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. På dommerens anvisning stopper figuranten opp. Etter at figuranten står stille skal hunden straks slippe armen etter en overgangsfasen. Hundefører kan innen rimelig tid selvstendig gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra), diskvalifiseres ekvipasjen. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved figuranten og bevokte ham oppmerksomt.

c) **Bedømmelse:** Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene skal gis et passende trekk: Hunden skal reagere raskt og energisk, med høy dominans, gå etter figurant med et kraftfullt grep, vise en virksom fluktforhindring, ha et rolig grep til den skal slippe, og ha tett, oppmerksom bevokning. Bli hunden liggende eller har hunden etter ca. 20 skritt ikke forhindre flukten ved å gripe og holde fast blir gruppe C avbrutt. Om hundens innsats skjer uten hundeførers kommando trekkes det en karakter. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figurant lett i bevokningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figurant sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved figuranten trekkes det tre predikater. Forlater hunden figuranten, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir der avbrytes gruppe C.

4. Avverging av overfall fra bevoktningsfasen -

20 poeng

a) Kommando: En kommando for hvert av momentene «SLIPP» og «FOT».

b) Utførelse: Etter en bevoktningsfase på ca. 5 sek foretar figuranten på dommeranvisning et overfall på hunden. Hunden skal uten påvirkning fra Hundefører forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i figuranten. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsearmen. Når hunden har grepet armen tildeles den 2 slag. Det er bare tillatt med slag mot skuldrene og mankeområdet. Hunden belastes av figuranten ved trenging og truende bevegelser med stokken Under belastningen skal hundens effektivitet og stabilitet særskilt iakttas. Når hunden har grepet armen skal det tildeles 2 belastninger med stokken. Under belastningen skal hundens aktivitet og stabilitet særskilt iakttas. På dommerens anvisning stopper figuranten opp og står stille. Etter at figuranten står stille skal hunden straks slippe armen etter en overgangsfase. Hundefører kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippen skal hunden forbli tett ved figuranten og bevokte ham oppmerksomt. På Dommerens anvisning går Hundefører i normal gange direkte bort til hunden, og får den i grunnstilling med en kommando for dette. Softstokken skal ikke tas i fra figuranten.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevokning etter slippen. Om hunden ikke står imot figurantens belastninger, slipper armen eller ikke lar seg trenge avbrytes gruppe C.

Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figuranten lett i bevoktningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figuranten sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved figuranten trekkes det tre predikater. Forlater hunden figuranten før Dommerens anvisning om å gå inntil den, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir hos figurant, avbrytes gruppe C.

5. Ryggtransport.

5 poeng

a) Kommando: En kommando for «FOT».

b) Utførelse: Umiddelbart etter øvelse 4 følger en ryggtransport av figurant over en distanse på ca 30 skritt. Dommer bestemmer transportens forløp. Hundefører oppfordrer figuranten til å gå foran seg, og går selv med hunden fri ved foten 5 skritt bak figuranten. Hunden skal oppmerksomt iakttta figuranten. Avstanden til figurant skal beholdes under hele ryggtransporten.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene gis et passende trekk: hundens oppmerksomme iakttagelse av figurant, korrekt plassering ved Hundefører's side, og korrekt avstand til figurant.

6. Overfall under ryggtransport. -

15 poeng

a) En kommando for «SLIPP» og «FOT».

b) Utførelse: Under ryggtransporten, og uten å stoppe opp, overfaller figuranten på Dommerens anvisning hunden. Hunden skal uten påvirkning fra Hundefører, og uten å nøle, forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i figuranten. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsearmen. Når hunden har fått tak skal Hundefører øyeblikkelig bli stående. På dommerens anvisning stopper figuranten opp og står stille. Etter at figuranten står stille skal hunden slippe armen etter en kort overgangsfase. Hundefører kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra), blir ekvipasjen

diskvalifisert. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippen skal hunden forbli tett ved figurant og bevokte ham oppmerksomt. På Dommerens anvisning går Hundefører i normal gange direkte bort til hunden, og får den i grunnstilling med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra figuranten.

Så følger en sidetransport av fig. på ca 20 skritt bort til Dommer. En kommando for «plass» er tillatt. Hunden skal gå på figurantens høyre side, slik at den befinner seg mellom Hundefører og figuranten. Hunden skal både før starten av sidetransporten og etter sitte i grunnstilling hos fører. Hunden skal under transporten oppmerksomt iaktta figuranten, men den får ikke lov til å øve påtrykk på, hoppe opp på figuranten eller gripe armen. De stopper foran dommer, Hundefører gir Dommeren softstokken og melder at del 1 av gruppe C er avsluttet

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevokning etter slippen. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figuranten lett i bevokningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figuranten sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved figuranten trekkes det tre predikater. Forlater hunden figuranten før Dommerens anvisning om å gå inntil den, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir hos figuranten, avbrytes gruppe C.

7. Motprøve under bevegelse. -

10 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «SITT», «SLIPP» og «FOT».

b) Utførelse: Hundefører og hund blir henvist til et markert sted på midtlinjen på høyde med 1. skjul. I fri ved fot skal hunden følge Hundeføreren oppmerksom, freidig og konsentrert. På høyde med første 1. skjul stanser hundefører og vender seg om. Med en kommando for «SITT» skal hunden raskt innta grunnstilling. Hunden sitter rolig og oppmerksom mot figuranten. Hunden kan i grunnstilling holdes i halsbåndet, men får ikke stimuleres gjennom det. På dommerens anvisning kommer figuranten som er utstyrt med softstokk ut av skjulet og løper til midtlinjen. Etter å ha overhørt Hundefører's advarende tilrop dreier figuranten mot Hundefører og hunden og angriper frontalt med provoserende tilrop og truende bevegelser med softstokken. Etter at figuranten har kommet på en avstand av ca. 60 skritt fra Hundefører og hund, slipper Hundefører på dommerens anvisning hunden med kommando for «avverg overfall». Hunden skal uten å nøle med energisk og kraftig grep i figuranten avverge overfallet. Den får kun gripe i beskyttelsesarmen. Hundefører kan ikke forlate utgangspunktet.

Under belastningsfasen skal hunden agere upåvirket og skal under hele momentet viset et fullt, energisk og spesielt et fast bitt. På dommerens anvisning stopper figuranten opp og står stille. Etter at figuranten står stille skal hunden straks slippe armen etter en overgangsfase. Hundefører kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando, får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir ekvipasjen diskvalifisert. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippen skal hunden forbli tett ved figuranten og bevokte ham oppmerksomt.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Energisk forsvar med kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevokning etter slippen. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figurant lett i bevokningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figurant sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved figurant trekkes det tre predikater. Forlater hunden figuranten eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir hos figuranten, avbrytes gruppe C.

8. Overfall under bevoktning. -

20 poeng

a) En kommando for hvert av momentene «SLIPP» og «FOT».

b) Utførelse: Etter en bevoktningsfase på ca. 5 sek foretar figuranten på dommeranvisning et overfall på hunden. Hunden skal, uten påvirkning fra Hundefører, forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i figuranten. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesearmen. Hunden belastes av figuranten ved trenging og truende bevegelser med stokken. Under belastningen skal hundens effektivitet og stabilitet særskilt iakttas. Når hunden har grepet armen skal det tildeles 2 belastninger med stokken. Det er bare tillatt med slag mot skuldrene og mankeområdet. På dommerens anvisning stopper figuranten opp og står stille. Etter at figuranten står stille skal hunden straks slippe armen etter en kort overgangsfase. Hundefører kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får Hundefører dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir ekvipasjen diskvalifisert. Når Hundefører gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved figuranten og bevokte ham oppmerksomt. På Dommerens anvisning går Hundefører i normal gange direkte bort til hunden, og får den i grunnstilling med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra figuranten.

Så følger en sidetransport av figurant på ca 20 skritt bort til Dommer. En kommando for «fot» er tillatt. Hunden skal gå på sin høyre side, slik at den befinner seg mellom Hundefører og figurant. Hunden skal både før starten av sidetransporten og etter, sitte i grunnstilling hos fører. Hunden skal under transporten oppmerksomt iakttas figuranten, men den får ikke lov til å øve påtrykk på, hoppe opp på figuranten eller gripe armen. De stopper foran dommer, Hundefører gir Dommeren softstokken og melder at gruppe C er avsluttet. Hundefører går deretter på dommers anvisning, 5 steg til siden og koppler hunden og går deretter til bedømmelsesplassen.

c) Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippet. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster figurant lett i bevoktningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster figurant sterkt trekkes det to predikat. Bevokter hunden ikke, men blir ved figurant trekkes det tre predikat. Kommer hunden i mot føreren ved dennes innkomst, blir øvelsen bedømt som mangelfull. Forlater hunden figuranten før dommerens anvisning om å gå inntil den, eller Hundefører gir en kommando slik at hunden blir hos figuranten, avbrytes gruppe C.

14. SPORHUNDPRØVE SPH 1 OG 2

GENERELT OM SPORARBEIDE I SPH 1(FH 1)

Sporlegger	Lengde i skritt	Alder i min	Avledninger	Langsider
Fremmed	Min 1200	180	2	7

Ant. vinkler	Ant. gjenstander	Poeng pr. gjenstand	Kommando	Terrengkrav
6	4	5 + 5 + 5 + 6	Søk	Vekslende + vei

SPORHUNDPRØVE – SPH 1(FH 1)

Adgangsbestemmelser: For å kunne avlegge en SPH 1 prøve kreves en bestått FP eller høyere, og at hunden er fylt 16 mnd.

Fremmed spor, minst 1200 skritt, 7 langsider, 6 vinkler (ca. 90 grader), 4 gjenstander, minst 3 timer gammelt, 2 avledningsspor. Sporet skal være gjennomført i løpet av 30 min.

Sporarbeidet = 79 poeng
 4 gjenstander (3x5, 1x6) = 21 poeng
 Totalt = 100 poeng

Før oppstart melder Hundefører seg klar til dommer, og meddeler om hunden tar opp eller påviser gjenstandene. Begge deler på samme spor, altså tar opp og påvise, er ikke tillatt.

Kun de gjenstander som stemmer overens med det meddelte (oppsamling eller påvisning) bedømmes.

Det står Hundefører fritt til å utarbeide sporet som frisøk eller med line. Sporlinen kan, bortsett fra når den glir gjennom hånden til Hundefører, være løst hengende. En kommando for «SØK» er tillatt ved starten av sporet og etter gjenstander eller en feilpåvisning.

Legging av sporet

Sporleggeren får utlevert en oversikt over terrenget av dommeren eller den sporansvarlige.

Dommeren/sporansvarlige beskriver ved hjelp av kjennemerket i terrenget, slik som enkeltstående trær, master, bygninger osv., hvordan sporet skal legges.

Før legging av sporet viser sporlegger dommer de 4 gjenstandene. Sporets start skal være avmerket med sporflagg/skilt, som skal være stukket i jorden til venstre for sporets utgangssted. Etter at sporlegger har oppholdt seg en tid ved utgangspunktet for sporet, legges sporet slik som dommerens/sporansvarliges anvisning.

Det er viktig at sporet legges på vekslende jordbunn. Det er ikke nødvendig at sporet legges over en beferdet vei. Sporet skal legges slik at det stemmer med det virkelige liv. Det skal unngås å legge sporene etter et fast mønster.

Gjenstander

Sporlegger skal ha hatt gjenstandene i lommen i minst 30 minutter før sporet legges. De anvendte gjenstandene skal være forskjellige (materiale: for eksempel lær, tekstiler og tre). Gjenstandene skal være 10 cm lange, 2-3 cm brede og 0,5-1 cm tykke. Fargen på gjenstandene må ikke avvike vesentlig fra sporunderlaget. Alle gjenstander skal nummereres, slik at nummer på startskilt og nummer på gjenstanden stemmer overens.

Gjenstandene skal legges med uregelmessig avstand på sporet. Den første gjenstand legges minst 250 skritt fra sporstart. Den fjerde og siste gjenstanden legges i enden av sporet. Legging av gjenstander i vinkler, eller i umiddelbar nærhet, er ikke tillatt. Gjenstandene skal legges i sporet - ikke ved siden av. Sporlegger viser med et kryss på sporskissen hvor gjenstandene er lagt.

Avledninger

Avledninger legges ca. 30 min. etter at sporet er lagt. De skal legges av en, for hunden, annen fremmed person og skal krysse sporet vinkelrett 2 steder med passende avstand. Avledningsspor må ikke krysse den første og siste langsiden på sporet.

Utarbeidelse av sporet

Hunden skal ved sporets begynnelse grundig kunne oppta ferten. Den skal være så godt utdannet at den rolig, så vidt mulig uten påvirkning fra Hundefører (tillatt er kommandoen «SØK»), kan avsøke utgangsstedet og oppta ferten. Hundefører skal ikke med hånden høye hundens motivasjon til å følge sporet. Mener Hundefører at hunden ikke har opptatt sporet riktig, kan han sette hunden på sporet igjen, men bare om hunden ikke har kommet lengre enn 15 skritt fra utgangspunktet. For dette trekkes det 4 poeng.

Sporet skal utarbeides i et rolig tempo, slik at Hundefører kan følge etter i alminnelig gange. Finner hunden en gjenstand skal den straks samle opp eller påvise overbevisende. Påvisningen kan skje sittende, liggende eller stående. Hundefører skal straks gå bort til sin hund og ta gjenstanden og vise den ved å løfte den opp. En kort ros av hunden er tillatt før nytt påsett.

Finner hunden på sporet en gjenstand som ikke er utlagt av sporlegger skal den ikke påvises elles tas opp.

Dersom hunden forlater sporet med mer enn en sporlinelengde (mer en 10 m ved frisøk) avbrytes prøven. Holder Hundefører bevist hunden tilbake, dersom den er i ferd med å forlate sporet, skal Dommeren gi Hundefører beskjed om å følge hunden. Gjør ikke Hundefører dette skal sporsøket avbrytes. Sporet avbrytes av Dommer dersom hunden ikke har avsluttet sporsøket innen 30 min.

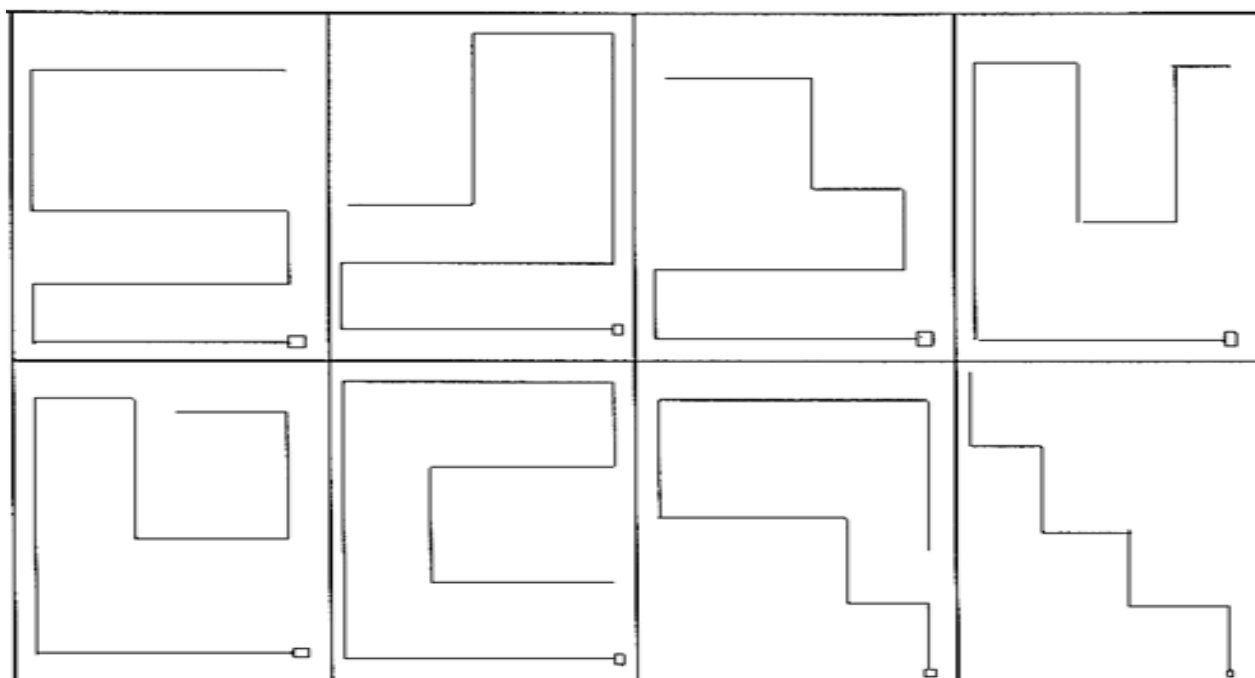
Bedømmelse

Det høyeste poengtall 100 kan kun gis dersom hunden har fulgt sporet fra start til slutt med et dypt, konsentrert og overbevisende sporsøk, og har oppsamlet eller påvist alle 4 gjenstander. Alle vinkler skal være sikkert utarbeidet. Hunden skal ikke være påvirket av avledningssporene.

For gjenstander som ikke blir funnet gis det ikke poeng. Har hunden ikke funnet noen gjenstander kan det maks gis predikatet «tilstrekkelig». Ved feilpåvisninger er det et generelt fradrag på 2 poeng.

Dersom ikke annet er nevnt henvises det til «Bestemmelser for gruppe A Spor IPO».

Sporskisser FH1

GENERELT OM SPORARBEIDE I SPH 2(IPO FH)

Oversikt

Sporlegger	Lengde i skritt	Alder i min	Avledninger	Langsider
Fremmed	Min 1800	180	2	8

Ant. vinkler	Ant. gjenstander	Poeng pr. gjenstand	Kommando	Terrengkrav
7 (minst 2 spisse)	7	7 x 3	Søk	Vekslende + vei

SPORHUNDPRØVE – SPH 2(IPO FH)

Adgangsbestemmelser: For å kunne avlegge en SPH 2 prøve kreves en bestått FP eller høyere, og at hunden er fylt 20 mnd.

Fremmed spor, ca. 1800 skritt, 8 langsider, 7 vinkler, 7 gjenstander, ca. 3 timer gammelt, 2 avledningsspor. Sporet skal være gjennomført innen 45 minutter.

SPH 1(FH 1) går over 1 dag.

SPH 2(IPO FH) går over 2 dager. For den enkelte deltager skal begge fremmede spor ved et arrangement legges på to forskjellige dager, på forskjellige områder og av forskjellige sporleggere.

	1. dag	2. dag	Totalt
Sporarbeidet	= 79 p	79 p	158 poeng
7 gjenstander (7x3)	= 21 p	21 p	42 poeng
Totalt	= 100 p	100 p	200 poeng

Dersom hunden ikke finner noen gjenstander kan den maks oppnå predikatet «tilstrekkelig».

Generelle bestemmelser

Dommeren eller den sporansvarlige bestemmer sporets forløp, tilpasset det sporterreng som foreligger. Sporene skal legges forskjellig. Det skal ikke skje at for eksempel de enkelte vinkler og gjenstander ligger på samme sted henholdsvis i lik avstand fra hverandre i hvert spor.

Startpunktet for sporet skal være merket med et sporflagg/skilt, som skal være stukket i jorden til venstre for sporets start.

Etter at sporene er lagt bestemmes startrekkefølgen for deltakerne ved loddtrekking av dommeren. Før legging av sporet viser sporlegger dommeren eller den sporansvarlige gjenstandene, som han skal ha båret på seg i minst 30 minutter.

Sporlegger gjør en kort stopp ved sporstart og fortsetter deretter med normale skritt i den anviste retning. Langsider og vinkler utarbeides likeledes i normal gangart. Den første gjenstand legges etter minst 100 skritt på den første eller andre langside. De andre gjenstandene legges vilkårlig, også 2 på samme langside er mulig. Den 7. gjenstanden legges ved sporets slutt. Langsidene skal tilpasses terrenget. En langside skal legges som en halvsirkel, lagt med minst 3 linelengder (ca. 30 m) i radius. Halvsirkelen begynner og slutter med en rett vinkel. Minst 2 vinkler skal legges som spisse vinkler. De spisse vinklene legges innenfor 30-60 grader. De forskjellige gjenstandene (materialer: lær, tekstiler, tre) kan på alle langsider legges uregelmessig, siste gjenstand legges i enden av sporet. Gjenstandene skal legges på langsiden under gang. Etter at siste gjenstand er lagt fortsetter sporleggeren ennå noen skritt i samme retning.

Gjenstandene skal ha en lengde på ca. 10 cm, en bredde på 2-3 cm, en tykkelse på 0,5-1 cm og må ikke skille seg vesentlig ut i farge fra underlaget. Alle gjenstander skal være påført et nummer som skal stemme med nummeret på sporet. Under sporleggingen skal HF og hund være ute av syne.

En halv time før sporstart skal en annen sporlegger legge et forledningsspor som skal krysse to av langsidene med 60 grader eller mer. Forledningssporet skal ikke krysse første eller siste langside, eller krysse en langside to ganger. D og ledsagere skal ikke oppholde seg i det området hvor ekvipasjen (hund og fører) har lov å søke.

Kommando

En kommando for «SØK». Kommandoen for «søk» er tillatt ved start og etter hver gjenstand. Det er også lov til av og til å rose og gi kommando for «søk», men ikke i vinkler eller ved gjenstander.

Utførelse

Hundefører gjør hunden klar til sporsøk. Hunden kan føres løs eller føres i en 10 m lang line. Sporlina kan gå over ryggen på hunden, langs siden eller mellom for- og/eller bakbena. Den kan enten festes direkte på halsbåndet, som ikke må benyttes som kvelerhalsbånd, eller på festeanordningen på sporselen (tillatt er brystsele eller Böttchersele uten ekstra reimer). Etter opprop melder Hundefører med hund seg i grunnstilling hos Dommer. Hundefører melder fra om hunden tar opp eller påviser gjenstandene. Før sporet, under forberedelsene samt under hele sporforløpet, skal enhver form for tvang unngås. På dommerens anvisning føres hunden langsomt og rolig til startpunktet og satt på sporet. Hunden skal etter påsett intensivt, rolig og med dypt søk oppta ferten. Under hele sporforløpet skal hunden med dypt søk, i ensartet tempo, intensivt følge sporet. Hunden skal utarbeide vinklene sikkert.

Hundefører følger hunden på 10 m avstand i enden på sporlina. Ved frisøk skal en likeledes holde 10 m avstand. Sporlina kan, bortsett når den glir gjennom hånden på Hundefører, være løsthengende.

Etter vinkelen skal hunden søke videre i samme tempo. Så snart hunden finner en gjenstand må den, uten påvirkning fra hundefører, straks ta den opp eller påvise den på en overbevisende måte. Tar hunden opp gjenstanden kan den enten bli stående, sette seg eller komme til Hundefører. Å gå videre med gjenstanden eller å legge seg med den er feil. Påvisningen kan skje liggende, sittende eller stående (også vekslende mellom disse). Når hunden har påvist eller tatt opp gjenstanden, legger Hundefører sporlina ned og går bort til hunden. Ved å holde gjenstanden i været viser Hundefører at hunden har gjort et funn. Deretter tar Hundefører sporlinen opp igjen og fortsetter sporet med hunden. Etter sporets slutt skal gjenstandene forevises D. Det er ikke lov å gi hunden næring/før under sporsøket. Hundeføreren kan i samråd med Dommer ta en kort pause hvis han tror at han eller hunden trenger det, enten pga. fysisk tilstand eller vitringsforhold (for eksempel sterk varme). Denne selvvalgte pausen må tas innenfor den tid som totalt står til rådighet.

Hundefører har lov til å rense hundens hode, øyne eller nese i en pause eller ved en gjenstand. Til dette bruk kan Hundefører ha med seg en våt klut eller svamp. Disse hjelpemidlene skal forevises dommer før sporstart. Andre hjelpemidler er ikke tillatt.

Bedømmelse

For å oppnå en utdanningsbetegnelse må det oppnås minimum 70 poeng på hvert av sporene. Bedømmelsen starter ved opptak av sporet. Søkstempoet er ikke et kriterium for bedømmelsen hvis sporet er utarbeidet intensivt, regelmessig og overbevisende, og hvis hunden viser en positiv søksadferd. En kontroll uten å forlate sporet er ikke feil. Passende fratrekk gis ved vimsing, høy nese, naturbehov, kretsing i vinkler, vedvarende oppmuntringer, line- eller verbal hjelp under sporforløpet eller ved gjenstandene, feilaktig opptak eller påvisning av gjenstander eller gal påvisning. Hvis Hundefører forlater sporet med mer enn en linelengde (10m), blir sporsøket avbrutt. Forlater hunden sporet og blir holdt igjen av Hundefører skal denne anvises om å følge hunden. Blir denne anvisningen ikke fulgt skal Dommer avbryte sporsøket. Er sporets slutt ikke nådd i løpet av 45 minutter etter påsett skal dommer avbryte søket, med mindre hunden befinner seg på siste langside. Da kan søket ikke avbrytes på grunn av overtredelse av tid. Arbeidet fram til avbruddet skal bedømmes. Hvis en hund ved gjenstanden både tar den opp og påviser, er dette

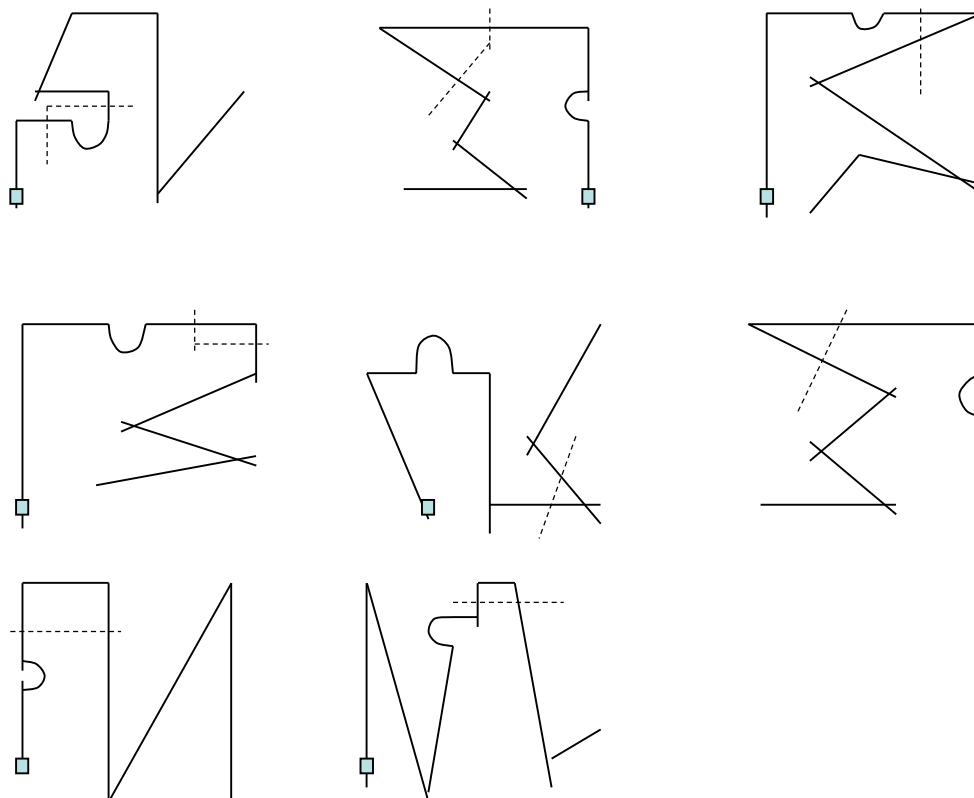
feil. Det gis kun poeng for de gjenstandene som finnes i samsvar med Hundefører's melding ved start.

Feil påvisning bedømmes sammen med gjeldene langside. Hundefører skal ikke vises gjenstander som er gått over. For gjenstander som ikke påvises eller tas opp gis ikke poeng.

Poengene for sporarbeidet på langsidene må fordeles etter lengde og vanskelighetsgrad.

Bedømmelsen av den enkelte langside følger predikat og poenger. Søker ikke hunden lenger (den oppholder seg lenge på et sted uten å søke) kan søket avbrytes som om hunden befinner seg i sporet.

Sporskisser SPH 2 (IPO FH)

15. RIK BRUKSHUNDPRØVER RSP 1, 2, 3 OG RRP 1, 2, 3. Brukshundprøve – spor (RSP) og brukshundprøve – rundering (RRP)

Generelle regler for disse prøvene

Under rundering og feltsøk skal hunden være iført tjenestetegn. Under påvisning av funn i rundering skal hunden føres i en 5 meter line.

Dersom en ekvipasje får ødelagt en øvelse, og dommeren anser at det skjer av årsaker som verken hund eller fører kan klandres for, kan dommeren la øvelsen utføres på nytt. Bedømmelsen skjer etter internasjonale bedømmelseskriterier.

Hund som har startet i høyere klasse (RSP 2 og 3, RRP 2 og 3) kan ikke senere starte i en lavere klasse.

Premiering

Arrangøren står fritt til å dele ut så mange premiegjenstander de ønsker, men det skal minst være 1/3 premiering. Ved poenglikhet skal den med høyest poengsum i spesialøvelsen rangeres foran.

Ekipasjer som har oppnådd Cert, opprykk eller godkjent karakter, skal rangeres i premierekkefølgen etter poengsum. Kun ekvipasjer som har oppnådd Tilstrekkelig (T) i total poeng skal premieres.

Poengskala:

Predikater	Fork.	300-poeng skala	200-poeng skala	100-poeng skala
Fremragende	(F)	286 – 300	191 - 200	096 – 100
Særdeles god	(SG)	270 – 285	180 - 190	090 – 095
God	(G)	240 – 269	160 - 179	080 – 089
Tilstrekkelig	(T)	210 – 239	140 - 159	070 – 079
Mangelfullt	(M)	000 – 209	000 - 139	000 – 069

Poengtabell :

Høyest oppnåelig	Fremragende	Svært god	God	Tilstrekkelig	Mangelfullt
10	10	9,5 - 9	8,5 - 8	7,5 - 7,0	6,5 - 0
15	15 - 14,5	14 - 13,5	13,0 - 12	11,5 - 10,5	10 - 0
20	20 - 19,5	19 - 18	17,5 - 16	15,5 - 14	13,5 - 0
60	60 - 57,5	57 - 54	53 - 48	47,5 - 42	41,5 - 0
100	100 - 96	95,5 - 90	89,5 - 80	79,5 - 70	69,5 - 0
120	120 - 115	114,5 - 108	107,5 - 96	95,5 - 84	83,5 - 0
140	140 - 134,5	134 - 126	125,5 - 112	111,5 - 98	97,5 - 0

Adgangsregler/Opprykksregler:

Hunden må være fylt 18 måneder senest første prøvedag og bestått FP for å kunne delta på RIK Bruksprøve. Hunden må være fylt 19 måneder for å kunne starte i RIK Brukshundprøve kl. 2, og 20 måneder for å kunne starte i RIK Brukshundprøve kl. 3. Hund som har oppnådd predikatet Tilstrekkelig(T) i RIK Brukshundprøve i gruppe A(både i spesialøvelsen og feltsøk), og gruppe B kan umiddelbart rykke opp til neste klasse, men kan fortsette i klassen i inntil 12 måneder etter opprykk.

For å oppnå predikatet Tilstrekkelig(T) i gruppe A så MÅ man ha oppnådd Tilstrekkelig(T) i både feltsøk og spesialøvelsen(spor/rundering).

Eksempel: Predikat Fremragende(F) i spor og predikat Mangelfullt(M) i feltsøk gir predikatet Mangelfullt(M) i gruppe A.

GENERELLE BESTEMMELSER FOR RIK BRUKSHUNDPRØVER – SPOR

Sporgjenstander

Sporgjenstandene skal kodemerkes. De skal ikke legges nærmere vinkel enn 20 skritt og heller ikke legges ut før etter 100 skritt fra oppsøksområdet. For at gjenstandene skal ha egenlukt fra sporleggeren må de holdes i naken hånd under utleggingen av sporet. Dette kan gjøres slik at sporleggeren griper første gjenstanden idet han begynner å gå ut sporet, og at han deretter griper en ny gjenstand umiddelbart etter at den forrige er lagt ned. Sporgjenstandene skal ikke gjemmes, men heller ikke legges ut på en iøynefallende måte. Sluttapporten skal ikke ligge nærmere vei enn 20 skritt. Sporslutt merkes synlig 10 skritt etter sluttapporten. Stopper fører før sluttsløyfa, har fører mulighet til å la hunden søke tilbake i linas lengde, dette gjelder i spor øvelsen i RSP 2 og RSP 3.

Alle gjenstandene skal være ca. 2 cm tykke og vil variere fra 5 til 10 cm i lengde avhengig av klasse. RSP 1(3x10cm), RSP 2(5x10cm og 1x5cm), RSP 3(7x10cm og 3x5cm).

Gjenstandene skal utleveres av arrangøren, og skal ikke skille seg ut ved farge eller form som kan bryte for mye med gjenstander som forefinnes på bakken.

Avstand mellom spor

I RSP 1 i samme område bør ikke sporet ligge nærmere hverandre enn ca. 25 meter. I RSP 2 og 3 i samme område bør ikke oppsøkene og sporene ligge nærmere hverandre enn 75 meter.

Sporet

Spor eller tilbakegang får ikke legges nærmere oppsøksområdet eller utgangspunktet enn ca. 60 meter.

Skadede gjenstander

Ved moderat tygging på gjenstandene senkes poengene innen predikatet. Ved kraftig tygging på gjenstanden, eksempelvis at kodingen er umulig å lese, underkjennes gjenstanden. Gjenstandene skal forevises dommer.

Omspor

Hvis hunden blir forstyrret av personer eller dyr under sporsøket bør dette kun i helt spesielle tilfeller føre til nytt spor. Om sporoppøket er bedømt før forstyrrelsen, utføres og bedømmes sporet (direkte påsett).

Forevisning (RIK Brukshundprøve – RSP 2 og RSP 3)

Da sporøvelsen begrenses av en maksimaltid skal en funksjonær være i tilknytning til sporets slutt, men det må understrekes at denne ikke får være plassert på en slik måte at han forstyrrer hunden i dens arbeide. Føreren skal levere gjenstanden som er funnet til denne. Slutt tiden skal tas når ekvipasjen passerer sluttsløyfa. Føreren skal før øvelsen begynner informeres om hvordan det skal skje.

Bedømming (RSP 2 og RSP 3)

Ekvipasjen må komme ut i sporets slutt eller i dets umiddelbare nærhet for å få godkjent predikat Tilstrekkelig(T) eller høyere på øvelsen.

GENERELLE BESTEMMELSER FOR RIK BRUKSHUNDPRØVER – RUNDERING

Øvelsen skal gjennomføres i et kupert og vegetasjonsdekket terreng, i område som tydelig skal kunne avmerkes, og hvor størrelsen angis for angjeldende klasse. Terrenget bør også være slik at det er mulig å se hundens evne til å finne figuranter under vanskelige forhold. Områdets grense kan vises med oppmerking ved hjelp av merkebånd e.l. Gjennom området skal det gå en naturlig vei eller merket vei som føreren skal bevege seg på under øvelsen. Innenfor området skal det være utplassert et antall figuranter og en «død» gjenstand som foreskrevet i de forskjellige klasser. Figurantene og gjenstanden skal være utplassert på samme sted for samtlige hunder i klassen. Hunden skal være klargjort med dekken og evt. bring kobbelt, og frikobles ca. 5 meter før start, og føres under kontroll frem til startpunktet. Fører velger selv om han vil gå frem for å se på starten. Dommeren møter ekvipasjen ca. 10 meter fra start, og gir de generelle opplysninger som føreren trenger å vite. Under øvelsen følges føreren på en slik avstand at hundens arbeid ikke forstyrres av figuranter den har funnet, og de funksjonærer som er berettiget til å være tilstede. Utover disse skal ingen andre være tilstede uten dommerens tillatelse.

På førerens kommando eller dirigeringer skal hunden gjennomføre området. Føreren bestemmer selv til hvilken side han vil begynne søket. Ønsket søksmønster i øvelsen er en hund som etter førerens anvisninger, søker i dybden, har fremdrift og flyt i søket. Det er valgfritt hvordan fører ønsker å disponere hunden på midtlinja. Hunden skal, når den har funnet en av figurantene, enten ved bring kobbelt eller halsgiving melde til føreren at den har funnet figuranten. Bruker hunden halsgiving, skal hunden bli i figurantens umiddelbare nærhet til føreren kommer til. Det er ikke selve halsen som skal bedømmes, men den skal være veiledende for fører, dvs. at føreren uten vansker skal kunne lokalisere hund og figurant. Dersom bring kobbelt brukes, skal hunden apportere bring kobbelt til føreren. Føreren kobler så hunden i en ca. 5 meter lang line, og lar hunden på kommando påvise figuranten. Hunden skal ikke vise noen form for aggresjon rettet mot figuranten. Figuranten skal stille og taust forbli i uforandret stilling til føreren er kommet til og har hunden under kontroll. Ved tilbakeføring til midtlinjen skal hunden føres fritt, men under kontroll. Hund og fører skal gå bak figuranten til midtlinjen. Hunden kan ikke sendes ut på nytt søk før funksjonæren er tilbake på stien. Hvis hunden ikke har funnet alle figurantene har føreren ikke anledning til å søke på tilbakeveien selv om han har tid til gode. Vanning av hund er tillatt.

Anvisning

Terrenget som velges til runderingsøvelsen bør legges til steder som muliggjør en prøve på hundens evne til å lokalisere figuranter under vanskelige forhold. Benyttes samme søksområde for flere klasser, begynner den høyeste klassen.

Midtlinjen merkes for hver 100 meter.

Dommeren sier ifra når det gjenstår 1 min. av maksimaltiden.

Området skal tråkkes over av personer og hunder før øvelsen starter. Det skal tråkkes over både på langs og på tvers. Området bør tråkkes over for hver 5. hund, men det er ikke nødvendig å benytte hund til dette. Dommeren skal på forhånd forvise seg om at figurantene kjenner sin oppgave.

Dommeren bør forhåndsinformere alle figurantene om hva de skal observere. Det regnes ikke som feilmelding hvis hunden påviser jakke eller lignende som ikke er lagt ut av arrangøren. Slike ting, samt forstyrrelse fra bærplukkere eller lignende skal tidskompenseres.

Bedømmelse

Øvelsen og tidtakingen starter idet føreren sender hunden ut på søk. Øvelsen er slutt når maksimaltiden er ute, eller når siste figurant er ført tilbake til midtlinjen eller når fører passerer sluttmerket. Ved predikatsettingen skal det legges stor vekt på om hunden søker i henhold til førerens dirigeringer. Dette betyr at det er føreren som bestemmer hvor hunden skal søke og hvor lang tid hunden skal bruke i de enkelte deler av terrenget. Hvis helheten bærer preg av total mangel på søksmønster, medfører dette kraftig trekk ved karaktersettingen. Hvis en hund påbegynner melding før tidsfristens utløp, har fører rett til å foreta påvisning. Ved funn av figurant i

dette tilfelle regnes funnet som tellende. På samme måte skal det trekkes for eventuelle feilmeldinger. Hver feilmelding medfører at øvelsen senkes med et predikat. Feilmeldinger, dvs. at hunden melder funn andre steder enn hos figurant, skal trekkes. Som feilmelding regnes også de tilfeller der hunden ikke kan påvise figurant. Hund som tar bittet eller halser ved utsending regnes ikke som feilmelding.

Har hunden tydelig vært hos figurant og ikke avgitt melding, medfører dette karaktersenking. Her må man være klar over at værforholdene kan være slik at hunden løper nær figuranten uten å få fert av denne. Dommeren må i disse tilfeller stille figuranten konkrete spørsmål om hunden virkelig har vært hos denne. Vanskelig tilgjengelige figuranter bør ligge slik at dommeren kan observere skjulet fra midtlinjen. Forlater hunden figuranten uten å melde og senere kommer tilbake og melder på figuranten, senkes karakteren med inntil et predikat. Aggressive hunder skal bortvises (se generelle bestemmelser). For å oppnå høyeste predikat er det en betingelse at fører ikke benytter halsring eller tar tak i hunden for å styre eller dirigere den under øvelsen.

GENERELLE BESTEMMELSER FOR RIK BRUKSHUNDPRØVER - FELTSØK

Feltet skal være 12,5 x 50 meter i klasse 1 og 50 x 50 meter i klasse 2 og 3 og ikke nødvendigvis i skogsområde. Feltet skal i forveien (minimum 1 døgn) merkes tydelig opp og være så oversiktlig at hunden bare unntaksvis er utenfor synshold. Området skal gåes over av hund og funksjonærer før øvelsen starter.

Feltgjenstander

I klasse 1 skal det legges ut 2 gjenstander og i klasse 2 skal det legges ut 4 gjenstander (hanske, lommebok e.l.) ikke tilhørende fører. Apportbukk, bringkobbelt og gjenstander av metall må ikke nyttes, eller gjenstander som i størrelse og form avviker for mye fra de eksempler som er nevnt i reglene.

I klasse 3 vil det i tillegg bli lagt ut 2 mindre gjenstander, dog ikke mindre enn 3x5 cm.

Gjenstander av metall skal ikke benyttes.

Gjenstandene får ikke legges nærmere hverandre enn ca. 10 meter. Dommeren anviser feltansvarlig hvor gjenstandene skal plasseres. Gjenstandene skal plasseres på samme sted for alle hundene i klassen. Dersom en gjenstand blir skadet (ved for eksempel kraftig tygging) skal denne byttes ut med en liknende gjenstand før neste hund. Gjenstander som ikke blir funnet av foregående hund skal løftes fra bakken og legges ut på nytt.

Anvisning

Hunden parkeres klargjort med tjenestetegn ca. 10 meter fra søksområdet, mens føreren blir anvist feltets yttergrenser. Deretter hentes hunden og føres fritt men under kontroll frem til startlinjen.

Arrangøren avgjør fra hvilken side det skal søkes fra, og det skal være samme side for alle hunder i klassen. I laveste klasse skal det alltid søkes fra en av kortsidene(12,5 m).

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR (RSP 1) - GRUPPE A SPOR OG FELTSØK.

Krav for deltagelse

Bestått FP eller høyere og hunden må ha fylt 18 mnd.

Bestått RSP 1 krever minst Tilstrekkelig(T) i både spor og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

1. Feltsøk 12.5 x 50 meter – 2 gjenstander, søketid 3 minutter, 60 poeng

Kommando: ”SØK APPORT” eller liknende.

Anvisning

Øvelsen starter når fører på dommers anvisning setter hunden i søk, og er slutt når tiden er ute eller alle gjenstander er funnet. Hund som har påbegynt apportering av en gjenstand innenfor maksimaltidens utløp, får fullføre og avlevere gjenstanden, først da er øvelsen slutt i dette tilfelle. Søketid er 3 min., dommer sier ifra når det gjenstår 1 min. Hunden skal søke opp og apportere gjenstandene, og avlevere disse som i appelløvelsen apportering. Hunden skal gjennomføre området etter førerens dirigeringer (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Feltsøk).

Bedømmelse

Øvelsen begynner når føreren på dommerens anvisning setter hunden i søk, og er slutt når tiden er ute eller alle gjenstander er funnet. Hund som har påbegynt apportering av gjenstand innenfor maksimumstidens utløp får fullføre og avlevere gjenstanden, først da er øvelsen slutt i dette tilfelle. For å få godkjent, Tilstrekkelig(T) i øvelsen kreves at hunden finner og apporterer minst 1 gjenstand.

Savnes 1 gjenstand kan ikke høyere predikat enn God(G) tildeles.

For å oppnå høyeste predikat kreves det at hunden apporterer begge gjenstandene korrekt, som ved apportering i lydighetsdelen.

Tygging på gjenstand innebærer trekk, men dog ikke så meget at predikatet senkes.

Hunden skal avsøke området effektivt. Hundens konsentrasjon, freidighet og arbeidsglede skal vektlegges. Går hunden trett og begynner å klenge til føreren bør høyere predikat enn God(G) ikke gis. Hunden skal være klargjort med tjenestetegn før øvelsen starter.

Hund som bytter gjenstand eller kommer inn med flere gjenstander samtidig, skal trekkes, men dog ikke så meget at predikatet senkes. Hund som vegrer å adlyde førerens dirigering eller tilrop, og kun med vanskelighet fås til å søke, bør få predikatet senket.

2. Spor. 3 gjenstander, 2 vinkler, ca. 30 minutter gammelt og ca. 300 meter langt.

Kommando: Søk spor eller liknende.

Utførelse

Etter anvisning fra dommer eller funksjonær går føreren, eller en person denne har valgt ut, et ca.

300 meter langt spor med 2 rette vinkler og legger igjen 3 gjenstander i sporet. Hunden skal være ute av syne når sporet legges. Vinklene bør legges etter ca. 100 og 200 meter. Første gjenstanden legges før første vinkelen, 2. gjenstand mellom 1. og 2. vinkel og den siste ved sporets slutt.

Sporstart merkes. Sporlegger får ikke stanse lenger enn hva som er nødvendig for å legge ned gjenstandene. Etter å ha lagt ned siste gjenstanden går fører/sporlegger tilbake til utgangspunktet.

Hunden settes på sporet når dette er ca. 30 min. gammelt, og skal føres i sporline på minst 10 meters lengde. Føreren velger selv hvordan hunden skal slippes på sporet, og han skal la linen løpe ut minst 10 meter og deretter følge hunden, uten å dirigere denne med linen. Fører har anledning til å slippe linen eller korte ned avstanden i uoversiktlig terreng, buskas og lignende. Hunden skal selvstendig arbeide seg gjennom sporet og apportere eller påvise gjenstandene.

Anvisning

Dommeren følger ekvipasjen i hele sporets lengde. Hund som for eksempel slår i en vinkel uten å avbryte sitt arbeide og tar sporet ved første kontakt med det, skal ikke få nedsatt predikat av den grunn.

Bedømmelse

Hver funnet gjenstand teller 15 poeng. Hundens arbeid i sporet teller 95 poeng, totalt 140 poeng. Hovedfokus skal legges på hundens forståelse av sporarbeidet og i hvilken grad hunden har utarbeidet sporet. Øvelsen begynner når hunden slippes på sporet og er slutt når siste gjenstand er funnet. Tygging på gjenstandene medfører trekk, men slik at lett tygging trekkes mindre enn ved kraftig tygging. Ved kraftig tygging på gjenstanden, eksempelvis at kodingen er uleselig, underkjennes gjenstanden. Gjenstandene skal forevises dommer.

3. RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR (RSP 1) - GRUPPE B LYDIGHET

Øvelse 1:	Fri ved foten	20 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Apportering	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 6:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 7:	Fremmadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 8:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Øvelsene gjennomføres og bedømmes som for IPO 1 – Gruppe B

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR (RSP 2) - GRUPPE A SPOR OG FELTSØK

Krav for deltakelse

Hunden må ha fylt 19 mnd og ha Bestått RSP 1.

Bestått RSP 2 krever minst Tilstrekkelig(T) i spor og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

1. Feltsøk 50x50 meter – 4 gjenstander, søketid 5 minutter, 60 poeng

Kommando: ”SØK APPORT” eller liknende.

Anvisning

Øvelsen starter når fører på dommers anvisning setter hunden i søk, og er slutt når tiden er ute eller alle gjenstander er funnet. Hund som har påbegynt apportering av en gjenstand innenfor maksimaltidens utløp, får fullføre og avlevere gjenstanden, først da er øvelsen slutt i dette tilfelle. Søketid er 5 min., og dommer sier ifra når det gjenstår 1 min. Hunden skal søke opp og apportere gjenstandene og avlevere disse som i appelløvelsen apportering. Hunden skal gjennomføre området etter førerens dirigeringer (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Feltsøk).

Bedømmelse

Øvelsen begynner når føreren på dommerens anvisning setter hunden i søk, og er slutt når tiden er ute, eller alle gjenstander er funnet. Hund som har påbegynt apportering av gjenstand innenfor maksimumstidens utløp får fullføre og avlevere gjenstanden, først da er øvelsen slutt i dette tilfelle.

denne grunn. For hund som mislykkes i å finne sporet innen maksimaltiden, er det en forutsetning at hunden har vist interesse for å finne sporet at den får det påvist.

Spor: 6 gjenstander, 1 – 2 timer gammelt og ca. 800 meter langt. 120 poeng.

Kommando: ”Søk spor” eller lignende.

Utførelse

Sporet skal være ca. 800 meter langt og fra 1 til 2 timer gammelt, utlagt av funksjonær. Det skal gå i et flertall vinkler og gjennom vekslende terreng. Sporleggeren skal legge ut 6 gjenstander i sporet(5x10cm og 1x5cm) derav en ved sporets slutt. Sluttgjenstanden skal være 10 cm. Tid til rådighet er 45 minutter.

Anvisning

Tiden regnes fra når føreren forlater oppsøksområdet, eller ved påvisning når hunden settes på sporet.

Bedømmelse

Øvelsen og tidtakingen begynner når ekvipasjen forlater oppsøksområdet på rett spor i riktig retning, eller ved påvisning når hunden settes på sporet ved anvist punkt. Øvelsen er slutt når hunden passerer sluttmerket, eller maksimaltiden er gått ut. Bedømmelsen baserer seg utelukkende på foreviste gjenstander og deres tilstand, at maksimaltiden ikke er overskredet og at ekvipasjen kommer ut i sporslutt eller i umiddelbar nærhet av sporets slutt. Ekvipasje som ikke kommer ut i sporslutt eller i umiddelbar nærhet av sporslutt får ikke bestått på sporet, og tildeles predikatet Mangelfullt (M).

For å oppnå høyeste predikat Fremragende (F) kreves at samtlige gjenstander er funnet.

Savnes 1 gjenstand kan høyeste predikat Særdeles god (SG) tildeles.

For å oppnå Tilstrekkelig (T) kreves at hunden har funnet 3 gjenstander.

Ved moderat tygging på gjenstandene senkes poengene innen predikatet. Ved kraftig tygging på gjenstanden, eksempelvis at kodingen er uleselig, underkjennes gjenstanden. Gjenstandene skal forevises dommer.

Poengskala:

Foreviste gjenstander	Poeng	Predikat
6 gjenstander	120 - 115	F
5 gjenstander	114,5 - 108	SG
4 gjenstander	107,5 - 96	G
3 gjenstander	95,5 - 84	T
2 gjenstander	83,5 - 0	M
1 gjenstand	83,5 - 0	M

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR (RSP 2) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RSP 2 krever minst Tilstrekkelig(T) i spor og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under marsj	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremmadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Øvelsene gjennomføres og bedømmes som for IPO 2 – Gruppe B

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR (RSP 3) - GRUPPE A SPOR OG FELTSØK

Krav til deltakelse

Hunden må ha fylt 20 mnd og ha Bestått RSP 2.

Bestått RSP 3 krever minst Tilstrekkelig(T) i spor og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

1. Feltsøk. 50x50 meter – 6 gjenstander, søketid 8 minutter, 60 poeng

Anvisning

Øvelsen starter når fører på dommers anvisning setter hunden i søk, og er slutt når tiden er ute eller alle gjenstander er funnet. Hund som har påbegynt apportering av en gjenstand innenfor maksimaltidens utløp, får fullføre og avlevere gjenstanden, først da er øvelsen slutt i dette tilfelle. Søketid er 8 min., og dommer sier ifra når det gjenstår 1 min. Hunden skal søke opp og apportere gjenstandene og avlevere disse som i appelløvelsen apportering. Hunden skal gjennomføre området etter førerens dirigeringer (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Feltsøk).

Bedømmelse

Øvelsen begynner når føreren på dommerens anvisning setter hunden i søk, og er slutt når tiden er ute, eller alle gjenstander er funnet. Hund som har påbegynt apportering av gjenstand innenfor maksimumstidens utløp får fullføre og avlevere gjenstanden, først da er øvelsen slutt i dette tilfelle. For å få godkjent, Tilstrekkelig(T) i øvelsen kreves at hunden finner og apporterer minst 3 gjenstander.

Savnes 1 gjenstand kan ikke høyere predikat enn Særdeles God(SG) tildeles, savnes 2 gjenstander kan høyst predikatet God(G) tildeles.

For å oppnå høyeste predikat kreves det at hunden apporterer alle 6 gjenstander korrekt som ved apportering i lydighetsdelen.

Tygging på gjenstand innebærer trekk, men dog ikke så meget at predikatet senkes. Det bør hensynstas gjenstandenes størrelse og utforming.

Hunden skal avsøke området effektivt. Hundens konsentrasjon, freidighet og arbeidsglede skal vektlegges. Går hunden trett og begynner å klenge til føreren bør høyere predikat enn God(G) ikke gis. Hunden skal være klargjort med tjenestetegn før øvelsen starter.

Hund som bytter gjenstand eller kommer inn med flere gjenstander samtidig, skal trekkes, men dog ikke så meget at predikatet senkes. Hund som vegrer å adlyde førerens dirigering eller tilrop, og kun med vanskelighet fås til å søke, bør få predikatet senket.

2. Spor. 10 gjenstander, 2 – 3 timer gammelt og ca. 2 km langt. 120 poeng.

Sporoppsøk: søketid 4 minutter – 20 poeng

Sporet: søketid 75 minutter, 10 gjenstander – 120 poeng

Sporoppsøk: 20 poeng

Kommando: ”Søk spor” eller lignende.

Utførelse

Sporet skal krysse en oppmerket linje på ca. 50 meter (oppsøksstrekning), og være minst 30 meter langt før krysningspunktet. Dette punktet skal ikke være nærmere startpunktet enn 10 meter. Fram til det tidspunktet hunden har tatt sporet, skal føreren være i tilknytting til oppsøksstrekningen (linjen). Hunden skal selvstendig ta opp sporet i løpet av 4 min. Mislykkes hunden i å finne sporet, får den ikke delta i øvelse – SPOR.

Anvisning

Oppmerking av oppsøksstrekningen skal skje senest 24 timer før beregnet tid for øvelsen. Føreren får ikke forlate oppsøksstrekningen (linjen) uten for å følge hunden som sporer rett spor i riktig retning. Går hunden bakspor mer enn 20 meter skal dommeren gi beskjed med kommandoen ”bakspor”. I motsatt tilfelle kommanderes ”tilbake til oppsøksstrekningen” når fører går utenfor linjen. Dommeren gir beskjed når det er 1 min. igjen av maksimaltiden.

Bedømmelse

Øvelsen starter når føreren etter anvisning fra dommeren sender hunden ut for å søke opp sporet og er slutt når ekvipasjen forlater oppsøksområdet på rett spor i riktig retning, eller når maksimaltiden er gått ut. Føreren får først følge hunden når denne har gått ut ca. 10 meter.

Hvis ekvipasjen innen maksimaltidens utløp ikke har forlatt oppsøksområdet på rett spor i riktig retning underkjennes øvelsen. Tar ikke hunden opp sporet ved første anledning senkes predikatet en enhet, går hunden over sporet 3 ganger underkjennes øvelsen sporoppsøk.

Hvis hunden selv finner sporet i løpet av tiden får ekvipasjen starte øvelsen spor, selv om den har fått mangelfullt/utilstrekkelig i sporoppsøk. Tar hunden bakspor mer enn 20 meter og ekvipasjen av den grunn kalles tilbake til oppsøksområdet, kan høyere karakter en God (G) ikke gis. Hund som baksporer, men som snur selvstendig før tilbakekalling skjer skal ikke ha poengtrekk av denne grunn.

Spor: 10 gjenstander, 2 – 3 timer gammelt og ca. 2km langt. 120 poeng.

Kommando: ”Søk spor” eller lignende

Utførelse

Sporet skal være ca. 2km langt og 2 - 3 timer gammelt utlagt av funksjonær. Det skal gå gjennom vekslende terreng og i et flertall vinkler, hvorav minst en skal være spiss. Sporleggeren skal legge ut 10 gjenstander i sporet (7x10cm og 3x5cm) derav en ved sporets slutt. Sluttgjenstanden skal være 10 cm. Tid til rådighet er 75 minutter.

Anvisning

Tiden regnes fra når føreren forlater oppsøksområdet.

Bedømmelse

Øvelsen og tidtakingen begynner når ekvipasjen forlater oppsøksområdet på rett spor i riktig retning. Øvelsen er slutt når hunden har passert sluttmerket eller når maksimaltiden er ute.

Bedømmelsen baserer seg utelukkende på foreviste gjenstander og deres tilstand, at maksimaltiden ikke er overskredet og at ekvipasjen kommer ut i sporsluten eller i umiddelbar nærhet av sporets slutt. Ekvipasje som ikke kommer ut i sporsluten eller i umiddelbar nærhet av sporsluten får ikke bestått på sporet og tildeles predikatet Mangelfullt (M).

For å oppnå høyeste predikat Fremragende (F) kreves at samtlige gjenstander er funnet.

Savnes 1 gjenstand kan høyeste predikat Særdeles god (SG) tildeles.

For å oppnå Tilstrekkelig (T) kreves at hunden har funnet 5 gjenstander.

Ved moderat tygging på gjenstandene senkes poengene innen predikatet. Ved kraftig tygging på gjenstanden, eksempelvis at kodingen er uleselig, underkjennes gjenstanden. Gjenstandene skal forevises dommer.

Poengskala:

Foreviste gjenstander	Poeng	Predikat
10 gjenstander	120 - 115	F
9 gjenstander	114,5 - 108	SG
8 gjenstander	107,5 - 102	G
7 gjenstander	101,5 - 96	G
6 gjenstander	95,5 - 90	T
5 gjenstander	89,5 - 84	T
4 gjenstander	83,5 - 0	M
3 gjenstander	83,5 - 0	M
2 gjenstander	83,5 - 0	M
1 gjenstand	83,5 - 0	M

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR (RSP 3) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RSP 3 krever minst Tilstrekkelig(T) i spor og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under springmarsj m/innkalling	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremmadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Øvelsene gjennomføres og bedømmes som for IPO 3 – Gruppe B

RIK BRUKSHUNDPRØVE - RUNDERING (RRP 1) - GRUPPE A RUNDERING og FELTSØK

Krav for deltagelse

Bestått FP eller høyere, og at hunden er fylt 18 mnd.

Bestått RRP 1 krever minst Tilstrekkelig(T) i rundering og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Rundering).

1. Feltsøk 12.5 x 50 meter – 2 gjenstander, søketid 3 minutter, 60 poeng

Kommando: "SØK APPORT" eller liknende.

Øvelsen gjennomføres og bedømmes som for feltsøk under RSP 1.

1. Rundering. 200m, 2 figuranter, 140 poeng.

Kommando: "Runder" eller lignende

Anvisning

Søksområdet skal være 100m bredt og 200m langt. I området utplasseres 2 figuranter. En skal være helt skjult og den andre skal være så skjult at den ikke er fullt synlig. Øvelsen skal være avsluttet i løpet av 15 minutter (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

Bedømmelse

Hver figurant teller 20 poeng (20+20) og hundens arbeid teller inntil 100 poeng.

Øvelsen og tidtakingen stater når føreren sender hunden ut på søk og er slutt når maksimaltiden er ute eller når alle figuranter er ført tilbake til midtlinjen eller når fører har passert sluttmerket. Den frimodige og arbeidsglade hund skal premieres. (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING (RRP 1) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RRP 1 krever minst Tilstrekkelig(T) i rundering og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Rundering).

Øvelse 1:	Fri ved foten	20 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Apportering	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 6:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 7:	Fremmadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 8:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Øvelsene gjennomføres og bedømmes som for IPO 1 – Gruppe B

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING (RRP 2) - GRUPPE A. RUNDERING OG FELTSØK

Krav for deltakelse

Hunden må ha fylt 19 mnd og ha Bestått RRP 1.

Bestått RRP 2 krever minst Tilstrekkelig(T) i rundering og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B. (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

1. Feltsøk 50x50 meter – 4 gjenstander, søketid 5 minutter, 60 poeng

Kommando: "SØK APPORT" eller liknende.

Øvelsen gjennomføres og bedømmes som for feltsøk under RSP 2.

2. Rundering. 300 m, 3 figuranter, 140 poeng.

Kommando: "Runder" eller lignende

Anvisning

Søksområdet skal være 100m bredt og 300m langt. I området utplasseres 3 figuranter. En skal være helt skjult og de andre skal være så skjult at de ikke er fullt synlige.

Øvelsen skal være avsluttet i løpet av 20 minutter(Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

Bedømmelse

Hver figurant teller 20 poeng (20+20+20) og hundens arbeid teller inntil 80 poeng.

Øvelsen og tidtakingen starter når føreren sender hunden ut på søk og er slutt når sluttmerket. Den frimodige og arbeidsglade hund skal premieres(Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING (RRP 2) GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RRP 2 krever minst Tilstrekkelig(T) i rundering og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B. (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under marsj	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremmadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Øvelsene gjennomføres og bedømmes som for IPO 2 – Gruppe B

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING (RRP 3) - GRUPPE A. RUNDERING OG FELTSØK

Krav for deltakelse

Hunden må ha fylt 20 mnd og ha Bestått RRP 2.

Bestått RRP 3 krever minst Tilstrekkelig(T) i rundering og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B. (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

1. Feltsøk 50x50 meter – 6 gjenstander, søketid 8 minutter, 60 poeng

Kommando: "SØK APPORT" eller liknende.

Øvelsen gjennomføres og bedømmes som for feltsøk under RSP 3.

2. Rundering. 400 m, 2 figuranter + 1 stor gjenstand, 140 poeng.

Kommando: "Runder" eller lignende

Anvisning

Søksområdet skal være 100m bredt og 400m langt. I området utplasseres 2 figuranter og 1 stor gjenstand(sekk, kjeledress eller lignende). Figurantene skal være helt skjult og gjenstanden skal være så skjult at den ikke er fullt synlig.

Øvelsen skal være avsluttet i løpet av 25 minutter (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

Bedømmelse

Hver figurant teller 20 poeng, gjenstanden teller 30 (20+20+30) og hundens arbeid teller inntil 70 poeng.

Øvelsen og tidtakingen starter når føreren sender hunden ut på søk og er slutt når maksimaltiden er ute eller når alle figuranter er ført tilbake til midtlinjen eller når fører har passert sluttmerket. Den frimodige og arbeidsglade hund skal premieres (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING (RRP 3) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RRP 3 krever minst Tilstrekkelig(T) i rundering og feltsøk (gruppe A) samt gruppe B. (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

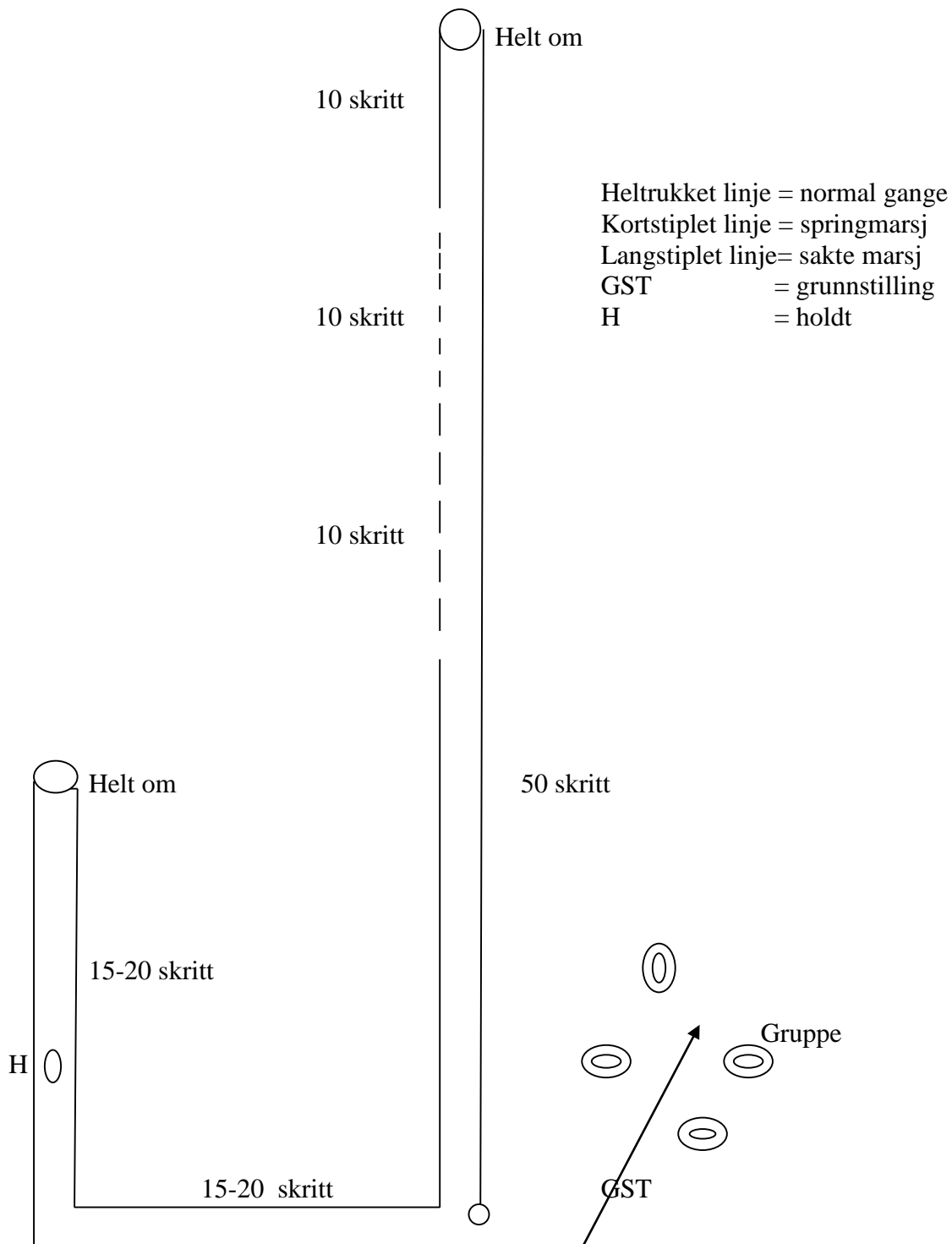
Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under springmarsj m/innkalling	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremmadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Øvelsene gjennomføres og bedømmes som for IPO 3 – Gruppe B

16. SKISSER OG TEGNINGER

LINEFØRINGSSKJEMA

Oversikt over lineføring og fri ved fot.

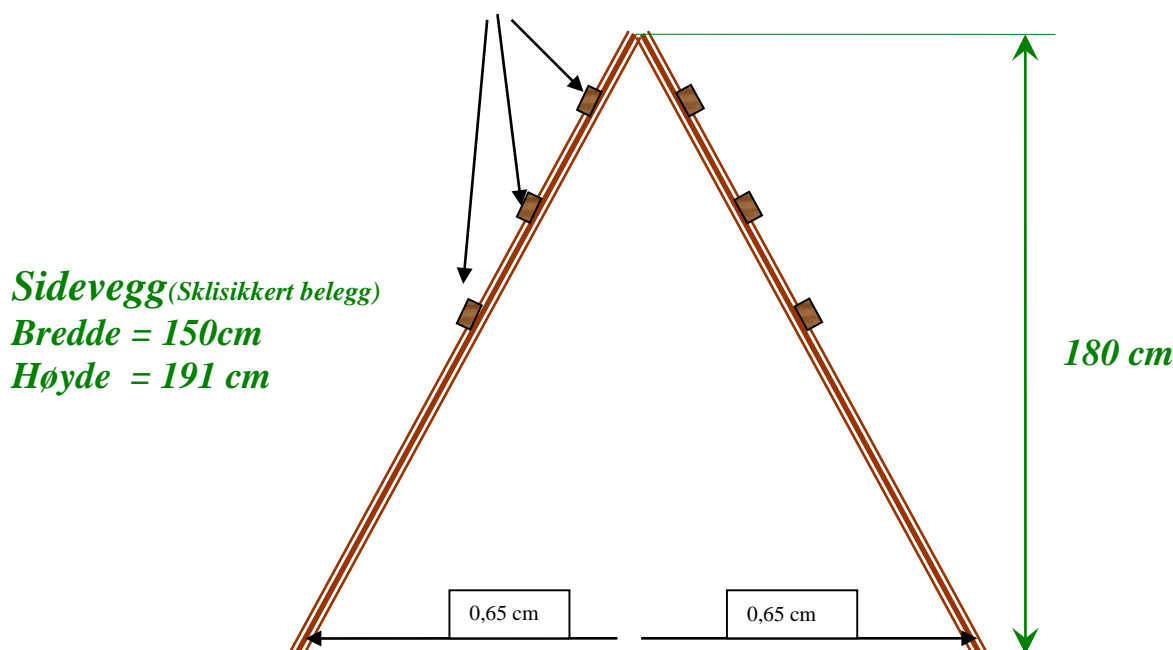

HOPPESTATIVETS UTFØRELSE

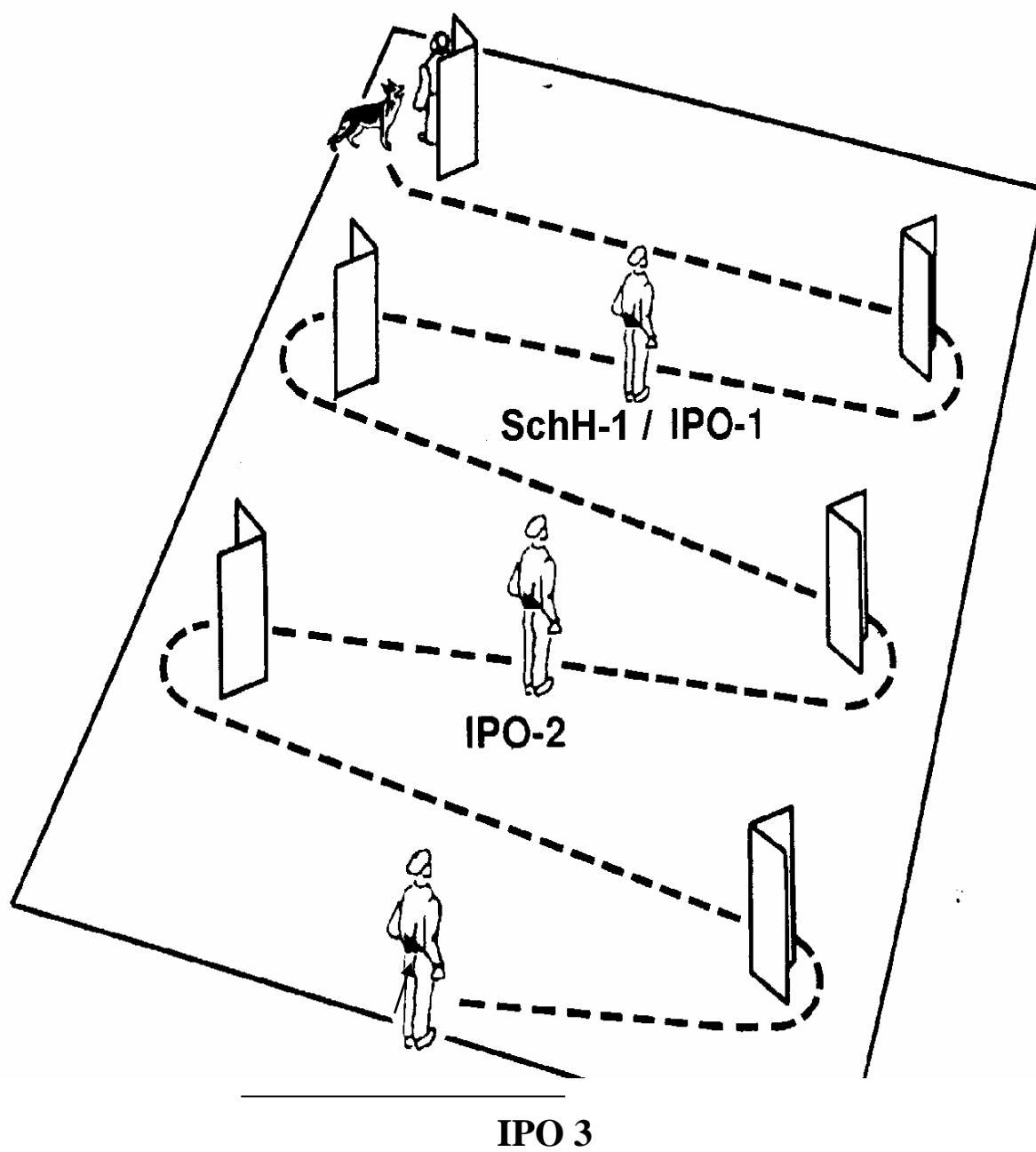

KLATRESTATIVETS UTFØRELSE

TRINNLISTER 24X48 MM PÅ DEN ØVRE HALVDEL

RUNDERINGSBANEN I GRUPPE C.

17. REGLER FOR DOMMERUTDANNING (RIK)

17.1 RIK-DOMMERE MED OG UTEN GRUPPE C

17.1.1 GENERELT

Utdanningen deles i to for de som ønsker å starte med kun RIK uten Gruppe C. Disse vil kunne fortsette utdanningen senere og autoriseres også med gruppe C.

- Egnede kandidater anmodes av klubben om å utdanne seg til dommer når de nødvendige kvalifikasjoner er tilstede.
- Klubben oversender kandidatens søknad til NKK sammen med en innstilling fra klubben.
- Klubbens anbefaling bør bygge på at vedkommende har lang erfaring i praktisk arbeide med hund, og at kandidaten har en personlighet som gjør vedkommende egnet som dommer. Vedkommende må også ha sunne tanker om generell hundeorganisasjon.

17.1.2 INNTAKSKRITERIER

- Kandidaten skal være instruktør trinn I i NKK, eller autorisert som dommer for Ferdelsprøver, eller som dommer innen innenfor andre grener av brukshundesport.
- Egnert og relevant erfaring kan kompensere for kravet til trinn I
- Kandidaten skal ha praksis med egen hund, minimum ha ført hund fram til godkjenning i RSP/RRP III eller IPO III.
- Være hovedmedlem i en av NKKs medlemsklubber.

17.1.3 UTDANNINGENS INNHOLD

1. Dommerens etiske retningslinjer
2. NKK organisasjon
3. Det organiserte hundearbeidet for øvrig
4. Adferdslære/Vesensbedømmelse
5. Teoretisk gjennomgang av RIK reglene
6. Bedømmelseskriterier
7. Praktisk dømming

Praktisk bedømmelse

- Elevtjeneste (gjennomføres over minst 3 helger i regi av KG RIK - og med min. 50 enheter til bedømmelse)
- Aspiranttjeneste, se egne beskrivelser nedenfor.
- Eksamen med praktisk og teoretisk prøve i regi av KG RIK

17.1.4 ASPIRANTARBEID FOR DOMMERE RIK UTEN GRUPPE C

Etter bestått dommerkurs innvilges aspirantstatus.

Dommeraspirant som ønsker å gå som aspirant på en prøve, skal innen påmeldingsfristens utløp for gjeldende prøve, søke arrangerende klubb om dette.

Ny autoriserte dommere må søke KG RIK om tillatelse til å ha med aspirant første gang. Forutsetning at man har dømt selvstendig minst 2 ganger og min 20 ekvipasjer.

Det kan være max. 3 aspiranter samtidig for samme dommer.

Dommeraspiranten skal avlegge følgende aspirantarbeider:

- 3 hunder i Ferdseksprøve
- 30 hunder i SL/RSP/RRP (hvorav 10 i RSP/RRP, og minst 3 i RSPIII/RRPIII)
- 3 hunder i Sporhundprøve

Aspirantarbeidet skal forelegges dommeren(e) til begrunnet innstilling om godkjenning eller ikke. Aspirantarbeidet skal være avsluttet senest to år etter innvilget aspirantstatus. Aspirantens bedømmelse skal utføres som en selvstendig bedømmelse skrevet på egne skjemaer, predikat samt poengsum skal være utfylt.

Aspiranten skal ikke konferere med andre under bedømmelsen. Aspiranten noterer sin bedømmelse, og foreviser denne til dommeren før denne offentliggjør sin egen bedømmelse. Etter avsluttet bedømmelse leverer dommeren aspirantens arbeid, sammen med sin anbefaling i en lukket konvolutt til prøvens ledelse, som sender denne til NKK v/KG for RIK.

TEORETISK/PRAKTISK PRØVE DOMMER RIK UTEN GRUPPE C.

Etter godkjenning fra NKK v/KG for RIK avholdes den teoretiske/praktiske prøven etter KG for RIK sine instruksjoner, og med KG for RIK eller den de bemyndiger som sensorer.

AUTORISERING DOMMER RIK UTEN GRUPPE C

Dersom den teoretisk/praktiske prøven avlegges med tilfredsstillende resultat, gir KG for RIK sin anbefaling om å autorisere kandidaten til DOMMER RIK UTEN GRUPPE C.

For å fullføre utdannelsen, skal en Dommer RIK uten gr. C gå videre fra punktet 17.1.5.

17.1.5 ASPIRANTARBEIDET MED GRUPPE C

Etter bestått dommerkurs innvilges aspirantstatus.

Dommeraspirant som ønsker å gå som aspirant på en prøve, skal innen påmeldingsfristens utløp for angjeldende prøve, søke arrangerende klubb om dette.

Ny autoriserte dommere må søke KG RIK om tillatelse til å ha med aspirant første gang. Forutsetning at man har dømt selvstendig minst 2 ganger og min 20 ekvipasjer.

Det kan være max. 3 aspiranter samtidig for samme dommer.

Dommeraspiranten skal avlegge følgende aspirantarbeider:

1. 3 ekvipasjer i Ferdseksprøve
2. 30 ekvipasjer i IPO 1-3 (hvorav minst 5 i IPO 3)
3. 3 ekvipasjer i Sporhundprøve

Aspirantarbeidet skal forelegges dommeren(e) til begrunnet innstilling om godkjenning eller ikke. Aspirantarbeidet skal være avsluttet senest 2 år etter innvilget elevstatus. Aspirantens bedømmelse skal utføres som en selvstendig bedømmelse skrevet på egne skjemaer, predikat samt poengsum skal være utfylt.

Aspiranten skal ikke konferere med andre under bedømmelsen. Aspiranten noterer sin bedømmelse, og foreviser denne til dommeren før denne offentliggjør sin egen bedømmelse. Etter avsluttet bedømmelse leverer dommeren aspirantens arbeid, sammen med sin anbefaling i en lukket konvolutt til prøvens ledelse, som sender denne til NKK v/KG for RIK.

TEORETISK/PRAKTISK PRØVE

Kandidaten må, sammen med sin søknad om å få gå opp til Teoretisk/Praktisk Prøve, dokumentere at han/hun har ført fram hund til godkjent IPO 3.

Etter godkjenning fra NKK v/KG for RIK avholdes den teoretiske/praktiske prøven etter KG for RIK sine instruksjoner, og med KG for RIK som sensorer.

AUTORISERING

Etter endt aspirantarbeid med tilfredsstillende resultat, gir KG for RIK sin anbefaling om å autorisere vedkommende som dommer for RIK.

17.2 FERDSELSPRØVEDOMMER

17.2.1 GENERELT

- Egnede kandidater anmodes av klubben om å utdanne seg til dommer når de nødvendige kvalifikasjoner er tilstede.
- Klubben oversender kandidatens søknad til NKK v/Kompetansegruppen(KG) for RIK, sammen med en innstilling fra klubben.
- Klubbens anbefaling bør bygge på at vedkommende har lang erfaring i praktisk arbeide med hund og at kandidaten har en personlighet som gjør vedkommende egnet som dommer. Vedkommende må også ha sunne tanker om generell hundeorganisasjon.

17.2.2 INNTAKSKRITERIER

Kandidaten skal være instruktør trinn I i NKK eller autorisert som dommer innen andre grener av brukshundesport. Relevant erfaring og utdanning kan kompensere for kravet om trinn 1.

- Vedkommende må ha praksis med egen hund og skal minimum ha utdannet og ført frem hund til godkjenning i IPO I, SL II, RSP/ RRP I eller tilsvarende.
- Være hovedmedlem i en av NKKs medlemsklubber.

17.2.3 UTDANNINGENS INNHOLD

1. Dommerens etiske retningslinjer.
2. NKKs organisasjon.
3. Det organiserte hundearbeidet for øvrig.
4. Adferdslære/Vesensbedømmelse.
5. Teoretisk gjennomgang av reglene for Ferdseleksprøve.
6. Bedømmelseskriterier /Praktisk bedømmelse.
7. Godkjent elevarbeid for to forskjellige dommere, med minst 8 ekvipasjer på minst 2 prøver.
8. Ett godkjent aspirantarbeid, med minst åtte ekvipasjer.
9. Eksamen, praktisk og teoretisk prøve.

17.2.4 ELEVARBEIDET

For å bli antatt som elev må søkeren:

- Tilfredsstillende inntakskravene
- Ha gjennomgått praktisk og teoretisk kurs godkjent/holdt av NKK v/KG for RIK i løpet av siste år.

Dommerelev som ønsker å gå som elev på en prøve, skal innen påmeldingsfristens utløp for angjeldende prøve, søke arrangerende klubb om dette.

17.2.5 ASPIRANTARBEIDET

Etter endt elevtjeneste søker eleven NKK om aspirantstatus.

Dommeraspirant som ønsker å gå som aspirant på en prøve, skal innen

påmeldingsfristens utløp for gjeldende prøve, anmode arrangerende klubb om dette.

Elev- og aspirantfunksjon kan ikke utføres samtidig for samme dommer på samme prøve.

Bare en elev og en aspirant kan fungere samtidig for samme dommer.

Aspirantarbeidet skal forelegges dommeren(e) til begrunnet innstilling om godkjenning eller ikke. Aspirantarbeidet skal være avsluttet senest to år etter innvilget elevstatus.

Aspirantens bedømmelse skal utføres som en selvstendig bedømmelse skrevet på egne skjemaer, predikat samt poengsum skal være utfylt.

Aspiranten skal ikke konferere med andre under bedømmelsen. Aspiranten noterer sin bedømmelse, og foreviser denne til dommeren før denne offentliggjør sin egen bedømmelse. Etter avsluttet bedømmelse leverer dommeren aspirantens arbeid, sammen med sin anbefaling i en lukket konvolutt til prøvens ledelse, som sender denne til NKK v/KG for RIK.

TEORETISK/PRAKTISK PRØVE

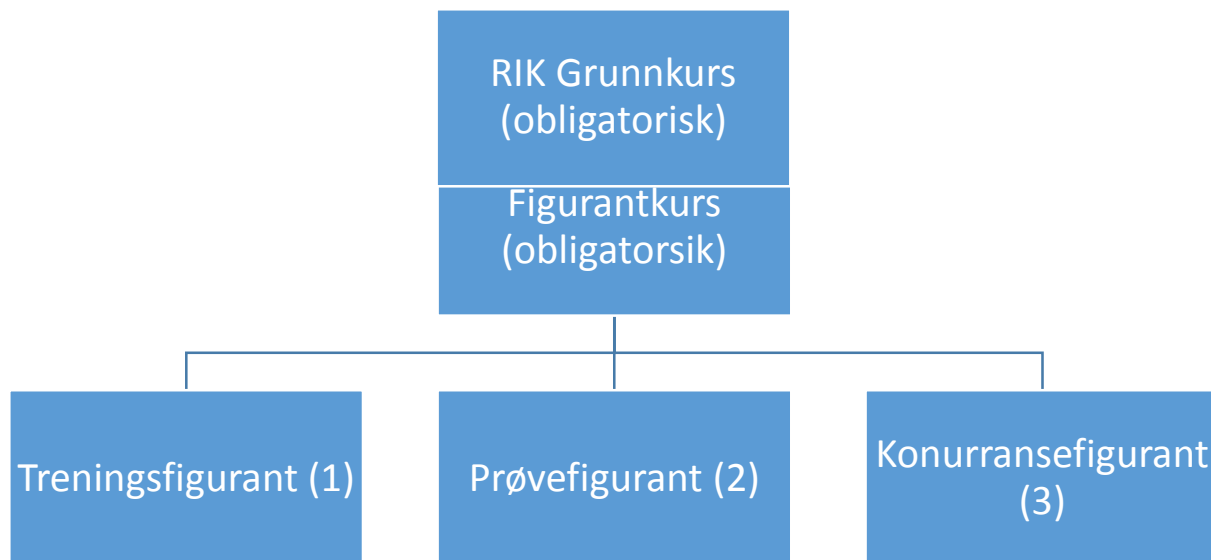
Etter godkjenning fra NKK v/KG for RIK avholdes den teoretiske/praktiske prøven etter KG for RIK sine instruksjoner, og med KG for RIK eller den de bemyndiger som sensorer.

AUTORISERING

Etter endt aspirantarbeid med tilfredsstillende resultat, gir KG for RIK sin anbefaling om å autorisere vedkommende som dommer for Ferdseksprøver.

18. REGLER FOR FIGURANTUTDANNING (RIK)

Figurantleder-ordningen utgår, og figurantutdanningen består av nå tre utdanningsløp.

FIGURANTKURS (obligatorisk)

Inntakskriterier:

- Kandidaten skal ha gjennomført RIK grunnkurs
- Medlem i en av NKKs medlemsklubber

Kursinnhold:

- Teori
- Praktisk arbeid

Det blir utlevert en figurantbok til alle som fullfører figurantkurset. Denne boken skal følge figuranten så lenge vedkommende er aktiv. Figurantboken vil bli figurantens CV (dokumentasjon på kursing og praksis), samt dommerens bekreftelse på at figurantkurs er gjennomført.

Kursholdere:

Trinn II og Trinn III instruktører, evt instruktør med relevant og tilsvarende erfaring/utdanning.

TRENINGSFIGURANT (1)

Kandidater som har gjennomført figurantkurs kan praktisere som treningsfigurant, og treningsmiljøet blir arena for utvikling.

PRØVEFIGURANT (2)

For å bli prøvefigurant må man ha gjennomført figurantkurs, i tillegg praktisert som treningsfigurant, og gjennom det arbeidet opparbeidet seg tilstrekkelig med kompetanse og tekniske ferdigheter..

Prøvefigurant godkjennes av den dommeren som er oppnevnt for aktuell prøve. Kandidater som vurderes som prøvefigurant for førstegang, skal testes på minst 2 hunder før den aktuelle prøven starter.

Antall hunder, konkrete tilbakemeldinger og figurantens arbeid skal føres inn i figurantboken ved hver prøve.

KONKURRANSE FIGURANT (3)

Nasjonal mønstring av konkurransefiguranter avholdes annen hvert år i regi av KG RIK.

KG RIK vil annonsere nasjonalmønstring.

Påmeldingen skal gjøres skriftlig til KG RIK med kopi av figurantboken. Krav til mønstring som konkurransefigurant er at man har fungert som prøvefigurant i min. 2 år, fungert som figurant på min. 5 prøver og for minst 30 ekvipasjer.

Det er kun figuranter som har gjennomført, og bestått den nasjonale mønstringen, som kan benyttes som figuranter ved mesterskap. Godkjente konkurransefiguranter skal fortrinnsvis benyttes på NM. Godkjenningen gjelder fra mønstring til neste mønstring. NKK fører register over godkjente konkurransefiguranter.

Hund til
nytte og glæde